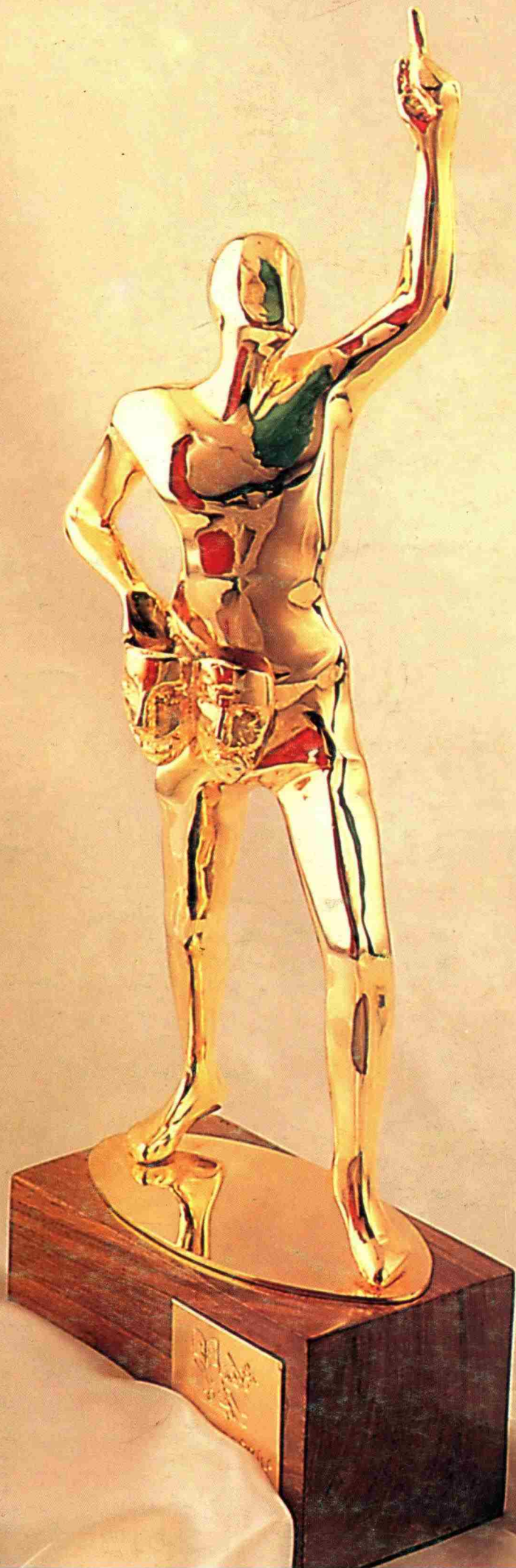

سيزدهمين جشنواره سراسري تئاتر فجر

بسم الله الرحمن الرحيم

شما سینما را مقایسه کنید با تئاتر و اجرای نمایش زنده ، انسان آن چه در سینما می بیند نقش است و عکس است و سایه ای بر روی دیوار . اما در تئاتر ، نمایش زنده است و این ها با هم قابل مقایسه نیستند .

لذا این دو می تأثیرش چند برابر آن اولی است ، چرا؟ چون آن جا انسان در صحنه حضور دارد و گوینده با مخاطب خودش مستقیم حرف می زند و این از اسرار الهی است که شاید تا کنون یک علت طبیعی و مادی برای آن کشف نشده است .

مقام معظم رهبری
حضرت آیت الله خامنه ای

بخشی از پیام جناب آقای مهندس

سید مصطفی میرسلیم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

به چهارمین جشنواره «امید» همدان و ششمین جشنواره تئاتر استان های کشور

پایداری و ماندگاری اندیشه و فرهنگ هر جامعه در گرو زیبایی زبان و قدرت فراگیری هنر در آن جامعه است. پیشینه درخشان فرهنگ اسلامی و ایرانی گواه صادقی برای مدعاست، چنانکه همگونی و موزون‌نوی قالب و محتوای پیام، بارزترین دلیل دوام و بقای تمدن زاینده و دیرپای اسلام در جهان است. توان هنرمندان است که در نمایش و تشبیه برای انعکاس عالیترین مضامین الهی و عمیق‌ترین مفاهیم انسانی نهفته است، سرمایه‌های پایان‌ناپذیر و سرمشقی راهگشا برای تکاپوی هنری مادرین زمینه است. هنرزمایش، که قدمت و قدرتی عظیم در فرهنگ ما دارد، نمونه‌ای روشن از چنین توانایی و کارآمدی در پیوند انسان‌ها انتقال اندیشه‌های والای الهی است. جای خوشحالی است که به برکت پیروزی انقلاب اسلامی گام‌های تازه و استوار برای بازیابی و بازآفرینی اینگونه هنرهای اصیل و مؤثر برداشته شده است. تئاتر که ما اکنون شاهد زلی چشم اندازهای نوینی از توجه بدان و گسترش هستیم، با کوله‌باری از تاریخ و تجربه، شایستگی نیل به مدارج بالاتری نیز دارد. صمیمیت و سهولت انتقال مفاهیم از چهره به چهره هنرمند و تماشاگر هنرهای نمایشی می‌تواند غبار دشواری و ناآشنایی هنری را به آسانی بزدايد و سیمای بی‌آلایش فرهنگ خودی و بومی را به ویژه در این عصر به صحنه آورد.

هنر نمایش با پیشینه و پشتوانه‌ای که در تاریخ و فرهنگ و زوایای جان جامعه ما دارد، با زندگانی یکایک مردمان این زاد و بوم در آمیخته است. از این رو قدرت شگفت‌انگیز این هنر در آفرینش حماسه و انتقال پیام عاشورا سرمایه‌های پایان‌ناپذیر برای گسترش و شکوفایی امروز آن است. این توان نهفته آنگاه که صمیمیت و ساده‌گی در ارتباط چهره به چهره و مستقیم و مخاطب‌همراه می‌شود قدرتی مضاعف می‌یابد که آرمان‌گرایی، هدف‌مندی و مسئولیت‌آفرینی کمترین شکرانه این نعمت‌گرانقدر است.

سید مصطفی میرسلیم

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

گفتگو با جناب آقای خوشرو

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

□ به عنوان مقام محترم معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسیر حرکت جشنواره تئاتر فجر را چگونه ارزیابی می‌کنید.

■ بسم الله الرحمن الرحيم . جشنواره 'تئاتر فجر بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به عنوان یکی از حرکت های فرهنگی و هنری کشور بر مبنای ارزش های اسلامی شکل گرفته و در مقابل با جشنواره های قبل از انقلاب که عمدتاً غیر بومی ، خنثی و در بعضی موارد ویرانگر بودند ، بر گزار می گردید یک جمع بندی کلی می توان گفت جشنواره تئاتر فجر یک فضای معنوی خاص را برای تئاتر کشور به وجود می آورد . از مشخصه های دیگر جشنواره ورود و حضور هنرمندان جوانی است که عاشقانه به این هنر عشق می ورزند و در حوزه فعالیت کشور ، استان و منطقه خودشان مطرح بوده اند . آنها توانستند با حضوری قوی در این جشنواره ها خودشان رابه هنر دوستان کشور عرضه کنند . همچنین جشنواره تئاتر فجر با مقدماتی که قبل از جشنواره دارد ؛ یعنی وقوع جشنواره های استانی و منطقه ای ، به نوعی معرف تئاتر کشور ما در سطح ملی است . در واقع شاید مهم ترین واقعه ای که در جشنواره تئاتر فجر به وقوع پیوسته ، از بین رفتن دیوار بین هنرمندان تهران نشین و شهرستانی بود و این یکی از موفقیت های این جشنواره است . سال گذشته ، یعنی در جشنواره دوازدهم نیروهای تئاتری که از استان ها به جشنواره ها آمده بودند ، استعداد های خود را به شکل مطلوبی بروز دادند و ما شاهدیم که امسال نیز از نظر کمی ، کارهای خودشان را توسعه داده و آثار قابل ملاحظه ای را به جشنواره آورده اند . همچنین چون گروه های مختلفی از سراسر کشور در این جشنواره حضور پیدا می کنند ما چشم اندازی از تئاتر بومی - محلی خود را نیز در این جشنواره مشاهده می کنیم .

□ چه ویژگی های خاص دیگری در جشنواره امسال وجود دارد؟

عمده ترین مسئله در جشنواره تئاتر سیزدهم رشد کمی و کیفی تئاتر مناطق کشور است که توانستند با پشتکار امکان حضور وسیعی را در جشنواره پیدا کنند؛ چراکه سالن های نمایش مناطق و امکانات آنها توسعه پیدا کرده است. توجه به فرهنگ خودی در متون نمایشی جشنواره سیزدهم می تواند به عنوان یک محور دیگر قابل طرح باشد. توجه به اصل هنر از نکات دیگری است که در این جشنواره قابل تعمق است. اجرایی به دور از تجمل گرایی، دکور و صحنه هایی که می تواند در عین فریبنده باشد، به وقوع پیوسته است و به دور از این گونه دلمشغولی ها، ان شاء الله شاهد هنر خالصی خواهیم بود. از ویژگی دیگر جشنواره می توان به اجراهای گروه ها در فضاهای عمومی اشاره کرد. این اجراها مسلماً ارتباط مردم را با تئاتر بیشتر می کند. ویژگی دیگر جشنواره تغییر زمان جشنواره است. برای ما اجتناب ناپذیر بود تا جشنواره و ایام مبارک دهه فجر را که امسال با ماه مبارک رمضان تقارن پیدا کرد، در بهمن ماه شکل دهیم. چرا که دچار مشکل می شدند. ان شاء الله به میمنت عید سعید فطر این جشنواره خوب و موفق پیش برود

□ ارزیابی حضرت عالی از جشنواره تئاتر فجر و مقایسه آن با سایر جشنواره های خارجی مشابه که هر سال برگزار می شود و بعضاً شما هم در آنها شرکت می کنید، چیست؟ نقاط ضعف و قوت را در چه می ببیند؟

■ جشنواره تئاتر فجر، جشنواره ای جوان است و با جشنواره هایی که عمری طولانی دارند، طبعاً تفاوت هایی را از لحاظ شکلی دارد. جشنواره تئاتر فجر با تأکید بر آثار ملی، بومی و با هویت یک جامعه کهن و اسلامی بیشتر یک جشنواره اسلامی است. در واقع این از ویژگی های جشنواره تئاتر فجر است. در حالی که جشنواره های خارجی عمدتاً بر محور تکنیک استوارند و تکیه گاه اصلی شان موارد تکنیکی است، اما ما به دنبال قالب خاص هنری خودمان هستیم و به همین دلیل در حال جستجو و تکاپو هستیم. از نکات برجسته تئاتر فجر این است که امکان بروز این گونه استعدادها و خلاقیت ها را فراهم آورده است؛ از طرف دیگر حضور ما در جشنواره های بین المللی خارجی بیشتر مبین و پیام آور معنویت و اخلاق در جامعه جهانی است. با این حضور می توانیم آن رسالت عظیم یعنی پیام انقلاب اسلامی را در جشنواره های جهانی مطرح کنیم. به لحاظ شکل هم تفاوت هایی با خارج داریم. جشنواره های تئاتر در خارج از ایران عمدتاً بر مبنای مشارکت سازمان ها و موسسات صنعتی و مالی شکل می گیرد، در حالی که در ایران جشنواره تئاتر فجر و جشنواره های استانی، منطقه ای و کلاً جشنواره های تئاتر با حمایت های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در بعضی اوقات با حمایت و همکاری شهرداری ها برگزار می شود و این مشارکت در بین سایر دستگاه های خدماتی، صنعتی و مال کشور همگانی نشده است. در حالی که جشنواره های خارجی عمدتاً بانوانی در موسسات و نهادهای و با حمایت این بانوان جشنواره ها برپا می شوند.

نکته؛ جالب توجه دیگر این است که مدیریت جشنواره های بین المللی خارجی، خدمات قابل توجهی را به هنرمندان ارائه نمی دهد و از نظر اقامت، غذا، دکور، و... در خدمتصری همکاری خاص را مبذول می کنند؛ اما در جشنواره تئاتر فجر ما از نظر سرویس دهی به هنرمندان در حد خوبی هستیم.

تفاوت های ذکر شده، تفاوت های شکلی جشنواره های ما و خارجی ها بود؛ نکته ای که می تواند فراتر از این مسائل مطرح باشد این است که عمده تاً جشنواره های هنری در خارج، محلی است برای توسعه اقتصاد و روند توریستی آن کشورها. متأسفانه ما هنوز نتوانسته ایم نظر جهانگردانی را که با هزینه خودشان به جشنواره ما بیایند و کارهایمان را ببینند، جلب کنیم. ان شاء الله توسعه بخش جهانگردی بتواند کمک غیر مستقیمی را به اقتصاد این جشنواره بنماید.

آیا جشنواره تئاتر فجر جایگاهی را که حضرتعالی مد نظر دارید، پیدا کرده است یا در حال

رشد و تعالی است؟

جشنواره تئاتر فجر هم اکنون به عنوان یک حرکت جدی و فراگیر در صحنه تئاتر کشور مطرح و تثبیت شده است. حتی جشنواره های استانی و منطقه ای هم چون مقدمه جشنواره تئاتر فجر هستند به نوعی تثبیت شده هستند، بنابراین ما با یک حرکت جدی فرهنگی روبرو هستیم؛ اما اینکه ما به کمال مطلوب رسیده ایم قطعاً خیر؛ این گونه نیست. ما به سمت یک ایده آل در حال حرکت هستیم و حرکت ما به سمت آن ایده آل باید هرچه پرشتاب تر انجام پذیرد. این جشنواره می تواند با حمایت ها و انتخاب هایی که به عمل می آورد، سیاست های هدایتی تئاتر کشور را مطرح و آنها را در جامعه هنری تثبیت کند. ما امیدوار هستیم که این جشنواره بتواند در تحقق این اهداف موفق باشد.

این ایده آلی که شما مد نظر دارید از نظر شکل یا محتوا مطرح می باشد؟

از هر دو نظر مورد توجه مامی باشد. ما به لحاظ محتوا دارای فرهنگی غنی، کهن، اسلامی، پرشکوه و با مضامین ارزشی بالا هستیم. ما به لحاظ سنت های نمایشی از حرکت های مشابه دنیا چیزی کمتر نداریم و موضوع، تکنیک ها و فنون بسیار و قابل توجهی داریم. هنرمندان ما این است که بتوانند آن سابقه فرهنگی و آن فکر عمیق را با شکل و فرم مناسبی به جامعه عرضه کنند و یکی از راه های تحقق آن جشنواره است.

نیاز تئاتر کشور و کاستی های آن را در چه می بینید؟ چه پیشنهادی برای رفع آن ها دارید؟

نیاز فکری و معنوی تئاتر در واقع عمده تاً به نیروهای فکری خلاق و شاید به نمایشنامه نویسی باشد. اگر نمایشنامه نویس ما بتواند بین پشتوانه غنی فرهنگی که ذکر کردیم و مسائل امروز جامعه رابطه ای معقول برقرار کند و در عین حال جذابیت لازم را هم مد نظر داشته باشد ما موفق خواهیم بود. شاید این مورد نیاز اولیه تئاتر کشور باشد. به هر حال مسائل دیگری هم مطرح است. تئاتر یک حرکت جمعی است. همدلی بین گروه های تئاتر و دست اندرکاران آنها

اولین گام برای تولیدیک اثرموفق است. همچنین تشکیل گروه های تئاتری و نهادینه کردن آنها می تواند موجب بقای گروهها و تولیدهرچه بیشتر و بهترکاری رافراهم آورده علاوه بر اینها حمایت مسئولان فرهنگی کشور نیز مطرح می باشد و می تواند زمینه ساز فعالیت های هنرمندان تئاتر باشد. تقویت بعدآموزش تئاتر کشور نیز بحث دیگری است که می تواند مسیر ماراهموارتر سازد. ان شاءالله هنرمندان بادانش بیشتر و بینش روشن تربتوانند در ایجاد آن فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی و فرم نمایشی مخصوص جامعه ماموفق باشند .

□ در خصوص ارائه الگوی نمایش ایرانی ، چه راه حلی راپیشنهادمی کنید . چراهنوز نتوانسته ایم در جشنواره تئاتر فجر یک الگوی مناسب و شکیل از این گونه کارها داشته باشیم تا دیگران از آن بهره ببرند ؟

■ الگو سازی عمدتاً کار هنرمندان است ؛ یعنی یک کار دستوری و از بالا به پایین نیست . الگو باید در ذهن سیال یک هنرمند شکل بگیرد ، بعد عوامل فیزیکی آن فراهم شود و جامعه عمل به خود ببوشاند و کار به مرحله اجرا درآید . ما از نظر هنر نمایش به معنای امروزین آن کشور جوانی هستیم . از طرفی به ظن عده ای هنر نمایش ، هنری وارداتی است و هنوز جانیافتاده است . با این اوصاف تئاتری که از اندیشه و فرهی ملهم از فرهنگ ما برخوردار باشد و مسائل معاصر را هم حفظ کند احتیاج به تجربه بیشتر ، امکانات و برنامه ریزی دارد . با اینحال ما شاهد نمونه هایی از آن در سطح تئاتر کشور هستیم که بعضاً به موفقیت هایی هم دست پیدا کرده اند . جشنواره تئاتر فجر محل ارائه این الگوها نیست ، بلکه این الگوها هم می توانند در جشنواره مطرح شوند . هدف اول جشنواره تئاتر فجر در واقع مشارکت هنرمندان در ارائه آثارشان ، کسب تجربه و استفاده از تجربیات یکدیگر است .

□ شما درجایی اشاره فرمودید که جشنواره تئاتر فجر محل مناسبی برای ارائه تئاتر یکساله کشور است و اکثر هنرمندان مادر این مکان جمع می شوند . به نظر شما آیا بهترین زمان برای ارائه الگوهای ذکر شده ما این گونه جشنواره ها نیست ؟ از سوی دیگر این سنوال مطرح می گردد که آیا امکانات مادی و معنوی برای این کارها مهیا است ؟

■ عرض کردم جشنواره هدفش الگو سازی خاص نیست . جشنواره ارزیابی آثار یک ساله ' تئاتر ماست ؛ رسیده گی به نقاط ضعف و قوت یک حرکت هنری . در عین حال الگو یا الگوهای ذکر شده نیز می توانند در جشنواره مطرح شوند . ما برای الگو و نمونه سازی جشنواره نداریم ؛ برای این که ما با حمایت از یک یا چند گروه در زمینه خاص و با برنامه خاص می توانیم این الگو سازی را انجام دهیم ؛ اما نتیجه کار در عین حال می تواند به جشنواره هم راه پیدا کند . اما امکانات ، تقریباً هم اکنون هیچ تئاتری بدون حمایت دولت به روی صحنه نمی رود . تمام آثاری که به روی صحنه می رود همگی با حمایت دولت به منصفه ظهور رسیده است . چه در پوشش حمایت هایی که ادارات کل استان ها انجام می دهند ، چه انجمن نمایش و ... البته این

حمایت همارتب دارد. گاهی در بخش نمایشنامه نویسی است، گاهی در بخش لباس، گاهی در بخش دکور و... طبعاً از این الگوها و هر کار تئاتری که در جهت آن مضمون و محتوای اشاره شده کام بردارند، حمایت هایی به عمل خواهد آمد. ان شاءالله با این حمایت ها بتوانیم به چشم انداز روشنی در معرض یک الگو و نمونه تئاتری که جنبه ملی و فرهنگ خودی را در برداشته باشد، و از طرفی متناسب با جامعه سرفراز امروز ایران باشد، دست پیدا کنیم.

در بخش های دیگر هنر بخصوص سینما، بخش خصوصی فعالیت گسترده ای دارد. نظر

شما در خصوص فعالیت بخش خصوصی در تئاتر و جشنواره هاجیست؟

ما تئاتر دولتی نداریم و تمام تئاترهایی که در کشور وجود دارد، خصوصی است. البته دولت به این گروه های خصوصی و غیردولتی کمک می کند. این کمکها چنانچه پیشتر گفتم، مراتب دارد. بدنه و شاکله اصلی تئاتر کشور را گروه های آزاد و خصوصی شکل می دهند. بعضی از این گروه ها سعی دارند تا خودکفا باشند؛ اما همان هاهم به لحاظ مسائل نظری و قسمت های دیگر حمایت می شوند. تئاتر اصولاً هنر درآمدزایی نیست و عمدتاً باید با کمک های دولت به بویایی برسد. ان شاءالله بتوانیم با نهادهای این گروه های هنری این کمک ها را در مجرای صحیحی به کار بگیریم تا شاهد تولید آثار برتر هنری باشیم.

چنانچه در پایان برای شرکت کنندگان جشنواره تئاتر فجر صحبت خاصی دارید بفرمایید.

ضمن تشکر از همه هنرمندان و دست اندرکارانی که صمیمانه تلاش کردند و در جشنواره حضور پیدا کردند، توصیه ای دارم که به مسائل معنوی در کارهایشان توجه و عنایت بیشتری داشته باشند و روحیه تعاون و همکاری را در خویش تقویت کرده و شرایط تولیدیک اثر خوب را مهیاتر کنند و به مسأله آموزش بهای بیشتری بدهند و سعی کنند که همیشه از کسی که یک کلمه از آنها بیشتر می داند، بیاموزند و از فرصتی که در جشنواره پیش آمده استفاده کنند، آثار را ببینند در نقد و بررسی کارها شرکت پیدا کنند تا ان شاءالله بتوانیم جامعه هنری پربارتری را شاهد باشیم.

سپاسگزارم.

گفتگو با جناب آقای مسعودشاهی

رئیس مرکز هنرهای نمایشی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

□ جناب آقای مسعودشاهی لطفأدر خصوص سیاست های سیزدهمین جشنواره تئاتر فجر توضیحاتی ارائه فرمایید .

■ بسم الله الرحمن الرحيم . ابتدا برپایی سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر را به دوستان و هنرمندان کشور تبریک گفته و با آرزوی قبولی طاعات در ماه مبارک رمضان و تقارن آغاز سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر با روز عید سعید فطر و حلول ماه شوال را به فال نیک گرفته و امید است به میمنت این ایام مبارک آغازی پربرکت برای جشنواره و فعالیت های نمایشی کشور داشته باشیم .

جشنواره امسال در حالی آغاز می شود که دو سال از اعلام برنامه های نوین مرکز هنرهای نمایشی سپری شده است . تئاتری که توجه مرکز هنرهای نمایشی به آن معطوف است ، تئاتری است که با پیام خود و تأثیر گذاری هایش بتواند منعکس کننده فرهنگ خودی باشد . تئاتر به سبب نحوه شکل گیری و اجرایی اش ، قاعدتاً یکی از بهترین وسایل و ابزارهای فرهنگی است که می تواند در خدمت جامعه فرهنگی متحول و پویا باشد . قطعاً جشنواره با توجه به فضایی که بوجود می آورد شرایط خوبی برای تبادل نظر و نقد و بررسی و ارزیابی آثار تولید شده فراهم می آورد . در این شرایط براساس طرح های اعلام شده مرکز در سال های گذشته ، ما شاهد آثاری هستیم که به ثمر نشسته و آغاز یک حرکت متعالی را نوید می دهد ، که جای خوشحالی است .

جشنواره دوازدهم به ما نشان داد که استعداد های موجود در شهرستان ها و مناطق مختلف کشور که از فرهنگ محلی ، مذهبی و آیینی متفاوت و ویژه ای بهره مند هستند ، جایگاه مهم

و موثری را در تئاتر کشور دارند. ارزیابی و قضاوتی که در جشنواره دوازدهم انجام شد، ما را مصمم نمود که نسبت به اهداف خودمان پایدارتر بمانیم؛ به این معنی که به جای تئاترهای صرفاً ترجمه‌ای از آثار نمایشی خودی، که منبعث از فرهنگ غنی این مرز و بوم است، بهره بیشتری ببریم. تولید این گونه آثار در شهرستان‌ها به مراتب بیشتر به چشم می‌خورد.

ما سعی داشتیم تا با روش‌های مختلف این فضا و شرایط را گسترده‌تر نماییم. حضور جوانان مستعد شهرستانی که مسلح به ابزار فرهنگی، هنری و اعتقادی هستند، این نوید را می‌دهد که ما در ادامه این روند و آماده ساختن شرایط بیشتر تلاش کنیم.

□ سیاست‌های مرکز هنرهای نمایشی از جشنواره گذشته تا کنون به چه نحوی بوده است؟

■ عمده سیاست‌های مرکز هنرهای نمایشی در این مدت حول دو محور پی‌ریزی شد:

(الف) - توجه بیشتر به تولید انواع نمایش‌های خودی با استفاده از فرهنگ الهی.

(ب) - اشاعه و گسترش نمایش در فضاها و محدوده جدید.

۱- ایجاد کانون نمایش دانشگاهیان که با تأسیس آن؛ برای حمایت از دانشجویان رشته‌های هنری توانستیم به یک جوان‌گرایی دست بزنیم.

۲- طرح تئاتر مساجد با طرح برنامه‌ای تحت عنوان تئاتر مساجد که با استفاده از فضا و فرم مساجد که محل شکل‌گیری اندیشه‌های اسلامی است، اقدام به تولید و اجرای نمایش‌های مذهبی کردیم. طبیعی است که این حرکت‌ها که مبتنی بر اعتقادات و فرهنگ مردم است با فرم و الگوی تعریف شده می‌تواند بسیار زودتر به نتیجه برسد و آن دسته از جوان‌هایی که با استعداد و توان خودشان در حفظ و ارزش‌های اسلامی تلاش می‌کنند، قطعاً در ایجاد یک حرکت ارزشی و فرهنگ بسیار موثر خواهند بود. طرح تئاتر مساجد به همین منظور و برای گسترش تئاتر در محدوده‌های جدید شکل گرفت و امیدواریم در سالهای آتی آثار این برنامه‌ها را شاهد باشیم.

۳- تولید، چاپ و نشر نمایشنامه: با اعلام سیاست‌های حمایتی مرکز هنرهای نمایشی در بخش نمایشنامه نویسی از سال گذشته فعالیت وسیعی آغاز شده و همچنان ادامه دارد. محصول این تلاش چاپ و انتشار ۶ جلد کتاب نمایشنامه‌های مذهبی است.

۴- همایش تئاتر شهرستان:

همایش تئاتر شهرستان که با یک حرکت خوب و اصولی شروع شد، ما را نسبت به تئاتر شهرستان‌ها و سرمایه‌گذاری بیشتر برای جوان‌های شهرستانی در قالب حمایت و استفاده از امکانات استانی بیشتر مصمم کرد. پیش‌بینی شده است که گروه‌های نمایشی شرکت‌کننده در همایش که از شهرهای مختلف به تهران سفر می‌کنند در بین راه در شهرستان‌ها و استان‌ها،

اجراهای نمایشی داشته باشند. قطعاً این رویه در انتقال تجارب فرهنگی هنری هنرمندان شهرستانی تاثر بسیار دارد.

۵ - گسترش تئاتر بانوان :

حرکت جدیدی را برای گسترش تئاتر بانوان شروع کرده ایم تا خواهران هنرمند شهرستان ها بتوانند فعالیت های نمایشی خود را گسترده تر کنند. باید برای خانم های هنرمند فرصت های بیشتری فراهم کرد تا برای ارائه کارهای هنری شان در صحنه های نمایش حضور فعال تری داشته باشند.

۶ - جشنواره داخلی تئاتر عروسکی :

برای رشد و ترویج این رشته خاص در بین هنرمندان کشور، قرار شد یک سال در میان جشنواره های داخلی برگزار شود تا هنرمندان این رشته آمادگی بیشتری برای ارائه کارهای خود کسب کنند و در جشنواره بین المللی بیشتر و بهتر بدرخشند؛ همان طور که در پنجمین جشنواره بین المللی تئاتر عروسکی تهران، هنرمندان کشورمان ثابت کردند که از استعداد سرشاری برخوردارند.

۷ - حضور در جشنواره های تئاتر خارجی :

در خصوص انتقال فرهنگ خودی و ارتباط با خارج از کشور، طرح حضور هنرمندان در جشنواره های تئاتر خارجی جزء برنامه هایی بود که از سال گذشته پی گیری شد و ان شاء... در سال آتی هم ادامه خواهد داشت. با این حرکت هنرمندان ما ضمن کسب تجارب ارزنده، نسبت به انتقال ارزش های فرهنگی بسیار موثر بوده اند؛ خصوصاً حضور خانم ها در نمایش های اعزامی به خارج از کشور.

۸ - گسترش تئاتر جوانان و نوجوانان:

از دیگر فعالیت های ما که در آینده به آن تاکید بیشتری خواهد شد، توجه بیشتر بر تئاتر جوانان و نوجوانان است که با هماهنگی و کمک نهادها از جمله وزارت آموزش و پرورش، تصمیم داریم از این استعدادهای نامحدود کشور استفاده بیشتری در جهت گسترش فعالیت های نمایشی به عمل آوریم.

۹- توسعه تئاتر محله و خیابانی :

تئاتر محله فعالیت دیگری است که برای حضور تئاتر در بین مردم و در فضاهای باز، پیش بینی گردیده که فعالیت های عمده و وسیعی در این خصوص انجام گرفته و نتایج مثبتی هم در جذب تماشاگر حاصل شده است.

با تجربه ای که در جشنواره بین المللی تئاتر عرو سکی کردیم و با استقبالی که مردم نسبت به تئاترهای خیابانی نشان دادند، امسال بخش تئاتر خیابانی را به جشنواره اضافه کردیم تا از یک سو تئاتر در بین مردم پرودواز سویی دیگر با شناختی که مردم نسبت به فعالیت های نمایشی پیدا خواهند کرد، پشتیبان فعالیت های فرهنگی هنری و تئاتر کشور باشند.

۱۰- آموزش: با طراحی و برنامه ریزی انجام شده جهت یک حرکت منظم و گسترده برای ارتقاء سطح هنر و تکنیک هنرمندان جوان کشور با استفاده از وسایل کمک آموزشی و اعزام اساتید به سراسر کشور.

□ به آموزش و پرورش و همکاری مرکز با آنها اشاره فرمودید. چرا مرکز هنرهای نمایشی بررود تئاتر کل کشور احاطه کاملی ندارد دهر ارگان و نهاد به هر نحوی که می خواهد جشنواره یا تئاتری را شکل می دهد؟ نظر شما در خصوص این روند چیست؟

■ سیاست گذاری و نظارت بر کلیه فعالیت های نمایشی در کل کشور به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و از طریق مرکز هنرهای نمایشی اعمال می گردد؛ اما آنچه که مغتنم است وجود جشنواره های متعدد با سر فصل های گوناگون در تئاتر کشور است که نشان از علاقه مندی و وجود استعداد و توانایی ارگان های مختلف در مقوله تئاتر است؛ اما اینکه بعضی از فعالیت های موازی و شبیه به هم در تشکیلات مختلف باعث از بین رفتن استعدادهای و مضمحل شدن نیروی هنرمندان خواهد شد بحثی است که با یک برنامه ریزی گسترده و هماهنگ می توان از وقوع آن جلوگیری کرد که با توجه به محدود بودن امکانات مادی و معنوی، قاعد تأمین همکاری ها باعث اعتلا و رشد تئاتر و جذب علاقه مندان خواهد شد و پراکندگی فعالیت های مشابه از بین خواهد رفت؛ اینکه در فعالیت های مختلف نمایشی، نهادها برنامه ریزی گوناگونی دارند با توجه به کاربردهای مختلف هنرهای نمایشی متناسب با اهداف گوناگون این حرکت ها می تواند بسیار مناسب و ارزنده باشد. امیدوارم با هماهنگی های بیشتر این ارتباط ها افزون تر و موثرتر شود تا بتوانیم از این رویدادها برای رشد و تعالی هنر و گسترش فضاهای فرهنگی استفاده بهینه ای بنمائیم.

□ پس از اتمام دوازدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر قرار بود زمینه برای استقبال

تماشاگران از تئاتر ایجاد شود، اما عملاً این زمینه ایجاد نشد. نظر شما در این خصوص چیست؟

■ این که بیان می شود استقبال تماشاگران از تئاتر مانند استقبال از جشنواره دوازدهمین نبوده معلوم نیست بر اساس چه معیاری است موضوع استقبال از جشنواره دو مسأله را بیان می کند. اول آنکه در جشنواره سال قبل بیشترین تلاش در جهت ارائه آثار نمایشی منبعث از فرهنگ خودی به دست هنرمندان بود، صحنه های تئاتر همچنان پس از جشنواره در دوران مختلف پر

خودی به دست هنرمندان بود، صحنه های تئاتر همچنان پس از جشنواره در دوران مختلف پر بوده اند و همان نمایش های جشنواره در طول سال به ترتیب در سالن های سطح شهر اجرا شد و همان گروه های شرکت کننده در جشنواره و هنرمندان شهرستانی با استقبال گرم مردم رو به رو شدند و طرح همایش هفته بزرگداشت تئاتر شهرستان ها حاکی از این مدعا است. حمایت مردم برای دیدن نمایش شهرستانی ها، با آنکه با روحیه 'تماشاچی تهرانی تفاوت داشت؛ با حضور و استقبال خوب مردم رو به رو گردید. ضمناً هر نمایشی که به لحاظ فرهنگی از پیام های ارزنده ای بر خوردار باشد قطعاً با مخاطب خود ارتباط برقرار می کند و با استقبال رو به رومی شود. دوم اینکه اگر عرصه نمایش از تماشاچی خالی مانده علت آن عدم ارتباط موضوع و سوز به تماشاگر بوده است. اصولاً تماشاگر به دنبال فصل های مشترک فرهنگی خود با آثار نمایشی می گردد لذا پیام های تئاتر میزان مهمی برای ایجاد ارتباط با تماشاگر است. تئاتر کشور در جهت انتقال مفاهیم ارزشی و استفاده از فرهنگ انقلاب شروع به فعالیت جدیدی کرده است و در آینده این نوع قضاوت ها که در سواد شمانیز به آن اشاره شد دعوض خواهد شد و کسانی را که از این قافله عقب مانده اند و چشم و گوش خود را بسته اند دچار یاس و ناامیدی و همراهان این راه را امیدوار و دلگرم تر خواهد کرد.

□ مشکلات اقتصادی که برای تئاتر ما وجود دارد تا چه اندازه می تواند بر طرف شود ؟

■ برای تئاتر که محور اصلی اش «ارتباط مستقیم» با مخاطب و «پیام رسانی» است، «پیام و محتوا» از «اقتصاد» نقش عمده تری را ایفا می کند. اگر بحث پیام و پیام رسانی اصلاح شود، قطعاً مسئله اقتصاد، خود به خود حل می گردد. کما اینکه آن دسته از نمایش ها بی که در طول سال شاهد اجرایشان بودیم و به مفاهیم و فرهنگ خودی توجه بیشتری داشتند با استقبال تماشاگران روبرو شدند و در نتیجه مشکلات اقتصادی کمتری دامنگیرشان شد. گرچه نمی شود فعالیت های سینما و تلویزیون را با تئاتر مقایسه کرد، زیرا از شرایط و فرم های مختلف استفاده می کنند؛ اما برای تئاتری که با شرایط ویژه ای تولید و در روز و مدت خاصی به صحنه می آید و سپس به اتمام می رسد، روش هایی را پیش بینی کرده ایم تا کمبود و مشکلات اقتصادی آن تا حدی جبران گردد. از جمله این اقدامات می توان به ضبط تلویزیونی تئاترهای روی صحنه و پخش آن از سیمای جمهوری اسلامی اشاره کرد. قطعاً از این طریق درآمدهای نیز به دست اندرکاران نمایش ها و هنرمندان تعلق می گیرد تا بتوانند بخشی از مشکلات اقتصادی خود را حل کنند؛ اما متأسفانه شرایط فعالیت های سینمایی و تلویزیونی این فرصت را کمتر به هنرمندان تئاتر می دهد که در صحنه های تئاتر بمانند و با این برنامه ریزی ها به فعالیت های خودشان در صحنه های تئاتر

ادامه دهند. به هر حال ما برای تأمین بخشی از مشکلات مالی تئاتر این رویه را اجرا کردیم و ضمن آن، صحنه های تئاتر را به تلویزیون برده ایم. با این عمل عده ای از تماشاگران به صحنه های تئاتر کشیده خواهند شد، و با این حضور و استمرار آن، بخشی دیگر از مسائل اقتصادی تئاتر را جبران می گردد.

□ چه تفاوتی مابین جشنواره دوازدهم و سیزدهم وجود دارد؟

■ جشنواره ها میزان خوبی برای ارزیابی و محک زدن فعالیت های یک دوره مشخص تئاتری است. جشنواره دوازدهم با توجه به توان و استعداد های هنری - فرهنگی موجود طراحی شد؛ اما جشنواره سیزدهم بر اساس اعمال بخشی از سیاست های مرکز هنرهای نمایشی پی ریزی گردید. جوان هایی که در این جشنواره حضور دارند، عمدتاً با استفاده از اصول و پیام های فرهنگ خودی، دست به تولید زده اند. این رویه می تواند به عنوان یکی از روش های ارزیابی سیاست های مرکز هنرهای نمایشی تلقی گردد. گرچه در آغاز راه هستیم و این جوان گرایی نیاز به مراقبت های بیشتر و گذشت زمان دارد.

جشنواره میزانی است از وضعیت موجود تئاتر کشور و وجود استعدادهایی که در طول یکسال فعالیت می کنند و قطعاً با نظر و توجهی که داوران و متخصصان و کارشناسان به جشنواره دارند، ما را به هدف هایی که مد نظر داریم، نزدیک تر می کند. جشنواره سیزدهم منبعث از سیاست هایی است که بر اساس استفاده از فرهنگ خودی شکل گرفته است و تا رسیدن به ایده آل های مورد انتظار در تئاتر فاصله بسیار داریم. قطعاً جشنواره سیزدهم همه نظرات ما را تأمین نخواهد کرد، اما آغاز خوبی است برای دسترسی به یک امکان و نیروی نامتناهی و نامحدود که پشتوانه فرهنگی ماست و بدست استعدادهای جوان کشور آغاز گردیده است. من این روند را به فال نیک می گیرم و فکر می کنم زمینه مناسبی برای رشد و بروز استعدادهای جوان در سطح کشور فراهم آمده است.

□ انتظار حضرتعالی از هنرمندان چیست؟

■ انتظار همیشه دو طرفه است. هر قدر هنرمند برای کار و اثر خودش ارزش قائل است، مردم نیز ضمن ارزش گذاری، به همان اندازه از او توقع دارند. مردم انتظار دارند که هنرمندان برای تعالی ارزش های فردی و فرهنگی که بعد از انقلاب با تلاش همه امت مسلمان ایران احیاء گردیده است کوشش نمایند. از آنجایی که حفظ استقلال فرهنگی برای حفظ استقلال سیاسی لازم و واجب است و از خواسته های ملت بزرگ ما می باشد؛ وظیفه ماست که با بازنگری مجدد به خود و فرهنگ عینی اسلامی، نسبت به تأمین انتظارات جامعه از هنرمندان، پاسخ مثبت بدهیم. انقلاب

از روز اول از هنرمندان همین انتظار را داشته است و اکنون که تهاجم همه جانبه فرهنگ ضد ارزشی جهانی علیه ما به صورت ناجوانمردانه ای شروع گردیده است، ضرورت دسترسی به استقلال فرهنگی بیشتر محسوس است، لذا از هنرمندان کشور ایستادگی و مقابله با تهاجم همه جانبه ضد ارزشی انتظار می رود که با خود نگری و باز نگری به فرهنگ غنی اسلام به مقابله با دشمن داخل و خارج بایستند، آنچه که از حرکت دسته جمعی و همدلی هنرمندان توقع می رود، این است که همیت خانوادگی تئاتر و استقلال فرهنگی کشور خود را حفظ کنند. شرایط شکل گیری تئاتر و اساس آن از عشق و علاقه فردی شروع می شود و با یک برنامه ریزی مدبرانه تشکیلاتی و سازماندهی شده به یک اثر عمیق و موثر تبدیل می شود. از هسته های تشکیل دهنده گروه های نمایشی انتظار می رود که با همدلی و همکاری فضای معنوی ای را که در صحنه های نمایش به وجود می آورند به صحنه های دل و فضای زندگی اجتماعی تعمیم دهند و زندگی خود و دیگران را مصفا نمایند. هنرمند با رفتار و کردار خود معلم و مبلغ آداب، رسوم و فرهنگ است و چه بهتر که از فرهنگ انسان ساز اسلام آموزش بدهد. توفیق همه عزیزان هنرمند را از خدای منان خواهانم، امیدوارم که بتوانیم در کنار هم به این هدف و ارزش الهی که موجب رضای خداوند متعال و انتظار امت اسلامی است دسترسی پیدا کنیم.

□ در پایان چنانچه تومیه یا صحبت خاصی دارید، بفرمایید.

■ باید در همین فرصت از تمامی هنرمندان و دست اندر کاران که در طول سال های اخیر افتخار

خدمت گذاری آنها را داشته ام، تشکر کنم. امیدوارم با تشکیل هسته ها و گروه های هنری و بهره گیری از مصوبات و به کار گیری هنر نمایش، تئاتر کشور را رونق بخشند و تعلق خاطرشان را بیشتر به اثبات برسانند. امیدوارم ما هم بتوانیم در راستای وظایف الهی و رسالت فرهنگی و هنری خود به اتفاق هم قدم برداریم و نشان دهیم که در یک جامعه هدف دار و هدف مند به وظایف خود عمل می کنیم.

مصاحبه با دبیر جشنواره

□ اهداف و ویژه گی های جشنواره سیزدهم چیست ؟

■ بسم الله الرحمن الرحيم . جشنواره تئاتر فجر به عنوان یکی از مهمترین حرکت های تئاتری کشور مطرح می باشد و اهداف زیادی را در بر دارد . در واقع هدف عمده 'جشنواره' تئاتر فجر بالندگی تئاتر در تمام ابعادش است یکی دیگر از اهداف جشنواره تئاتر فجر که امیدواریم به آن دست پیدا کنیم ، ایجاد رقابت و فضای سالم است . این رقابت خود به خود ، باعث می شود که در این گردهمایی بزرگ که خانواده تئاتر در آن حضور دارند ، در نهایت به یک ایده آل و یک شکل مطلوب تئاتری دست یابیم . نفس رقابت ، گروه ها را به سوی کارهای بدیع و تازه هدایت می کند . وقتی گروه ها در کنار هم قرار می گیرند و کارهای یکدیگر را می بینند و مورد ارزیابی واقع می شوند ، نقاط ضعف و قوت کارهایشان کالبد شکافی می شود و این روند مسلماً در رشد تئاتر موثر است . به نظر من می توان کلیت تئاتر کشور را در قالب جشنواره ارائه بدهیم ؛ یعنی اگر بخواهیم یک ارزیابی کلی از تئاتر کشور در طول یک سال داشته باشیم ، جشنواره می تواند منعکس کننده فرآیندهای مختلف آن باشد .

□ ویژگی های جشنواره سیزدهم و بخش های متفاوت آن چگونه است ؟

■ طبیعی است که هر جشنواره ای در طول زمان به یک سری دست آوردهای نو دست پیدا می کند . ویژگی ای که فکر می کنم امسال به آن دست پیدا می کنیم ، نوگرایی و جوان گرایی تئاتر است اکثریت کارهای جشنواره امسال متعلق به جوان هایی است که پیشکسوت تئاتر مان ، نیستند . زمانی که هیأت بازخوانی ، مشغول مطالعه متون رسیده به جشنواره بود ، این پیام را احساس کردیم . در عالم نمایشنامه نویسی یک سری اتفاقات جدید در حال وقوع است . تعدادی از نویسندگان نوپا وارد عرصه ادبیات نمایشی شده اند که می توان برای آینده تئاتر کشور بر روی آنها سرمایه

گذاری کرد. علاوه بر این ویژه گی خاص، امسال جشنواره در چارت سازمانی خود چند بخش دیگر را برای نخستین بار برگزار می کند. یکی از بخش های جدید، «تئاتر خیابانی» است که به شکل صحیح و اصولی اجرا خواهد شد. مابرای اینکه تئاترمان را از حالت قاب صحنه ای خارج کنیم و تئاتر را مختص سالن های تئاتری نکنیم، طرح «تئاتر خیابانی» را پی ریزی کردیم. گروه های این بخش نیز به شکل مجزا به رقابت می پردازند. اجرای این بخش در میادین و پارک ها صورت می گیرد و مردم بدون پرداخت بلیت از آنها بهره مند می گردند. سعی ما برای ایجاد این بخش، آشتی دادن مردم با تئاتر است. بخش مسابقه «عکاسی تئاتر» از دیگر بخش های جشنواره است. عکس تئاتر به عنوان تنها سندماندار یک نمایش همیشه مطرح بوده است. تئاتر هنری زنده است و پس از پایان آخرین اجراها، پرونده آن بسته می شود. البته هم اکنون یک سری فیلم ویدئویی از تئاترها گرفته می شود؛ اما عکس تئاتر جایگاه خاص خود را دارد و بعنوان تاریخ و سند باقی می ماند. برگزاری عکاسی تئاتر، هم عکاسان بیشتری را به این سمت گرایش می دهد و هم از لحاظ تبلیغات برای تئاتر موثر است.

بخش دیگر جشنواره به پوستره های تئاتر اختصاص پیدا کرده است. این بخش نیز برای نخستین بار برگزار می گردد و سعی کردیم تا پوسترهایی را که در زمینه تئاتر در طول سالیان گذشته ارائه شده بود، انتخاب و به برگزیدگان آنها جوایزی اهداء شود. سال بعد نیز سعی داریم مسابقه پوستره های تئاتر را فقط به تولیدات سال گذشته محدود کنیم.

بخش های «مسابقه»، «جشنواره جشنواره ها» - ویژه گروه های برگزیده در جشنواره های متعددی که در طول سال برگزیده شده اند - «جنبی» نیز همانند دوازدهمین جشنواره تئاتر، به همان گونه برگزار خواهد شد. «بازی های نمایشی» شامل میان پرده های نمایشی، شعبده بازی، طنز و... امسال به دلیل آنکه جشنواره در دهه فجر برگزار نشد در ایام برپایی جشنواره برگزار می شود.

□ در خصوص رسیدگی به متون رسیده به دبیرخانه جشنواره و بازبینی کارها دبیرخانه چه عملکردی داشته است؟

■ اوایل سال ۷۳ شرایط ورود گروه ها به جشنواره را اعلام کردیم و حدود ۲۳۵ متن نمایشی به دفتر جشنواره واصل شد. متن ها در زمانی حدود دو ماه توسط آقایان «سعید کشن فلاح»، «حسین رازی»، «عبدالحی شماسی»، «نصرالله قادری» و بنده مطالعه شدند و در مرحله اول ۵۱ متن تصویب شد. به این تعداد، حدود ۳۰ نمایش دیگر شامل برگزیدگان جشنواره های منطقه ای، نمایش هایی که اجرای صحنه ای در طول سال ۷۳ داشته اند و... اضافه گردید و در مجموع ۸۰ نمایش مورد بازدید هیأت بازبینی مرکب از آقایان «سعید کشن فلاح»، «حسین رازی»، «اصغر همت»، «قدرت الله پدیدار» و بنده قرار گرفت. در نهایت پس از یک ماه و نیم بازبینی مستمر در تهران و شهرستان ها ۲۷ نمایش در بخش مسابقه پذیرفته شد و بعضی از گروه های متقاضی را در بخش جنبی قرار دادیم.

□ در مصاحبه ای از شما خواننده بودیم که فرمودید: «جشنواره برای همه است، پس چرا حضور هنرمندان پیشکسوت و حرفه ای تر در این جشنواره نسبت به گذشته کمتر به چشم می خورد؟ مشکل را در اشخاص می بینید یا در چیز دیگر؟

■ ما هنوز هم معتقد هستیم جشنواره متعلق به همه است و هیچ گونه مرز بندی و محدودیتی برای جشنواره تئاتر فجر وجود ندارد. در خصوص گروه ها و افراد صاحب نام و به قول شما حرفه ای تر، سال قبل خوشبختانه این دوستان حضور فعالی داشتند، ولی همین دوستان در جشنواره امسال حضور کمتری دارند. این روند، خصوصاً در گروه های حرفه ای تهران به چشم می خورد و گروه های حرفه ای شهرستان ها تقریباً همان گروه هایی هستند که سال گذشته در جشنواره شرکت داشتند. از تهران نیز سه یا چهار گروه شناخته شده تر در جشنواره شرکت دارند.

اما اینکه چرا این عزیزان شرکت نکردند، باید از خودشان بپرسیم؟

ما هیچ محدودیتی برای حضور این عزیزان قائل نشده بودیم. من فکر می کنم عمده ترین مشکل آنها را باید در کلیت تئاتر کشور پیدا کرد. اگر اینها در تئاتر کشور حضور فعال ندارند، شاید دلیلش را در ضعیف بودن تئاتر مان بدانند؛ ولی از طرف جشنواره و مسئولان آن هیچ محدودیتی وجود نداشته است. کما اینکه ما از تعدادی از این عزیزان دعوت به عمل آوریم که در جشنواره شرکت کنند اما دلیلی که مطرح می کردند، بیشتر به مسائل مالی و... مربوط می شد، امروز، یسک هنرمند حرفه ای یا کارکشته تئاتر ترجیح می دهند کیش را از طریق بازی در سینما و سریال های تلویزیونی بگذرانند تا تئاتر. بودجه کمی برای تئاتر اختصاص داده می شود و آنها هم ترجیح می دهند به جای دو یا سه ماه وقت بروی یک نمایش و احیاناً شرکت در جشنواره از طریق دیگری زندگی شان را بگردانند؛ اما باز تا کید می کنم هیچ مشکلی برای حضور این عزیزان نداشته و نداریم.

□ سیاست گذاری مرکز هنرهای نمایشی نیز این گونه است؟

■ البته بنده به دلیل وظایفم در سیاست گذاری مرکز هنرهای نمایشی و یا مسائل اجرایی آن دخیل نبوده و تصمیم گیرنده هم نمی باشم و... اما تا جایی که اطلاع دارم، مجموعه شرایطی که در کشور حاکم است، و فکر می کنم عمده ترین آن مسأله اقتصادی باشد؛ باعث حضور کم رنگتر این عزیزان شده است. البته فکر می کنم بخشی از این جدایی ها به خود هنرمندان باز می گردد. یک هنرمند حرفه ای تئاتر اگر واقعاً عاشق تئاتر باشد، در هر شرایطی کار می کند؛ چنانچه عده ای از عزیزان با توجه به تمامی تنگناهای تئاتری، این هنر را رها نکرده و کار کرده اند. این تصور هم غلط است که ما فکر کنیم باید میلیون ها تومان در اختیارمان قرار دهند تا یک نمایش را به صحنه آوریم. تئاتر هنر فقیری است و بودجه هایی که برای آن در نظر گرفته می شود در قیاس با سایر ابعاد فرهنگی اجتماعی جامعه محدود است. شما ببیند برای ورزش و امثالهم بودجه کلانی سرمایه گذاری می شود؛ اما آیا یک هزارم این بودجه برای تئاتر اختصاص داده شده است؟ همه این مشکلات و معضلات دست به دست هم می دهند تا ما حضور کم رنگ

تری از بعضی دوستان به اصطلاح حرفه ای را در تئاتر و بخصوص جشنواره ببینیم . یک مسأله دیگر که لازم است توضیح بدهیم این است که جشنواره به تنهایی دارای « هویت » نیست. اگر تئاتر مادر کل کشور بهبود پیدا کند ، طبیعی است که حضورش در جشنواره هم بالنده تر است . چنانچه مشکلاتی در سیستم تئاتری کشور وجود داشته باشد ، مسلماً این روند بر جشنواره هم تاثیر می گذارد و...

□ به نظر شما بهبود تئاتر کشور به جشنواره بستگی دارد ؟

■ فکر می کنم ما باید ابتدا یک تئاتر داشته باشیم و بعد جشنواره تئاتر هم در تداوم آن حرکت به وقوع پیوندد . اصلاً اساس شکل گیری جشنواره برای این است که مقوله ای به نام تئاتر به صورت جدی در جامعه وجود داشته باشد و گروه های حرفه ای در جامعه کار کرده و ماحصل حضورشان در جشنواره مورد ارزیابی ، نقد و بررسی قرار بگیرد.

□ عده ای بر این باورند که اگر جشنواره تئاتر فجر تعطیل شود ، خللی در روند تئاتری ما ایجاد

نمی شود . نظر شما در این خصوص چیست ؟

■ اگر بخواهیم بر روی این مسأله بحث کنیم باید صورت مسأله را به شکل دیگری طرح کنیم .

شاید بتوان پرسید که اگر در مملکت ما تئاتر اتفاق نیافتد چه می شود ؟ در آن صورت می تواند گفت : بله ، اگر جشنواره تئاتر هم نباشد هیچ مشکلی به وجود نمی آید و زندگی مردم روال عادی خویش را طی می کند . به دو دلیل عمده می توان این مسأله را مطرح کرد : اول اینکه : جایگاه تئاتر در مملکت ما تعریف نشده است ، آن قدر و منزلتی که یک آدم تئاتری و خود تئاتر می تواند داشته باشد ، هنوز شکل نگرفته است ، به تبع آن ، همانطور که گفتم جشنواره از تئاتر شکل می گیرد ، اگر تئاتر نباشد ، جشنواره هم نمی تواند وجود داشته باشد .

دوم اینکه : مسئولان ما هنوز نتوانسته اند تئاتر را در مملکت ما جا بیاندازند . یک مقدار هم عدم ارتباط تئاتر با مردم باعث می شود که خود به خود این قضیه به حالتی برسد که اگر ما تئاتر را قطع کنیم هیچ اتفاقی نیافتد . در همه دنیا اگر قرار باشد فرهنگ یک جامعه را تعریف کنند ، بر مبنای تئاتر آن جامعه تعریفی ارائه می شود . وقتی که در مملکت ما تئاتر در تلویزیون به گونه ای تبلیغ می شود که مردم منزوی می شوند (میان پرده ها و کارهای خارجی) که اولی انزجار یا نزول توقع و دومی عدم ارتباط را شکل می دهد . یک دلیل عمده این است که بین مردم و تئاتر به عنوان یک مقوله فرهنگی هیچ ارتباطی وجود ندارد . مردم وقتی احساس کنند تئاتر چیزی از آنها را حل نمی کند ، مشکلاتشان را مطرح نمی کند و ... خود به خود از آن قطع امید می کنند و بزرگترین لطمه را هم در واقع تلویزیون از طریق میان پرده های مبتذل و تئاترهایی که هیچ سنخیتی با فرهنگ و آداب و سنن و مسائل روزمره مردم ندارد ، وارد کرده است . با این زمینه ها مسلماً تئاتر برای مردم مسئله نمی شود . در این شرایط که مردم مدام درگیر مسائل اقتصادی هستند و دائماً در حال تهیه خورد و خوراک خانواده شان هستند چگونه می توانند با تئاتر ارتباط برقرار کنند . پس خود تئاتر ، نوع نمایش هایی که اجرا یا پخش می شود ، زندگی مردم ،

مشکلات و از همه مهم تر مسئولان همه و همه دست به دست هم می دهند که بگویند: «اگر جشنواره نباشد چه اتفاقی می افتد!!» من هم فکر می کنم اگر جشنواره راتعطیل کنیم زمین و زمان برهم نمی ریزد، می گویند: «جشنواره نداریم.»

□ چرا مرکز هنرهای نمایشی بر این روند تئاتری که شما به گوشه ای از آن مثلاً تلویزیون اشاره کردید، یا جشنواره های متعدد، ... احاطه ندارد؟

■ من فکر می کنم بزرگترین معضل ما همان طور که بارها اعلام کرده ام این است که یک ناهماهنگی در سیستم سیاست گذاری فرهنگی کشور حاکم است. به اعتقاد من مرکز هنرهای نمایشی به عنوان سیاست گذار و قیّم تئاتر کشور باید با صدا و سیما هماهنگ باشد و می بایست حداقل یک نماینده در شورای تئاتر صدا و سیما داشته باشد. این امر خود به خود باعث می شود که هر چیزی به اسم تئاتر مطرح نشود. به هر حال این مسئله از ضعف سیاست گذاری ما ناشی می شود، که امید بهبودی آن را داریم.

از طرفی دیگر در سراسر کشور ارگان ها و نهادهایی هستند که تئاتر کار می کنند. هرکس احساس می کند که می تواند جشنواره برگزار کند، بلافاصله تشکیلاتی به راه می اندازد و جشنواره ای را شکل می دهد. اخیراً شنیدیم که دانشگاه آزاد اسلامی هم جشنواره ای به راه انداخته است. وقوع چنین اموری دلیل ناهماهنگی و بی در و پیکر بودن فضای تئاتری است. وقتی که ما یک جشنواره تئاتر دانشجویی در کشور داریم، چه ضرورتی وجود دارد که دانشگاه آزاد هم یک جشنواره دانشجویی داشته باشد؟ مسوولان رده بالای دانشگاه و سیستم آموزشی کشور باید روی این قضیه اعمال نظر داشته باشند. وقتی که در مرکز هنرهای نمایشی جشنواره منطقه ای و استانی هر سال برگزار می شود، چه ضرورتی دارد که سازمان تبلیغات اسلامی هم این روند را برای خودش شکل دهد. هر ارگان یا نهادی که بودجه ای داشته باشد چنین جشنواره هایی را شکل می دهد و تا زمانی که یک سیاست هماهنگ در کل نظام و مملکت برای تئاتر وجود نداشته باشد، تعداد جشنواره های ما بیشتر می شود و ناهماهنگی و نابسامانی افزون تر!! بهترین راه این است که ستادی مثلاً زیر نظر مرکز هنرهای نمایشی تمامی این عزیزان را تحت پوشش قرار دهد و ناهماهنگی ها را کاهش دهد.

□ درخشش جشنواره دوازدهم با توجه به اینکه در کنار جشنواره فیلم برگزار می شد، بسیار خوب بود و مردم را به طرف تئاتر جذب کرد. چرا با توجه به وعده هایی که مسوولان داده بودند، این روند حفظ نشد؟ مادر همایش ها و یا در طول سال شاهد خالی بودن بسیاری از سالن ها بودیم.

■ دلایل زیادی وجود دارد! ما به عنوان مسوولان جشنواره کار خودمان را در جشنواره دوازدهم انجام دادیم و انتظار داشتیم این روند در جشنواره سیزدهم نیز ادامه پیدا کند. آن بخشی که به ما مربوط می شد (سیاست گذاری) همچنان پابرجاست و همان دیدگاه را داریم و هیچ تغییری و تحولی در نظرات ما به وجود نیامده است. اگر مشکلی وجود دارد، به سیاست

گذاری های جاری در طول سال باز می گردد . بخش دیگر آن هم به هنرمندان تئاتر باز می گردد . همانطور که در سو'ال های قبلی گفتم مشکلات عدیده ای دست به دست هم داده و تئاتر را به این مرحله رسانده است . احساس می کنم یک خیزش و حرکت اساسی برای بهبود تئاتر لازم است . مسو'ولان ما باید برنامه ریزی کنند ، ببینند ضعف ها در چیست . آیا اینکه تئاتر روی صحنه نمی آید مشکل در مرکز هنرهای نمایشی است یا در بخش دیگر یا

□ مسلماً به وقوع پیوستن جشنواره سیزدهم ، دارای مشکلات و معضلاتی بوده است . از آنها برایمان بگویید .

■ جشنواره تئاتر فجر و تشکیلاتی که ما در آن کار می کنیم شاید فقیرترین ، بی چیزترین و ... تشکیلات این مملکت باشد! ما حداقل امکانات ممکن را برای کار نداریم . من جشنواره هایی را در سطح کشور دیده ام که آن قدر قابل طرح نیستند ، اما امکانات گسترده و عظیمی را در اختیار دارند . وقتی صحبت تئاتر و جشنواره فجر می شود ، همیشه سعی می کنند ما را در تنگنا قرار دهند . می گویند بودجه نداریم ، امکانات نداریم و و ما با تلاش شبانه روزی و همت دوستانی که شبانه روز در اینجا حضور دارند این جشنواره را برگزار می کنیم ! مهم ترین مشکل ما نبود امکانات است و اینکه هنوز تئاتر جایگاه خودش را در این مملکت پیدا نکرده است ، برخوردی که با آن می شود برخوردی مظلومانه است .

□ چنانچه صحبت خاصی دارید ، بفرمایید .

■ صحبت خاصی ندارم ! امیدوارم جشنواره تئاتر فجر امسال ، ارتباط لازم را با مردم برقرار کند . خواست من از دوستان ، همکاران و هنرمندان این است که توجه بیشتری نسبت به جشنواره تئاتر فجر نشان دهند و علیرغم تمام مشکلاتی که سد راهشان است حضوری جدی و ارزشمند در جشنواره های تئاتر فجر داشته باشند .

□ سپاسگزارم .

جشنواره اول

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، از سویی کشور در تمامی ابعاد فرهنگی، هنری و اجتماعی خود متحول گشته و تغییراتی بنیادین را در شیوه نگرش به جامعه و بالاخص هنر شاهد بود و از سوی دیگر نیاز به ایجاد و تکوین هنری که پاسخگوی نیازهای جامعه اسلامی باشد احساس می شد، چه با گذشت بیش از سه سال از پیروزی انقلاب، ضرورت حضور گسترده هنرمندان در این عرصه و انعکاس جنبه های مختلف مبارزات و مقاومت مردم و به نمایش در آوردن گوشه ای از هنر بعد از انقلاب بیش از پیش به چشم می آمد و این خود عاملی حرکت دهنده برای شکل و برپایی جشنواره سراسری تئاتر فجر شد. علاوه بر عوامل فوق شرایط خاص کشور به ویژه مسئله جنگ تحمیلی نیز عاملی بود که هنرمندان و مسئولین را به اندیشه حضوری سازنده در عرصه تئاتر و اداهت و بدین ترتیب ستاد برگزاری اولین جشنواره در مورخ ۱۷/۸/۶۱ تشکیل اولین جلسه خود، کار برنامه ریزی در جهت برپایی دوره اول را آغاز کرد. این ستاد با دعوت از ارگان ها و نهادهای انقلابی اقدام به تشکیل کمیته های:

۱- ارزشیابی	۲- روابط عمومی و تبلیغات	۳- تدارکات
۴- انتشارات	۵- نقد و بررسی	۶- فنی

نموده و معاونت هنری وقت ارشاد اسلامی آقای فتح ا... حاج سید جوادی نیز مسئولیت برگزاری جشنواره تئاتر و فیلم را که به شکل هم زمان و برای نخستین بار در جمهوری اسلامی انجام می شد بر عهده داشتند.

جشنواره در ابتدا با پذیرش ۲۴ نمایش برای اجرا کار خود را آغاز کرد اما به دلیل استقبال هنرمندان از این حرکت نوین و پشتیبانی مسئولین تعداد آثار راه یافته به جشنواره بیش از ۴۰ نمایش را شامل شد.

آثار نمایشی در چهارده سالن: تالار سنگلج، تالار وحدت، اصلی تئاتر شهر، چهارسو، شماره ۲ تئاتر شهر، قشقایی، تالار مولوی، تالار فردوسی دانشگاه تهران، تالار دانشکده

هنرهای زیبا، فرهنگسرای نیاوران. فرهنگسرای نوبهار (موزه آبگینه)، خانه نمایش، تالار محراب، موزه هنرهای معاصر به صحنه رفتند.

در طول برگزاری جشنواره نیز هم‌زمان با آغاز عملیات و الفجر در روز دوشنبه ۱۸ بهمن ماه اعضای ستاد برگزاری نخستین جشنواره سراسری تئاتر فجر به اتفاق گروه‌های شرکت‌کننده با حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی دیدار و گفتگو کردند و ایشان طی سخنان خود با اشاره به پیروزی‌های رزمندگان اسلام گفتند:

«هنریک عطیه الهی است که باید قدر آن را دانست و شاهنرمندان باید منعکس‌کننده این حماسه‌ها باشید.»

در کنار اجرای نمایش‌ها در ایام جشنواره اول جلسات نقد و بررسی نیز با شور و حرارت خاصی دنبال می‌شد و گروه‌ها در مورد آثار به اجرا درآمده به تبادل نظر می‌پرداختند و برای اولین بار ۴ شماره از نشریه «نمایش» و زیفه خبررسانی و نقد و تفسیر جشنواره را برعهده داشت. این نشریه حاوی نقد، مصاحبه و اخبار جشنواره بود اما هنوز شکل یک بولتن کامل را نیافته بود. در کنار انتشار بولتن برای اولین بار نمایشگاه عکاسی تئاتر با آثاری از خانم «فتانه دادخواه» در تالار وحدت برپا گردید که با استقبال مواجه شد.

مراسم اختتامیه نخستین دوره در تالار وحدت برگزار گردید و آراء هیأت داوران به شرح زیر اعلام شد:

۱- نمایش: «دیوارها پاک نکنیم» از ارشاد اسلامی گرگان - برنده لوح زرین و جایزه ویژه سپاه پاسداران اسلامی به خاطر بهترین پرداخت در ویژه گی‌های عینی انقلاب اسلامی.

۲- نمایش: «حافظون لحدودا...» از سپاه پاسداران آبادان - برنده لوح زرین و جایزه ویژه سپاه پاسداران به خاطر بهترین طرح و پرداخت حماسی جبهه‌های جنگ تحمیلی.

۳- نمایش: «فتح الفتوح» از صدا و سیمای مرکز کرمانشاه برنده لوح مخصوص و جایزه ویژه سپاه پاسداران به خاطر طرح و پرداخت فرهنگ شهادت.

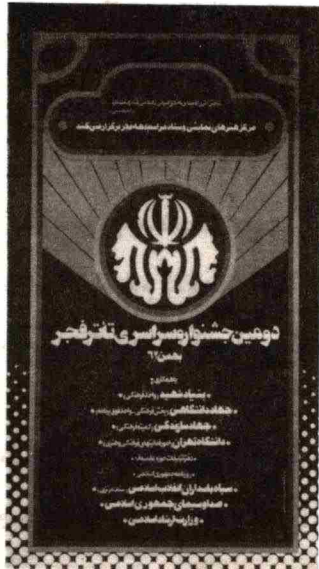
۴- جایزه بهترین بازیگر مرد به «ابوالقاسم جلالی» برای نمایش «دیوارها پاک نکنیم» و نیز اهداء لوح زرین به آقایان: «دهقان نسب» برای بازی در نمایش «دقیانوس»، «مالک حداد پور» به خاطر بازی در نمایش «حافظون لحدود» و «علی آزاد نیا» برای نمایش «خانات» و نیز خانم «مینو کیانی» برنده مدال بهترین بازیگر زن در نمایش «فتح الفتوح» و «شهرام نیوری زاده» «علیرضا فرید زاده» و «علیرضا چوگانی» به عنوان بهترین بازیگران خردسال برای بازی در نمایش‌های «بازگشت»، «مدرسه استثنایی» و «در عاشورای دیگر».

۵- جایزه بهترین کارگردانی به «رضا صابری» برای نمایش «خانات».

آثار برگزیده اولین دوره عبارت بودند از: «خانات» از استان خراسان، «دیوارها پاک نکنیم» از گرگان و «دقیانوس» از شیراز.

جشنواره دوم

دومین جشنواره با پیام هایی از سوی رهبر معظم انقلاب «آیت ا... خامنه ای» که در آن موقع عهده دار پست ریاست جمهوری بودند، «میرحسین موسوی» نخست وزیر و سخنرانی «حجت الاسلام خاتمی» وزیر ارشاد آغاز گردید.

در این دوره نیز همچون جشنواره اول نهاد ها و ارگان هایی در ابعاد گوناگون با جشنواره همکاری داشتند و ستادهای مختلف جشنواره چون سال های قبل برقرار گردیده و در این ستادها نماینده سپاه پاسداران به عنوان مسئول کمیته طرح و ارزشیابی، نماینده دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم به عنوان مسئولیت کمیته نقد و بررسی و آموزش، نماینده جهاد دانشگاهی به عنوان مسئول کمیته روابط عمومی و تبلیغات، نمایندگان وزارت ارشاد، دانشگاه تهران جهاد دانشگاهی و روزنامه جمهوری اسلامی به عنوان شورای انتشارات، نمایندگان مرکز هنرهای نمایشی به عنوان مسئولین کمیته های تدارکات و فنی انجام وظیفه کردند و آقای «طه عبد خدایی» مسئولیت جشنواره را بر عهده داشتند. ۲۳ گروه از شهرستان و گروه های نمایشی از اسرای عراقی، خواران مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق و توابعین زندان اوین، در بخش جنبی شرکت داشتند مراسم اختتامیه جشنواره در روز بیست و سوم بهمن ماه با حضور «حجت الاسلام خاتمی»، «پرورش» وزیر آموزش و پرورش، «دکتر بانکی» وزیر مشاور و سرپرست سازمان بودجه، «دکتر حاج سید جوادی» و جمعی از مردم و هنرمندان شرکت داشتند آراء هیأت داوران به شرح زیر اعلام شد:

* نمایش های برگزیده:

۱- نمایش: «علوچاه»

۲- نمایش: «مظلوم پنجم»

۳- نمایش: «خرقه ارغوانی»

بازیگران برگزیده :

* «یحیی دیوانی» بهترین بازیگر مرد به خاطر بازی در نمایش «چاه»

* متن نمایش برگزیده: نمایشنامه 'مظلوم پنجم' نوشته «رضا صابری» و «سومین شب» نوشته «محمد احمدی» به طور مشترک .

* کارگردان برگزیده: «رضا صابری» بخاطر کارگردانی «مظلوم پنجم» و «محمد احمدی» به خاطر «سومین شب» به طور مشترک .

* بهترین نمایش به مفهوم مطلق :

هیچ یک از نمایش ها شرایط لازم برای احراز این مقام را واجد نبودند لذا هیأت داوران نمایشی در این مورد معرفی نکردند .

۲- «مظلوم پنجم» دومین نمایش برگزیده به مفهوم مطلق .

۳- «سومین شب» سومین برگزیده به مفهوم مطلق .

* جوایز ویژه :

- جایزه ویژه هیأت داوران به نمایش «بعضی ها اینجورین» .

- جایزه ویژه ستاد برگزاری جشنواره به نمایش «سیاه بنده خدا».

علاوه بر جوایز فوق هدایایی نیز از سوی نهادها و سازمان های مختلف به بهترین های جشنواره 'دوم تعلق گرفت که عبارت بود از :

۱- دفتر تبلیغات اسلامی حوزه 'علیمه' قم مبلغ ۱۲۰۰۰۰ ریال به بهترین متن .

۲- جهاد سازندگی مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال جایزه به بهترین متن .

۳- جایزه ویژه سپاه پاسداران به کارهای برگزیده 'هیأت داوران' .

۴- جایزه ویژه جهاد دانشگاهی به نمایشنامه 'مظلوم پنجم' و «خرقه ارغوانی» .

۵- جایزه 'ویژد صدای جمهوری اسلامی ایران و روابط عمومی وزارت ارشاد اسلامی (صحیفه نور) به کارهای برگزیده .

۶- جایزه 'ویژه' سیمای جمهوری اسلامی ایران (دیپلم افتخار) به دومین کاربه مفهوم مطلق .

۷- لوح زرین و مدال زرین ستاد برگزاری جشنواره که در واقع بهترین جوایز هیأت داوران بود ، به بهترین ها تعلق گرفت .

جشنواره دوم از نظر سازماندهی شکل بهتری داشت و حمایت نهادهای مختلف رابرانگیخت اما تعداد سالن های نمایشی از ۱۴ سالن به ۷ سالن تقلیل یافته و اسامی هیأت داوران نیز همچنان اعلام نگردید .

سومین جشنواره

سومین جشنواره سراسری تاتر فجر که مقارن با پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی بود در بهمن ماه ۶۳ و با قرائت پیام های مقام معظم رهبری «آیت ... خامنه ای» که در آن زمان تصدی ریاست جمهوری را بر عهده داشتند، «مهندس موسوی» نخست وزیر و «حجت السلام خاتمی» آغاز گشت، در این دوره ۱۴ نمایش در سه بخش: مسابقه با ۸ نمایش، جنبی با ۳ نمایش و بخش ویژه با ۳ نمایش به اجرا درآمدند این آثار از میان ۱۰۵ متن ارسالی و ۲۱ اجرا مورد بازبینی، انتخاب گردیده و به بخش های مختلف راه یافتند. ارگان ها و نهادهایی نیز در سومین دوره باستاد برگزاری جشنواره فجر همکاری داشتند. نمایش های فوق در سالن های اصلی و چهار سوی تاتر شهر، تالار محراب، تالار هنر و تالار وحدت به روی صحنه رفتند و با یکدیگر به رقابت پرداختند.

اسامی هیأت داوران پس از دو دوره اعلام شد که متشکل از آقایان: «مهدی فیروزان»، «ابوالقاسم نادری»، «سید محمدرضا آل محمد»، «رضاصابری» و «محمد رضامجد» بودند که آراء خود را به ترتیب زیر اعلام کردند:

* بازیگر برگزیده نوجوان «علی بی طرفان» به خاطر بازی در نمایش «خلیل طلایه دار درون مرز»

* بازیگر برگزیده زن «مینا تاج الدینی» به خاطر بازی در نمایش «آوخ».

* بازیگر برگزیده مرد «حسن کریمی» به خاطر بازی در نمایش «نبرد حطین».

* بازیگر برگزیده دوم «عبدالرضا بحرایی» به خاطر بازی در نمایش «آوخ».

* بازیگر برگزیده سوم «قدرت ... صالحی» و «سیروس تقی نژاد» به خاطر بازی در نمایش «غبار آخر شد».

* کارگردانی:

۱- «مصطفی قلندرلکی» کارگردان برگزیده اول به خاطر کارگردانی نمایش «آوخ»

۲- «ابراهیم کریمی»، به عنوان کارگردان برگزیده، دوم به خاطر کارگردانی نمایش «نبرد حطین».

۳- «محمد احمدی» به عنوان کارگردان برگزیده، سوم به خاطر کارگردانی نمایشنامه «خلیل طلایه داردرون مرز».

* متن برگزیده:

۱- نمایشنامه، «آوخ» نوشته ی «محمد رضا زندی» متن برگزیده اول.

۲- نمایشنامه، «بند حطین» نوشته ی «خسرو ثقفیان» متن برگزیده دوم.

۳- نمایشنامه، «صبح قریب» نوشته ی «محمد رضا بدلی» متن برگزیده سوم.

۴- نمایشنامه، «خلیل طلایه داردرون مرز» نوشته ی «محمد احمدی» متن برگزیده چهارم.

* دکور:

۱- طرح صحنه نمایش «غبار آخر شد»، برگزیده رتبه اول.

۲- طرح صحنه نمایش «نبرد حطین»، برگزیده رتبه دوم.

۳- طرح صحنه نمایش «ابدمدت»، برگزیده رتبه سوم.

* موسیقی متن:

جایزه اول موسیقی متن به نمایش «نبرد حطین».

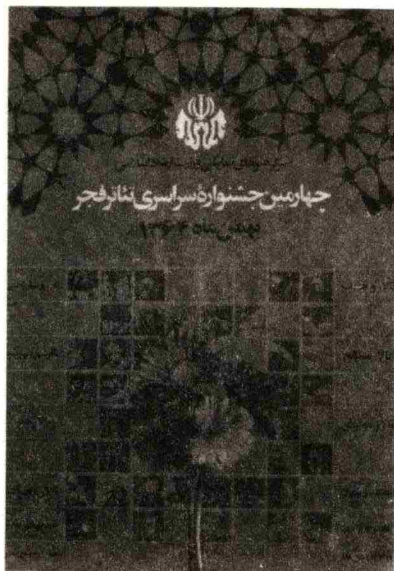
جایزه دوم موسیقی متن به نمایش «خلیل طلایه دار درون مرز».

* کارهای برگزیده جشنواره:

نمایش های «خلیل طلایه دار درون مرز»، «صبح قریب»، «آوخ».

چهارمین دوره

چهارمین جشنواره سراسری تئاتر فجر با اجرای مراسم افتتاحیه در روز جمعه یازدهم بهمن ماه هزار و سیصد و شصت و پنج با حضور مهندس «میر حسین موسوی»، «حجت الاسلام والمسلمین سید محمد خاتمی» و «سید کمال حاج سید جوادی» در تالار وحدت تهران گشایش یافت. در این جشنواره از مجموع ۱۳۵ نمایش تعداد ۴۳ اثر مورد گزینش شورای جشنواره واقع شد و گروه ها از ۱۷ استان برای شرکت و ارائه ی کارهای خود دعوت شدند. که از تعداد ۴۳ نمایش پذیرفته شده از این مجموع ۳۰ نمایش در بخش مسابقه، ۵ نمایش در بخش ویژه و ۸ نمایش در بخش میهمان شرکت داشتند و در ۸ سالن: اصلی تئاتر شهر، چهارسوه تالار سنگلج، تالار هنر، تالار محراب، تالار مولوی، تالار وحدت و موزه هنرهای معاصر به روی صحنه رفتند. در این دوره علیرغم همزمانی جشنواره تئاتر و فیلم تماشاگران حضور گسترده ای داشتند و جلسات نقد و بررسی

نمایش ها نیز با حضور گروه های شرکت کننده تشکیل گشته و آثار مورد بررسی قرار می گفتند ، بولتن جشنواره نیز در این دوره با در نظر رفتن مطالبی علمی ، آموزشی ، خلاء نیاز به یک نشریه تخصصی تئاتر را حداقل در طول جشنواره پر کرد . هنرمندان و شرکت کنندگان در جریان برگزاری جشنواره شاهد نخستین گردهمایی مسئولان تئاتر ادارات کل ارشاد اسلامی استان های کشور بودند که گامی در جهت حل معضلات آنان بود و سرانجام هیأت داوران که متشکل از آقایان ۱- «عبدالحی شماسی» ۲- «محمدرضا آل محمد» ۳- «رضاصابری» ۴- «غلامرضا جان بزرگی» ۵- «اسماعیل اردلان» ۶- «ابوالقاسم کلخی» ۷- «محمدرضا امجد» بودند نتایج بررسی های خود را به این شرح اعلام نمودند :

*** بازیگران برگزیده :**

- ۱- خواهر «زهرا نجف زاده» به خاطر بازی در نمایش «صدای زنگ درمه».
- ۲- خواهر «آمنه یزدان مقدم» به خاطر بازی در نمایش «کنیزک و بانو».
- ۳- خواهر «بدری پاکدل» به خاطر بازی در نمایش «ایل».

بازیگر مرد برگزیده :

- ۱- «فیروز صباغی» به خاطر بازی در نمایش «پیشنهاد».
- ۲- «فرج ... زاهدی راد» و «احمد رجبی» به خاطر بازی در نمایش «صدای زنگ در مه» و «بهشت گمشده».

- ۳- «محمد رضا شجریان» و «جهان بخش سلطانی» و «محمد احمدی» برای بازی در نمایش های «مرزداران»، «بهشت گمشده» و «مامور».

- ۱- طراحی صحنه «صدای زنگ درمه» از ارشاد کردکوی .
- ۲- طراحی صحنه «دشمن در خانه» از ارشاد تنکابن و «پیشنهاد» از سازمان تبلیغات مشهد .

- ۳- طراحی صحنه «بازی نامه قانون» از تهران و «از قهوه خانه تا بارگاه» از ممسنی .

* کارگردانان برگزیده :

۱- خسرو شکیبایی برای نمایش « بازی نامه قانون ».

۲- فرج‌ا... زاهدی راد برای نمایش « صدای زنگ درمه ».

۳- یونس آبسالان برای نمایش « از قهوه خانه تا بارگاه ».

هیأت داوران متنی را به عنوان برگزیده انتخاب نکرد اما از نمایشنامه « صدای زنگ درمه » تقدیر به عمل آورد و همچنین نمایش های « سوگ سوخته لنج » به خاطر اعتنا به جنبه های آیینی و « ملکوت » به خاطر استفاده صحیح از شیوه نمایشی تعزیه نیز تقدیر به عمل آمد .

دبیر چهارمین جشنواره تئاتر فجر نیز آقای « طه عبدخدایی » بودند . از نکات قابل توجه در این دوره حضور گروه های مختلف شهرستانی و نهادها و نیز نحو انتخاب متون و نمایش ها توسط ادارات ارشاد اسلامی شهرستان بود که بر اساس تصمیم ستاد دائمی برگزاری جشنواره صورت گرفت و می توان گفت که در دوره چهارم ، جشنواره در چهار چوب صحیح خود مستقر گشت و شکل کاملی یافت .

جشنواره پنجم

پنجمین جشنواره سراسری تئاتر فجر همراه بادومین جشنواره سرود و آهنگ های انقلابی در بعد از ظهر روز یکشنبه دوازدهم بهمن ماه ۱۳۶۵ با حضور « حجت الاسلام دکتر خاتمی » ، « دکتر حبیبی » ، « حجت الاسلام حجتی کرمانی » ، « دکتر پروجردی » و گروه کثیری از علاقه مندان در محل تالار وحدت آغاز به کار کرد ، در افتتاحیه پنجمین دوره مراسم شعر خوانی ، اجرای سرود جمهوری اسلامی توسط گروه کر چهارصد نفری و به رهبری استاد حشمت سنجری ، به همراه اجرای نمایش « قبل از انفجار » و « پانتومیم » « نور - حرکت - صدا » سبب شکوه و خاطره انگیز شدن افتتاحیه گردید .

در این دوره ۳۵ نمایش از ۲۰ شهرستان در ۸ سالن : اصلی تئاتر شهر ، چهارسو ، تالار سنگلج ، تالار محراب ، تالار مولوی ، تالار هنر ، تالار وحدت ، موزه هنرهای معاصر در چهار بخش :

مسابقه ، میهمان ، ویژه کودکان و نوجوانان و ویژه 'خواهران به اجرا درآمدند .

ترکیب هیأت داوران در جشنواره پنجم بدین شرح بود :

«دکتر پروانه مزده» ، «ابراهیم مکی» ، «سیدرضا سیدحسینی» . «داریوش ارجمند» ، «محمدرضا آل محمد» ، «رضاصابری» و «مرحوم هادی اسلامی» . در پایان جشنواره هیأت داوران آراء خود را به شرح زیر اعلام نمودند.

*** بازیگری :**

۱- «حسین سواد کوهی» برای نمایش «علف های هرز» .

۲- «مجید افضلی» ، برای نمایش «عکس یادگاری» .

۳- «اسماعیل مرسلی» ، برای نمایش «خوشه های خاکستری» .

۴- «نعمت ا... لاریان» ، برای بازی در نمایش «نامیرا» .

*** نمایشنامه :**

۱- نمایشنامه «تلنگر» نوشته «پرویز عرب» ، یک جلد کلام ... مجید

۲- نمایشنامه «اسب سفید» ، نوشته محسن خسروی

۳- نمایشنامه «خوشه های خاکستری» ، نوشته «عبدالحی شماسی» .

*** کارگردانی :**

۱- «انوشیروان ارجمند» ، برای نمایش «شگرد آخر» .

*** نمایش های برگزیده :**

هیأت داوران جایزه نمایش برگزیده رامشترکاً به نمایش های زیر اهداء کرد :

۱- نمایش «شگرد آخر»

۲- نمایش «نامیرا»

*** جایزه ویژه :**

جایزه ویژه مرکز هنرهای نمایشی به آقایان «انوشیروان ارجمند» ، «خسرو نائینی فرد» و «رضا

سعید» برای نمایش «شگرد آخر» ، نمایش به برادران «خسرو ناییبی فرد» و «رضا سعید» .

در کنار برگزیدگان فوق هیأت دیگری بنام کمیته ی جنگ مسئولیت انتخاب بهترین کار با

مضمون جنگ را برعهده داشت که آرا خویش را به شرح زیر اعلام نمود:

* لوح تقدیر به نمایش «نامیرا» .

* لوح تقدیر به نویسنده نمایشنامه «تسخیر شده گان» .

* لوح تقدیر به کارگردان نمایش «شگرد آخر» .

* دیپلم افتخار به «نعمت ا... لاریان» بازیگر نمایش «نامیرا» .

* دیپلم افتخار به «سید محسن عظیمی نیا» بازیگر نمایش «قبل از انفجار» .

در جشنواره پنجم ، حضور استعداد های جوان در زمینه 'نمایشنامه نویسی و کارگردانی ، ترکیب

تخصصی تر هیأت داوران و تنوع آثار ارائه شده از نکات قابل توجه بود .

جشنواره ششم

در این دوره از میان متون ارسالی به دفتر جشنواره مجموعاً پس از بازبینی ۱۲۵ نمایش، ۴۳ اثر در شش بخش: مسابقه، ۱۵ نمایش - کودکان، ۸ نمایش - سنتی، آیینی و بومی، ۷ نمایش - ویژه، ۶ نمایش - مسابقه کودکان، ۸ نمایش، در ۷ سالن: اصلی تئاتر شهر، چهارسو، تالار وحدت، تالار محراب، تالارسنگلج، تالار هنر و سالن قشقایی به اجرا درآمدند. علاوه بر بخش های فوق برای اولین بار نمایش های خیابانی با عنوان «تئاتر صلواتی» بر بالای تریلرها و در اهاکن عمومی شهر به اجرا درآمد که اقدام تازه ای محسوب می شد. یک گروه نمایشی از کشور لبنان نیز به اجرای برنامه پرداخت همزمان با افتتاح جشنواره کتابخانه تخصصی تئاتر شهر با ۴۰۰۰ جلد کتاب و اسناد تئاتر بازگشایی شد.

هیأت داوران بخش مسابقه جشنواره ششم مرکب بود از آقایان: «مجید مجیدی» - «عباس معروفی» - «عبدالحی شماسی» - «سید مهدی شجاعی» - «دکتر محمود عزیزی» - «وهیئت داوران بخش کودک متشکل از آقایان: «سید حبیب... لزگی» - «محمد رضا سرشار» - «امیر حسین فردی» بودند.

هیأت داوران ششمین دوره برگزیدگان خود را به شرح زیر معرفی نمود:

* بازیگر خردسال:

- ۱- دیپلم افتخار به «غزاله قاسم زاده»، برای نمایش «خاک صبور».
- ۲- دیپلم افتخار به «نوید عزیزی»، برای نمایش «خاک صبور».
- ۳- دیپلم افتخار به «علی شاهور»، برای نمایش «خودنامی برآن بگذارید».
- ۴- دیپلم افتخار و لوح یاد بود به نمایش «هاتف».
- ۵- دیپلم افتخار به آقای «تاج وردی پیکر» برای موسیقی نمایش «نارآغز».
- ۶- دیپلم افتخار به آقای «علی کوهپایه» برای صحنه نمایش «بلسان».
- ۷- دیپلم افتخار به آقای «مجید افشاریان» برای کارگردانی «عود برآتش».

* برگزیدگان هیأت داوران عبارت بودند از :

۱- سلمان فارسی صالح زهی برای کارگردانی نمایش «آب، باد، خاک» «لوح تقدیر».

۲- «علی اصغر انصاف جو» برای بازی در نمایش «آب، باد، خاک».

۳- خانم راضیه ایرانی «آب، باد، خاک».

۴- لوح تقدیر به گروه موسیقی «آب، باد، خاک».

هیأت داوران در این دوره کاندیدی برای بهترین کار به مفهوم مطلق بهترین متن نمایشی نداشت.

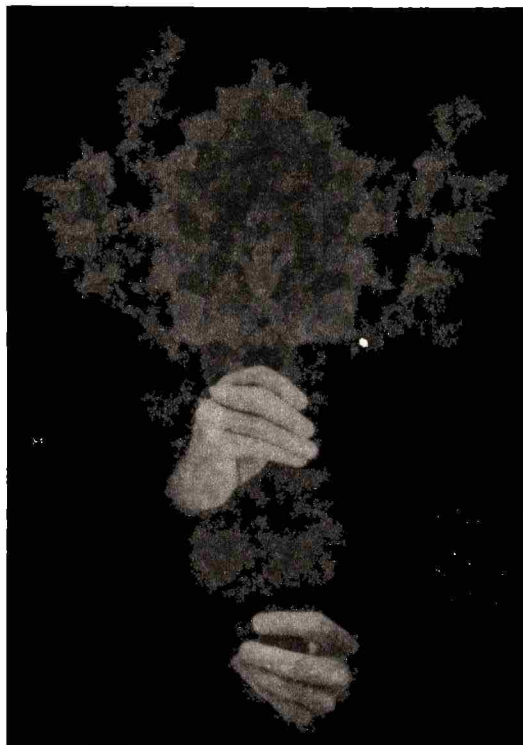
در بخش تئاتر کودکان نیز هیأت داوران برای بهترین کارگردانی، بهترین متن و بهترین در بخش تئاتر کودکان نیز هیأت داوران برای بهترین کارگردانی، بهترین متن و بهترین نمایش به مفهوم مطلق کاندیدایی نداشت. اما به «خسرو نائینی فر» برای کارگردانی و «اصغر لشگری» برای بازی نمایش «حسنی» دیپلم افتخار و لوح یادبود اعطاء کرد.

همچنین هیأت داوری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم نیز جوایزی به آثار برگزیده در جشنواره و نیز آثار منتخب از نظر خود اعطاء کرد.

جشنواره ششم را شاید بتوان از موفق ترین دوره ها قلمداد کرد چرا که علاوه بر حضور گسترده مردم در سالن های نمایشی اقداماتی از قبیل: برگزاری سمینار «تئاتر و جنگ»، افتتاح سالن شماره ۲ تئاتر شهر و خانه نمایش، انتشار خبرنامه نمایش در ۱۰ شماره، فراهم نمودن مقدمات تشکیل انجمنهای نمایش، چاپ اولین نمایشنامه انتشارات نمایش «نامیرا» باعث پربارترگشتن این دوره شد.

جشنواره هفتم

مقدمات برگزاری جشنواره هفتم از مهرماه ۶۷ و با دریافت ۲۰۰ متن نمایشی، بازخوانی بازبینی و انتخاب ۵۱ نمایش برای شرکت در ۶ بخش: مسابقه ۱۷ نمایش، کودکان ۶ نمایش، سنتی ۸ نمایش عروسکی ۵ نمایش، و ۱۵ نمایش در بخش ویژه و جنبی آغاز گردید. این نمایش ها در ۱۰ سالن: اصلی، چهارسو، قشقایی و سالن شماره ۲ تئاتر شهر، تالارهای مولوی، هنر، محراب، وحدت، خانه نمایش، سالن های شماره ۱ و ۲ اداره برنامه های تئاتر به اجرا در آمدند. چند دوره گذشته گروه های نمایشی به اجرا در ۱۰ میدان و اماکن عمومی شهر پرداختند. دبیری هفتمین جشنواره تئاتر فجر را سرپرست مرکز هنرهای نمایشی آقای علی منتظری عهده دار بودند. هیأت داوران متشکل از آقایان: دکتر محمود عزیزی، سعید کشن فلاح، سیدمهدی شجاعی و ابوالقاسم کانی بود. در این دوره برای آشنایی بیشتر اقشار مردم با فعالیت های مرکز هنرهای نمایشی، نمایشگاهی از فعالیت ها و پوستره های این مرکز در تالار وحدت برپا شد. اجرای ۱۰ برنامه پرده خوانی نیز از جمله اقداماتی بود که در دوره هفتم در سالن های انتظار تالارهای نمایشی و با مضمون های مذهبی انقلابی انجام گرفت. اما آرا هیأت داوران در این دوره به شرح زیر اعلام شد:

* متن برگزیده :

هیأت داوران متن برگزیده ای را معرفی نکرد .

* طراحی دکور :

۱- دیپلم افتخار و سکه طلا به آقای « مهدی فقیه » برای طراحی

دکور نمایش «آرمون» از شیراز .

۲- دیپلم افتخار و سکه نقره به آقای « حسن حامد» برای طراحی دکور نمایش «افسانه زمینی»

از مشهد .

* موسیقی :

۱- دیپلم افتخار همراه با سکه طلای به موسیقی نمایش « زار و دنیگو مارو» .

۲- دیپلم افتخار همراه با سکه نقره به موسیقی نمایش « خون صلح» .

* بازیگر زن :

۱- سکه برنز به خاطر احراز مقام چهارم به طور مشترک به خانم ها « مینا تاج الدینی- ناهید

کندوله - مینو کیانی» از باختران .

۲- در رده سوم انتخابی صورت نگرفته است .

۳- در رده دوم بازیگری سکه طلا هفتمین جشنواره به طور مشترک به خانم ها : « مهوش

صبر کن » از شیراز و «سوسن آقارجبی» از گرگان .

۴- در رده اول بازیگری انتخابی صورت نگرفته است .

۵- دیپلم افتخار همراه با سکه طلا به بازیگر خردسال «مرجان موسوی» از مشهد .

بازیگر مرد :

۱- سکه برنز جشنواره در رده چهارم بازیگری مشترکاً به آقایان : « مهدی بحری » از

شیراز و « بیژن گنجعلی» از اصفهان و «عطاءالله صفرپور» از گرگان .

۲- سکه نقره جشنواره در رده سوم بازیگری مشترکاً به آقایان : «جهانبخش سلطانی» از

اصفهان، «حسن چودن» از مشهد و «عباس افشاریان» از شیراز.

۳- سکه طلا جشنواره در رده دوم بازیگری مشترکاً به آقایان: «رحیم هودی» از شیراز، «محمود پاک نیت» از شیراز و «علی یزدانی» از گرگان.

کارگردانی:

۱- سکه نقره جشنواره در رتبه سوم به آقایان: «ابو القاسم جلالی» از گرگان، «محمد احمدی» از اصفهان و «مجید افشاریان» از شیراز.

۲- سکه طلا جشنواره به آقای «احمد سپاسدار» از شیراز.

۳- در زمینه کارگردان اول هیأت داوران انتخابی نداشت.

انتشار ۱۰ شماره بولتن ویژه جشنواره از دیگر فعالیت های این دوره بود (لازم به توضیح است در این دوره هم زمان با تهران در شهرهای مشهد، کرمان، شاهرود و اصفهان هم آثاری به اجرا در آمد).

جشنواره هشتم

هشتمین دوره از نظر شکل اجرایی به گونه ای متفاوت با دوره های قبل اجرا شد، بدین ترتیب که از خرداد ماه ۶۸ جشنواره های استانی با حضور ۱۳۴ نمایش در مناطق مختلف کشور آغاز به کار نموده و از این میان ۲۷ اثر به جشنواره های منطقه ای راه یافتند. از این تعداد ۸ نمایش برگزیده مناطق به جشنواره سراسری راه یافته و در سالن های اصلی و قشقای تئاتر شهر، تالار سنگلج و تالار مولوی و هنر به اجرا در آمدند. در طول برگزاری جشنواره طی نشست های شبانه با حضور اساتید فن، مباحث علمی و تکنیکی تئاتر برای هنرمندان شهرستانی مطرح گردید که با استقبال فراوان علاقه مندان مواجه شد.

در مراسم اختتامیه جشنواره هشتم با توجه به شکل غیررقابتی جشنواره به هشت نمایش: «ول» از کهکیلویه و بوی احمد، «گوهر آفرینش» از بندر انزلی، «نقل تلخ» از مشهد، «خوان آخر» از کرمانشاه، «آی کچلا» از همدان، «تافردا» از بندرعباس، «موسی خان واسب های دشت» از گنبد و «رازهای وحشی» از تهران هدایایی به رسم یادبود اهدا شد. دبیر هشتمین جشنواره تئاتر فجر نیز همچون جشنواره گذشته بر عهده مسئول مرکز هنرهای نمایشی آقای علی منتظری بود. از جمله ویژه گی های این دوره شکل غیررقابتی جشنواره بود که تا حدودی بر جذب تماشاگران و حضور آنها تاثیر گذاشت، اما تشکیل سمینار بررسی تئاتر ایران و جهان در تالار هنر که با مشارکت و حضور کشورهای چینی، پاکستان، رومانی، آلمان غربی، سوریه، لبنان و ایران صورت گرفت و نیز نمایش ۸ اقتباس سینمایی از آثار نمایشی در مجتمع دانشگاهی هنر با اقبال دانشجویان و هنرمندان مواجه شد.

جشنواره نهم

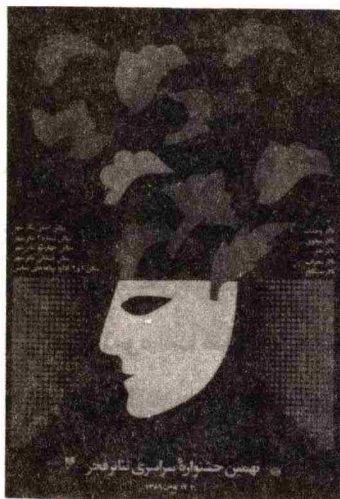
در این دوره چون گذشته نمایش های برگزیده در جشنواره های منطقه ای به جشنواره راه یافتند. نهمین دوره جشنواره تئاتر از ۲۴ الی ۳۰ بهمن ماه در چهار بخش: جشنواره جشنواره ها، ویژه، جنبی و کودکان با حضور ۴۹۴ هنرمند از ۸ استان و با ۳۳ اثر شرکت کردند. ۱۷ سالن: اصلی، چهارسو، قشقای، تئاتر شهر، تالارهای وحدت، مولوی، محراب شماره ۱ و ۲، سنگلج، هنر و تئاتر گلریز، نصر، قلعهک، کسری، دماوند، ولی عصر، سینما تئاتر کوچک و لاله های سرخ برای اجرای نمایش ها و سالن شماره ۲ برای جلسات نقد و بررسی و همچنین برگزاری سمینار بررسی تئاتر امروز، در نظر گرفته شد.

در طول برگزاری نهمین دوره هیأتی مرکب از مسئولین تئاتر کشور فرانسه، بنا به دعوت مرکز هنرهای نمایشی، جهت انتخاب نمایش ها برای جشنواره آوینیون در جشنواره فجر حضور پیدا کردند. این هیأت متشکل بود از: «آلن گرومبک» رئیس فستیوال آوینیون ۲- «توماس اردوس» مشاور تئاتر پاریس و مشاور فستیوال آوینیون ۳- «ژان پیر ژاتو» منتقد و مشاور جشنواره ۴- «ژیل آنکه تیل» منتقد و مشاور جشنواره ۵- «ژان ساماری» رئیس اداره برنامه نمایشی ۶- «برنارد دوسل» مشاور جشنواره آوینیون.

در بخش «جشنواره جشنواره ها» ۸ استان شرکت داشتند که از این میان برگزیدگان نهمین دوره توسط هیئت داوران که مرکب بودند از آقایان: «سید مهدی شجاعی»، «محمود عزیزی»، «سعید کشن فلاح»، «ایرج راد»، «اکبر زنجانیور» به شرح زیر معرفی شدند:

۱- «علینقی رزاقی» نویسنده کارگردان نمایش «قاب بی تصویر».

۲- «علی آزاد نیا» نویسنده و کارگردان نمایش «شقایق دره».

- ۳- «محمدهادی نامور» نویسنده و کارگردان نمایش «حکایتی ساده».
- ۴- «رضا میر معنوی» کارگردان نمایش «بار دیگر باران».
- ۵- «پرویز عرب» نویسنده و کارگردان نمایش «پر پرواز».
- ۶- «اسد صادقی» نویسنده و کارگردان «دل آشوب».
- ۷- «هواس پلوک» نویسنده و کارگردان «شور آبساران».
- ۸- «محمد جواد کیودر آهنگی» کارگردان «دلی بای و آهو».

در طی ایام جشنواره هنرمندان با حضرت «حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی» دیدار داشتند که ایشان در این دیدار با اشاره به روند تحول و تکامل تئاتر فرمودند: «ما از فعالیت‌ها راضی هستیم ولی قانع نیستیم و فکر می‌کنیم شما هنرمندان می‌توانید هنری متعهد و سالم رابه دنیا عرضه کنید.»

در کنار اعلام آراء هیئت داوران کانون ملی منتقدین نیز بر گزیده‌گان خود را به شرح زیر اعلام نمود:

- ۱- خانم «دیدار رزاقی» بازیگر نمایش «قاب بی تصویر»، «سپیده پرور» بازیگر نمایش «شقایق دره»، بهترین بازیگران زن.
- ۲- آقای «محمود پاک نیت»، بازیگر نمایش «قاب بی تصویر». بهترین بازیگر مرد.
- ۳- نمایشنامه «قاب بی تصویر» نوشته آقای «علینقی رزاقی» برنده بهترین متن نمایشی.
- ۴- آقای «علینقی رزاقی» کارگردان نمایش «قاب بی تصویر» برنده بهترین کارگردانی.
- برگزاری نمایشگاه عروسک‌های ژاپنی توسط کارگاه نمایش عروسکی مرکز هنرهای نمایشی و مرکز فرهنگی و اطلاعات سفارت ژاپن.
- برگزاری نمایشگاه عکس جشنواره‌های استانی و منطقه‌ای.
- برگزاری نمایشگاه عکس مسابقه عکس‌های تئاتر توسط مجله نمایش.
- برگزاری جلسات نقد و بررسی نمایش‌های بخش جشنواره جشنواره‌ها.
- برگزاری سمینار دو روزه «روسای انجمن‌های نمایش سراسر کشور».
- اجرای نقالی در سالن‌های انتظار از جمله ویژگی‌های برجسته این دوره بود که از گسترده‌ترین دوره‌های جشنواره سراسری به حساب می‌آید.

دهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر که برای نخستین بار به شکل بین المللی برگزار می شد با شرکت ۱۲ گروه نمایشی از تهران و شهرستان ها و سه گروه نمایشی از کشورهای : سوریه ، تاجیکستان و جمهوری آذربایجان از تاریخ ۲۳ لغایت ۲۹ بهمن ماه در ۵ سالن : اصلی ، چهار سو شماره ۲ تئاتر شهر ، تالار وحدت و فرهنگسرای بهمن وبشکل مسابقه ای برگزار گردید . و در فاصله ۱۲ تا ۲۲ بهمن ماه نیز باهمکاری گروه های مختلف نمایشی ، در پارک ها ، کارخانه ها ، مدارس سازمان ها و نهادهای مختلف برنامه هایی به اجرا در آمد .

همزمان با اجرای جلسات نقد و بررسی ، سمینار تئاتر فرانسه با نمایش ۱۳ فیلم و باحضور : «ژان کلودکاریر» ، «آندره لویی پرینتی» و رئیس انستیتو بین المللی تئاتر و «ژرژبنو» دبیر کل انجمن جهانی منتقدین تئاتر برپا شد و نمایشگاه کتاب های نمایشی درسالن انتظار تئاتر شهر فعالیت خود را آغاز نمود .

هیأت داوران این دوره مرکب بود از آقایان : «دکتر محمود عزیزی» ، «جلال رفیع» ، «ایرج راد» ، «اکبر زنجانیپور» ، «سعید کشن فلاح» و «سیدمهدی شجاعی» آراء خود را به شرح زیر اعلام نمودند :

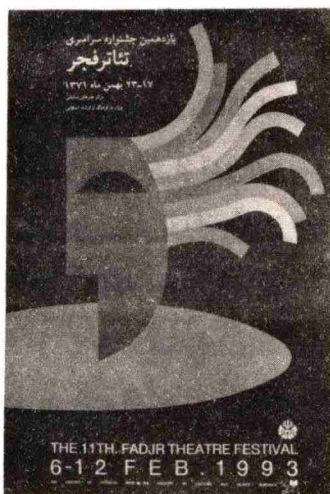
- ۱- جایزه بهترین کارگردانی به خانم «گلاب آدینه» برای نمایش «مرگ یزدگرد» .
 - ۲- جایزه بهترین بازیگر مرد اول آقای «انوشیروان ارجمند» برای بازی در نمایش «سایه» ماه « و صفر روحی» برای «آسایشگاه آبی» بطور مشترک .
 - ۳- جایزه بهترین متن نمایشی مشترکاً به «حسن حامد» برای «بچه تابستان» و «عبدالخالق مصدق» برای «آسایشگاه آبی» .
 - ۴- جایزه بهترین زن اول مشترکاً به خانم ها «پانته آ بهرام» و «سیما تیرانداز» برای بازی در نمایش «مرگ یزدگرد» . هیچ نمایشی به عنوان اثر برگزیده شناخته نشد .
- آراء کانون ملی منتقدین هم به شرح زیر اعلام گردید :
- ۱- بهترین بازیگر مرد «آقای انوشیروان ارجمند» .
 - ۲- بهترین متن ؛ «یزدگرد سوم» نوشته «بهرام بیضایی» .

۳- بهترین کارگردانی ، «خانم کلاب آدینه».

۴- بهترین نمایش (به طور نسبی) «مرگ یزدگرد».

۵- جایزه ویژه به «مهناز غمخوار» بازیگر نمایش بچه' تابستان .

بر پایی سمینار چشم انداز تئاتر در کشورهای اسلامی از ۲۳ تا ۳۰ بهمن ماه با شرکت نمایندگانی از کشورهای سوریه ، مالزی ، آذربایجان شوروی در تالار هنر ، بین المللی شدن جشنواره برای نخستین بار با اجرای نمایش های : «یوسف گمگشته» از تاجیکستان ، «سفر حنظله» از سوریه و «کلید» از جمهوری آذربایجان از ویژگیهای این دوره از جشنواره بود .

جشنواره یازدهم

یازدهمین جشنواره تئاتر فجر از ۱۷ تا ۲۳ در حالی بر پاشد که تعداد ۳۴ نمایش از استان های مختلف به عنوان آثار برگزیده جهت اجرا انتخاب شده بودند و در ۴ بخش : نمایش های برگزیده ، نمایش های کمدی ، جنبی و کودکان و نوجوانان شرکت داشتند و سالن های : اصلی و چهارسوی تئاتر شهر ، تالار سنگلج ، تالارهای وحدت ، مولوی ، محراب ، هنر ، و فرهنگسرای بهمن برای اجرای این آثار در نظر گرفته شده بود، علاوه بر بخش های فوق می توان به برنامه های ویژه ای نظیر اجرای نمایش های شاد ویژه کودکان و نوجوانان ، بازی ها نمایشی اشاره کرد همچنین برای آشنایی و گسترش اشکال نمایشی سنتی آیینی برنامه های نقالی ، شاهنامه خوانی ، پرده خوانی و تعزیه در سالن ها و اماکن مختلف به نمایش درآمد و در همین راستا سمینار پژوهشی تعزیه برای بررسی و بازشناخت این نمایش آیینی برگزار گردید که در طول آن ۱۲ تعزیه اجرا شد و نمایشگاه ویژه کتاب های تئاتری نیز افتتاح شد . در این دوره که آقای حسین جعفری که سمت دبیری جشنواره را بر عهده داشتند ، بخش مسابقه حذف شده و به تمام گروه ها هدایایی اعطا شد حرکت جشنواره ' یازدهم در جهت توجه به نمایشی سنتی و مذهبی قابل توجه و تعمق بود اما وجود پاره ای از ضعف ها در شکل اجرایی باعث گشت تا این جشنواره از گرمی همیشگی بر خوردار نباشد و کاستیهایی به چشم بخورد مثلاً برای اولین بار در طول برگزاری جشنواره ها ، جلسات نقد و بررسی برگزار نکردید که این خود سبب عدم تبادل آراء و نظرها بین هنرمندان گشته و خصیصه بویایی را از جشنواره سلب کرده بود .

جشنواره دوازدهم

در بررسی جشنواره های تئاتر فجر شاید دوره 'دوازدهم' را بتوان گسترده ترین و یکی از برجسته ترین دوره ها نامید. شورای انتخاب متون از بین ۲۰۶ متن ارسال شده ۳۷ نمایشنامه ۱۴ متن از تهران و ۲۳ متن از شهرستان ها را مورد تصویب قرار داد که از این تعداد ۲۳ اثر برای اجرا در جشنواره انتخاب شدند (۱۲ نمایش از تهران، ۱۱ نمایش از ۹ شهرستان) و علاوه بر این تعداد ۱۴ اثر برگزیده جشنواره های منطقه ای نیز به این تعداد اضافه شد و بدین ترتیب از ۱۲ تا ۲۲ بهمن ۷۲، ۶۱ اثر نمایش در سه بخش: مسابقه، جشنواره، جشنواره ها و جنبی در ۱۸ سالن به اجرا درآمد که در نوع خود بی سابقه بود. هیأت داوران بخش مسابقه این دوره را آقایان: «ایرج راد»، «عزت... انتظامی»، «خسرو خورشیدی»، «نصرا... قادری» و «دکتر مصطفی مختاباد» و بخش جشنواره جشنواره ها را آقایان: «قبه زرین»، «عبادی»، «لاریان»، «طیاری» تشکیل می دادند که آراء خود را به شرح زیر ارائه دادند.

*نمایشنامه نویسی:

- ۱- نمایشنامه نویس برگزیده اول «رضا صابری».
 - ۲- نمایشنامه نویس برگزیده دوم مشترکاً آقایان «علی رضایی» و «عزت... مهرآوران» برای «گل و جهله» و «سیاوشان».
 - ۳- نمایشنامه نویس برگزیده سوم آقای «جواد موسوی» برای «باردیگرهابیل».
- *کارگردانی:
- ۱- کارگردان برگزیده اول «رضا صابری» برای «شنا در آتش».
 - ۲- کارگردان برگزیده دوم مشترکاً به «کوروش زارعی» برای «گل و جهله» و «شهرام میرزایی» برای «سور و سوک سهراب».
 - ۳- کارگردان برگزیده سوم «هرمز هدایت» برای «چایخانه باغ پریان».
- *بازیگری مرد:
- ۱- بازیگر برگزیده اول «محمدالهی» برای «شنا در آتش».

۲- بازیگر برگزیده دوم «ناصر نجفی» برای «حلاج و سلاطین».

۳- بازیگر برگزیده سوم «مصطفی عبداللهی» برای «بهرام چوبینه».

* بازیگری زن :

بازیگر برگزیده اول - هیأت داوران انتخابی نداشت .

۲- بازیگر برگزیده دوم مشترکاً به «فرشته سرابندی» برای «سورنا مادر لوک» و «سپیده

نظری پور»

۳- بازیگر برگزیده سوم - به «لادن طباطبایی» برای «سورنا مادر لوک»

* طراحی صحنه :

دیپلم افتخار به طراحی نمایش «شنا در آتش».

* بازیگر نوجوان :

۱- جایزه هیأت داوران به «علی دیودار» برای بازی در «گل و جهله».

* بهترین نمایش به مفهوم مطلق :

جایزه هیأت داوران به نمایش «معرکه در معرکه».

* هیأت داوران در زمینه موسیقی، طراحی لباس، گریم انتخابی نداشت

* آراء هیئت داوران جشنواره جشنواره ها :

۱- بهترین بازیگر مرد : «حسین سواد کوهی» برای «دل و زندان»

۲- بهترین بازیگر زن : «ناهید ظهوریان» برای «هرا»

* متن برگزیده

نمایشنامه «قلب الاسد» نوشته «احمد آرام»

* بهترین طراحی صحنه :

«امیر صادقی» برای نمایش «نگار».

* نمایش برگزیده :

مشترکاً به «چله نشین» به کارگردانی «فرشید صمد پور» و «توروب تماشاسی»

به کارگردانی محمدرضایی خاوه

لازم به توضیح است که در این بخش بهترین کارگردان شناخته نشد .

انتشار ۱۲ شماره از مجله نمایش در طول ایام جشنواره، برگزاری جلسات نقد و بررسی با

همکاری کانون ملی منتقدین، نشست های شبانه مسئولین و هنرمندان حضور گروه ها و افراد

حرفه ای و صاحب نام در جشنواره از دیگر ویژه گی های این دوره بود که باید حضور گسترده

تماشاگران را نیز به آن اضافه کرد .

گزارش سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر

سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر کار خود را با دریافت ۲۳۵ متن نمایشی از سراسر کشور آغاز کرد. از میان متون ارسالی، ۵۱ متن جهت بازبینی بخش مسابقه توسط شورای بازخوانی متون جشنواره انتخاب و توسط ستاد برگزاری جشنواره فجر اعلام گردید.

گروه بازخوانی متون متشکل از آقایان: «سعید کشن فلاح» - «حسین راضی» - «عبدالحی شماسی»، «حسین فرخی» و «نصرا... قادری»، پس از اعلام نتایج بازخوانی متون به کار این بخش پایان بخشیدند. و با آغاز تمرین گروه های نمایشی بر روی متون مورد پذیرش و پس از اعلام تاریخ بازبینی به گروه های منتخب، آقایان «سعید کشن فلاح»، «حسین راضی»، «قدرت... پدیدار»، «حسین فرخی» و «اصغر همت»، جهت بازبینی آثار پذیرفته شده به شهرستان ها اعزام و در پایان ۲۷ نمایش در بخش مسابقه، ۲۳ نمایش در بخش جشنواره جشنواره ها، ۳۴ نمایش در بخش جنبی برای حضور در جشنواره تئاتر فجر اعلام شد.

در بخش تئاتر خیابانی نیز از ۳۲ نمایش پیشنهادی ۱۴ گروه آثار شان مورد بازبینی قرار گرفت و ۹ نمایش برای حضور در این بخش انتخاب شدند.

پذیرفته شدگان بخش مسابقه:

دشت سنگی، کبودان و اسفندیار، شب، نگار، مرثیه، دزد و مهتاب، تاش، رقص پاهای من، بندیر، جمعه دم غروب، خوان هشتم، ساعت مکاشفه، مرگ من مرثیه ندارد، حاشیه نشین، آخرین برف بهاری، سربخش، خوان هشتم، ترانه دختر شاه پریان، قرنطینه، بهار عشق خزان
 • عمر، بانو، قلعه زمان، به من دروغ بگو، یخبندان، درنا در باران، چند و چون به چاه رفتن چوپان، مروارید، دنیا نمی خواست بمیرد (خارج از مسابقه) در چهار سالن تالار وحدت، سالن اصلی تئاتر شهر، چهار سو و تالار مولوی به صحنه رفت.

در این بخش به برگزیدگان نخست هیأت داوران در زمینه های کارگردانی، نمایشنامه نویسی، طراحی صحنه، بازیگری مرد و زن، تندیس زرین جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی اهداء خواهد شد.

همچنین به نفرات اول، دوم و سوم بازیگری زن و مرد، نمایشنامه نویسی، کارگردانی، بهترین موسیقی انتخابی و زنده، بهترین طراحی گریم و طراحی لباس، دیپلم افتخار و جایزه نقدی اهداء خواهد کرد.

علاوه بر جوایز فوق، هیأت داوران به یک نمایش برگزیده جشنواره و دو نمایش برگزیده که به ارزش ها و آرمان های انقلاب اسلامی، تاریخ اسلام، سیره نبوی و ارزش های دفاع مقدس توجه خاص داشته باشند،

تندیس زرین، دیپلم افتخار و جایزه نقدی اهداء خواهد کرد و در زمینه نمایشنامه نویسی نیز به سه برگزیده هیأت داوران، علاوه بر تندیس، دیپلم افتخار و جایزه نقدی، به مدت یکسال کمک نقدی اهداء می گردد.

بخش جشنواره ها نیز با بیست و سه نمایش با نامهای:

تاش، پنجره، از آدم تا آدم، غوغا، باروت، ثانیه ها، دلم دریا، قاسم، پارچه و حرکت، خانه تلخ، ماشین نشین ها، شوپه، آخرین برف بهاری، کمند خاطرات، مرثیه یک بازیگر، بامن مثل دریا، خوان هشتم، دو سلطان، باز مانده، افسانه بگو، توره تقی، حلقه سعادت، کویستان در سه سالن سنگلج، تالار هنر و محراب اجرای عمومی خواهد داشت.

بهترین نمایش در زمینه کارهای سنتی و آئینی	۱/۵۰۰/۰۰۰+دیپلم افتخار
بهترین نمایش در زمینه کودکان و نوجوانان عروسی	۱/۵۰۰/۰۰۰+دیپلم افتخار
بهترین نمایش در زمینه جنگ و دفاع مقدس	۱/۵۰۰/۰۰۰+دیپلم افتخار
بهترین نمایش در زمینه تئاتری دیگر که موضوعیت عم دارند	۱/۵۰۰/۰۰۰+دیپلم افتخار

بخش جنبی نیز با ۳۴ نمایش در ۱۴ سالن: فرهنگسرای نیاوران، فرهنگسرای بهمن (سالن های مبارک و شهید آوینی)، فرهنگسرای خاوران (دو سالن)، مجموعه فرهنگی ولی عصر، مجموعه فرهنگی سعد آباد، موزه آزادی، خانه نمایش، سالن تئاتر گلریز، سالن تئاتر پارس، سالن تئاتر دماوند، سالن تئاتر نصر و حوضخانه پوریای ولی، آثار نمایشی را به شکل غیر رقابتی عرضه خواهند کرد.

در این دوره بخش جدیدی به نام «تئاتر خیابانی» به شکل مسابقه ای در پارک ها، میادین و اماکن عمومی اجرا می شود

کار برگزیده اول	۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار	متن برگزیده دوم	۵۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار
کارگردان برگزیده اول	۶۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار	متن برگزیده سوم	۴۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار
کارگردان برگزیده دوم	۵۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار	بازیگر برگزیده اول	۴۵۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار
کارگردان برگزیده سوم	۴۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار	بازیگر برگزیده دوم	۳۵۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار
متن برگزیده اول	۶۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار	بازیگر برگزیده سوم	۳۰۰/۰۰۰ ریال +دیپلم افتخار

نام نمایش	کارگردان	محل اجرا:
۱ بچه های محله خورشید	منوچهر اکبر لو	پارک لاله - پارک بعثت
۲ میم مثل پانتومیم	کاظم نظری	پارک بعثت - میدان آزادی
۳ داستان شب	حسن خلیلی فر	ترمینال جنوب - میدان راه آهن
۴ یادگاری	امیر دژاکام	چهارراه ولی عصر - بازار پارک لاله
۵ نطق تازه	پرویز رضایی	پارک خیام - چهارراه ول عصر
۶ بادبادک ها	شکوفه مالوری	پارک ساعی
۷ حکایت کوزه	عباس عبیدی	پارک ساعی - میدان آزادی
۸ حیاتی دو باره	منوچهر قدیری	راه آهن - ترمینال جنوب
۹ قصه شب	حسن خلیلی فر	راه آهن - ترمینال جنوب

تعداد ۹ نمایش از میان آثار ارائه شده برای اجرا در مکان های عمومی پذیرفته شده

که در مجموع ۶۴ اجرا خواهند داشت .

علاوه بر اجرای نمایش ها در دوره 'سیزدهم' ، برای نخستین بار مسابقه انتخاب بهترین پوستر تئاتر برگزار و علاوه بر دیپلم افتخار جوایز نقدی به شرح زیر اهداء می شود :

نفر اول (هفتصد و پنجاه هزار ریال) ، نفر دوم (پانصد هزار) و نفر سوم (چهارصد هزار ریال) در کنار برگزاری مسابقه پوستر ، مسابقه 'سراسری عکاسی تئاتر نیز با شرکت آثاری از عکاسان زیر:

- ۱- ابوطالب امام ۲- امیر هوشنگ دانایی ۳- مجید سعیدی ۴- محمد راز دشت ۵- محمد رشیدی ۶- ناصر عرفانیان ۷- جواد پور صمد ۸- محمد رضا طهماسب پور ۹- اژدر دلداده ۱۰- محمد رضا بهشتی منفرد ۱۱- محمود رئیس المحدثین ۱۲- عطا... طاهر کناره ۱۳- ماندانا معلمیان ۱۴- منصور آناهیده ۱۵- حمید قوامی ۱۶- فرزین گلپار ۱۷- بابک بروزیه ۱۸- ناصر شکاری ۱۹- جوزپه کنتیلو (GIUSEPPE CONTILLO - ایتالیا)
- ۲۰- حسن رحیمی ۲۱- محمدعباس زاده ۲۲- سیامک زمردی مطلق ۲۳- داریوش برخوردار ۲۴- سیده نرگس ابراهیمی ۲۵- مسعود مراد سلیمی ۲۶- غلامحسین غفاری ۲۷- هاشم عطار ۲۸- سعید رضایی نودهی ۲۹- هوشنگ کلهر ۳۰- اختر تاجیک ۳۱- محمدباقر باقری .

بر گزار می گردد و به نفر اول : دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ هفتصد و پنجاه هزار ریال .

نفر دوم : دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ پانصد هزار ریال

نفر سوم : دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ چهارصد هزار ریال اهداء می شود .

کتاب و بولتن ویژه 'جشنواره نیز در طول ایام برگزاری منتشر و در دسترس علاقه مندان قرار خواهد گرفت .

اما مبلغ جوایز نقدی که از سوی مرکز هنرهای نمایشی برای آثار و افراد برگزیده در نظر گرفته شده به شرح زیر می باشد :

*** نمایشنامه برگزیده :**

نمایشنامه برگزیده اول : تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، سه میلیون ریال جایزه نقدی .

نمایشنامه برگزیده دوم : دیپلم افتخار ، دو میلیون ریال جایزه نقدی .

نمایشنامه برگزیده سوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون ریال جایزه نقدی .

*** کارگردان برگزیده :**

کارگردان برگزیده اول : تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، سه میلیون ریال جایزه نقدی .

نمایشنامه برگزیده دوم : دیپلم افتخار ، دو میلیون ریال جایزه نقدی .

نمایشنامه برگزیده سوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون ریال جایزه نقدی .

*** بازیگر مرد برگزیده اول :**

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، دو میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

بازیگر مرد برگزیده دوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

بازیگر مرد برگزیده سوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون ریال جایزه نقدی .

*** بازیگر زن برگزیده اول :**

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، دو میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

بازیگر زن برگزیده دوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

بازیگر زن برگزیده سوم : دیپلم افتخار ، یک میلیون ریال جایزه نقدی .

*** بهترین طراح صحنه :**

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

*** بهترین موسیقی نمایش :**

الف : بهترین موسیقی زنده : تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

ب : بهترین موسیقی انتخابی : دیپلم افتخار ، یک میلیون جایزه نقدی .

*** بهترین طراح لباس :**

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

*** طراح کریم برگزیده :**

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، یک میلیون و پانصد هزار ریال جایزه نقدی .

*** جایزه ویژه هیئت داوران حداکثر به دو کار برگزیده به دلیل توجه به :**

- ارزش ها و آرمان های انقلاب اسلامی

- بررسی و توجه به تاریخ اسلام و سیره نبوی.

- ارزش های جنگ تحمیلی و دفاع مقدس.

- ویژگی های هنری و موضوعی خاص.

جایزه ویژه هیئت داوران برای کار اول :

تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، سه میلیون ریال جایزه نقدی

جایزه ویژه هیئت داوران برای کار اول :

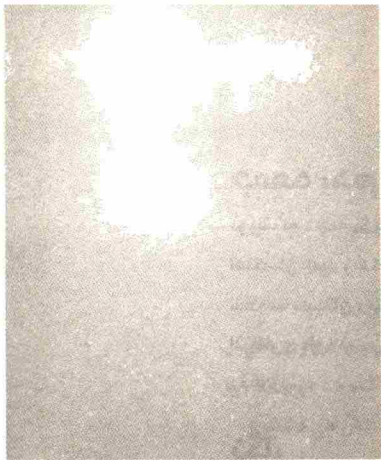
تندیس زرین جشنواره ، دیپلم افتخار ، سه میلیون ریال جایزه نقدی

کمک ماهیانه مرکز هنرهای نمایشی به نفرات اول تا سوم نمایشنامه نویسی :

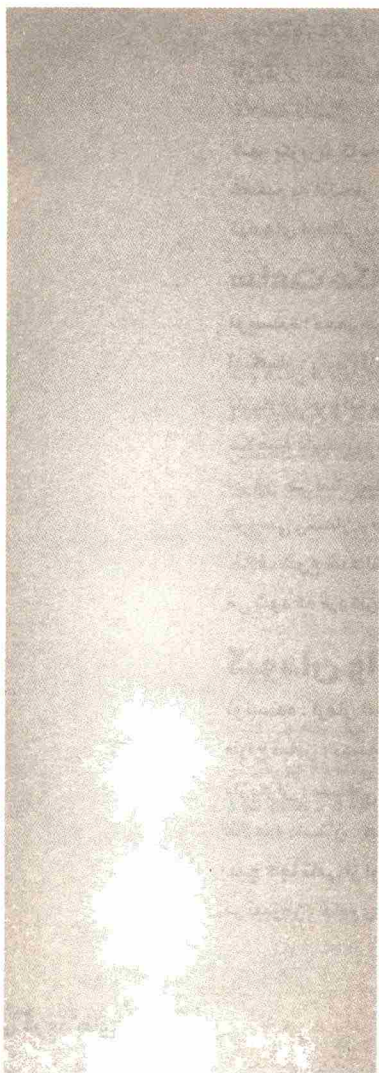
نفر اول : ماهیانه یکصد و پنجاه هزار ریال به مدت یک سال

نفر دوم : ماهیانه یکصد هزار ریال به مدت یک سال

نفر سوم : ماهیانه هشتاد هزار ریال به مدت یک سال

معرفی
گروه های
نمایشی
بخش
مسابقه

جمعه ، دم غروب

نویسنده : چیستا یثربی کارگردان : چیستا یثربی - امید زندگانی طراح صحنه : امید پنکدار
 آهنگساز : امید زندگانی طراح کریم : نوید فرحمرزی بازیگران : شبمن طلوعی - کوروش تهامی - بهاء صدر .
 خلاصه داستان : نسیم و کوروش اولین سالگرد ازدواجشان را جشن گرفته اند . زمان می گذرد ولی از مهمان ها خبری نیست در
 انتظاری طولانی زن سعی می کند به دنیای مرد راه پیدا کند ولی عبور از حصار همدیگر آسان نیست . تا اینکه جمعه
 دم غروب...

نگار

نویسنده : علی نصیریان کارگردان : امیرآشنانی طراح لباس : وحید آشنانی
 طراح صحنه : وحید آشنانی آهنگساز : مسعود همتی بازیگران : امیر آشنانی - عاطفه نظری - ترنم دلجویی .
 خلاصه داستان : جوانی پدر خویش را از دست داده و در نزد دایه اش زندگی می کند ، او از زندگی در این جهان به تنگ آمده
 و آرزوی آزادی در نهان را دارد پس به خویشتن می نگردد و خود فرو می رود ، همه چیز و همه کس را رها می کند و به حقیقت
 و جوانی پی می برد .

تاش

نویسنده : فرزاد صفدری کارگردان : فرشید بزرگ نیا طراح لباس : پیمان بزرگ نیا
 طراح صحنه : فرزاد صفدری آهنگساز : فرزاد صفدری (تنظیم موسیقی) بازیگران : فرزاد صفدری - فرشید بزرگ نیا
 خلاصه داستان : تاش در اصطلاح به گذر گاهی سنگی گفته می شود که تنها محل عبور ایل است ، در ایل بختیاری هنگام بیلاق
 قشلاق همیشه یک دسته جلوتر به راه می افتد تا اگر خطری در کمین ایل باشد متوجه آنها گردد . در این میان دو برادر در اثر
 مواجه شدن با مصیبت ، گوسفندان خود را در محل تاش از دست می دهند . پیش رو تاریک است و پشت سر مسدود . آنها تمام
 تلاش خود را جهت باز کردن راه و زنده ماندن انجام می دهند ، صبح روز بعد راه باز شده اما هر دو از سرما مرده اند و ایل به
 راحتی از تاش عبور می کند .

یخبندان

نویسنده ، کارگردان ، طراح صحنه ، طراح لباس ، طراح کریم ، آهنگساز : رضاصابری
 بازیگران : احمدریحانه ، رضاکمال علوی ، مزگان جعفریان ، رضاحسینی ، ترکس قائمی ، زهره مرادی و ...
 خلاصه داستان : دو جوان ایلایاتی روزی علیه سنت های به تعبیر خودشان مضحک و مجذوبان کرده و تصمیم می گیرند به
 شهر بگریزند تا به هویتی جدید دست پیدا کنند ، اما در کشاکش سیستم زندگی پیچیده شهری به سبب جذب به سمت ضد ارزشها
 تصمیم به انتحار گرفته تا هویت خود را حذف کنند . یکی عاقبت به کثیف ترین نوع ممکن می میرد ، اما دیگری به خاطر برخی
 نهادهای انسانی به عشقی حیات بخش می رسد .

ساعت مکاشفه

نویسنده : محمد چرمشیر کارگردان : سیروس کهوری نژاد طراح صحنه : امیر شریف پور
 آهنگساز : رامین آزادآور طراح لباس : آذر طهماسبی طراح کریم : مهین میهن
 بازیگران : پروانه پزشکی ، علی اکبر میلانی ، مریم معینی ، نسیم مفیدی ، فرهاد بشارتی ، عباس غفاری ، نوشین برزگر دانایی
 خلاصه داستان : صنم در آینه صحرای کربلا را می بیند و ذوالجناح در حالیکه تیرهای زیادی به بدنش نشسته است از آینه
 بیرون می آید . صنم تیرهای ذوالجناح را از بدنش بیرون می کشد ، در اثر این عمل دست های صنم خونین می شود و فردا روز
 عروسی رحمان و صنم است . ایاز (پدر صنم) خون دست های صنم را می بیند و گمان میکند که رحمان و صنم مرتکب عملی
 خلاف شرع شده اند . در این میان برادر صنم ، برادر خود را می کشد . قوم رحمان و صنم کشته می شوند و نمایش از جایی آغاز
 می شود که مردگان از خاک برمی خیزند

کیودان واسفندیار

نویسنده : آرمان امید کارگردان : حمیدرضا افشار طراح صحنه : مصطفی عبدالهی
 طراح لباس : بهیمه خوشنویسان طراح کریم : مهین میهن
 بازیگران : مصطفی عبدالهی ، محمدپور حسن ، عباس توفیقی ، عباس محبوب ، میترا حکیم هاشمی ، مریم سرمدی
 خلاصه داستان : کیودان ، پسر رث ، پسر گیت ، وهمی است که بازش یافتم . او تردید اسفندیار است . با اینکه در نامه شاعر توس
 هیچ کجا نامی از او به میان نیامده است ، اما سایه اش را همواره در کنار پسر گشتاسب یافتم ؛ نخستینش در بلخ و آخرینش
 در نیمروز . جادوی سیمرغ مرگ کیودان بود ؛ پایان تردید شاهزاده رو بین تن ، اسفندیار .

بهار عشق - خزان عمر

نویسنده: احمد مایل کارگردان: احمد مایل طراح لباس: مسعود ریاضی طراح صحنه: مسعود ریاضی
 آهنگساز: محمد حقیقی فرد طراح گریم: مسعود ریاضی
 بازیگران: افشین سلیمان پور - آرزو خسروی - موسی الرضا حامدی خواه - لیلا عارف - انوشیروان فاطمی و
 خلاصه داستان: مراد پسر اصلان خان، بزرگ منصب حکومتی و نوازنده 'تار و یازیکر' تئاتر است. مراد با مهری یکی از بازیگران گروه تئاتر ازدواج می کند. اصلان خان که مخالف ازدواج آن دو است و عقاید مهری را مخالف حکومت می داند، با ما'مورانش در اولین شب اجرا به تالار نمایش حمله می برند و ضمن تبعید مراد و مهری به شیراز تالار را به آتش می کشند. بعد از بیست و دو سال، اصلان خان در بستر بیماری انتظار مرگ را می کشد و دوستان قدیمی که مراد را ترک کرده بودند برای دلجویی مراد و بردن او به تهران به شیراز می روند اما نادر پسر اصلان خان از زینت (همسر دوم اصلان خان) و برادر ناتنی مراد، نقشه هایی دارد تا اینکه ..

به من دروغ بگو

نویسنده: نصر ا... قادری کارگردان: امین زندگانی طراح لباس: فائزه فیض شیخ الاسلام
 طراح صحنه: فائزه فیض شیخ الاسلام آهنگساز: امید زندگانی طراح گریم: نهال بهرمن
 بازیگران: مهرخ افضلی - افسانه ماهیان - سعید محبی - رضا خرم آبادی - ایلین سعادت - آرش شریف زاده - امین زندگانی
 خلاصه داستان: کاوه مردی است که در راستای مبارزه با رژیم سابق به خارج رفته و پس از چند سال بازگشته و با اسم و رسم جعلی مدیر اداره شده، او در می یابد که همسرش غزال با دوست سابقش کامران که فرد خائنی است ازدواج کرده و از سوی دیگر پسرش ایمان نیز مرده است او تصمیم به انتقام می گیرد و پسر آن دو را می دزدد و.....

رقص پا های من

نویسنده: عبدالخالق مصدق کارگردان: عبدالخالق مصدق طراح لباس: عبدالخالق مصدق
 طراح صحنه: عبدالخالق مصدق آهنگساز: امید زندگانی طراح گریم: سارا حسن پور اشرفی
 بازیگران: صفر روحی - امین مهرجردی - هاجر شیخی - فرامرز رجبی - هادی مقدم - امین مصدق.
 خلاصه داستان: در شبی سرنوشت سه انسان تنها در سکوی تخلیه ایستگاه راه آهن به هم گره می خورد. علی که پس از شهادت پاهایش، هفته ای دو بار با قطار خوزستان مسابقه می دهد، زن شوی از دست داده ای که با کودک هفت ساله اش به سکو پناه آورده و سوزن‌باز پیری که دوست علی است، زن دچار کابوس نا امید و یاس است و علی و پیرمرد به تلاشی برای رهایی او از این گرداب می پردازند.

شب

نویسنده: (کار گروهی) کارگردان: مریم معترف طراح لباس: مریم معترف
 طراح صحنه: مریم معترف - آتیلا پسایانی طراح گریم: بهمن صنّعی
 بازیگران: حبیب دهقان نسب - محمد مختاری - رامین کبریتی - علی فروتن - امیر افشار - مجید کریمی .
 خلاصه داستان: پدر و پسر جنوبی که جنگ زده هستند به کارماشین شویی مشغولند، صاحبخانه آنها را از خانه رانده و به ناچار شب را در پارکی در شمال به صبح می رسانند. در این شب آنها با مردی که به تازگی از خارج بازگشته بر خورد می کنند و همینطور ما'موری که می خواهد برای آنها خانه اجاره کند، پسر سودای رفتن به خارج دارد و پدر خیال بازگشت به نخلستان ها و دریای آبی، ما'مور آرزو دارد ژنرال شود و مرد در سودای کسب پول؛ بر خورد این اتفاقاتی را سبب می شود که.....

چند و چون به چاه رفتن چوپان

نویسنده: علی رضا نادری نجف آبادی کارگردان: علی یارزلو طراح لباس: مسعود ریاضی
 طراح صحنه: علی یارزلو آهنگساز: رامین آزاد آور طراح گریم: نوید فرحمرزی
 بازیگران: علی رضا اوسینود - حمیرا ریاضی - مهدی سلطانی - مهران احمدی فصیح - فریادلیری
 خلاصه داستان: دختری، جوان چوپانی را به شرط افکندن شهریار به چاه وعده وصال می دهد. چوپان در چاه پناه می گیرد و زن برای انجام این امر پیشاپیش به راه می افتد، نکهبان دژ را فریفته، وارد دژ می گردد و با شهریار روبرو می شود. چوپان در زمان مشخص از چاه خارج شده و شهریار را به قتل می رساند ولی در انتها با آمدن پیرزنی مشخص می گردد که فرد کشته شده پیش مرگ شهریار بوده و.....

درنا در باران

نویسنده: فرهاد پاک سرشت کارگردان: رضا میر معنوی طراح صحنه: سید عباس میر معنوی

بازیگران: فریده دریامچ - محمد علی زینتی - احمد نصیر پور

خلاصه داستان: ماجرای روزنامه نگاری بنام ماهور است که عمری را با شرافت زندگی کرده است. حال پس از ۲۰ سال فرزند او هامان که علیرغم میل و خواسته پدرش رشته تئاتر را انتخاب کرده، از زندگی پدر و مادرش نمایشی تهیه می کند و تصمیم دارد بعنوان (تژ) دانشکده ارائه دهد. در این نمایش زندگی ماهور به تحلیل کشانده می شود و سعی میگردد تا موقعیت جا معه هنری خصوصاً دنیای روزنامه نگاری را به صحنه بیاورد. نمایش در انتها (دورآباد) را مناسب ترین ما'ن برای هنرمندانی میدانند که شرافت پیشه کرده اند. با این همه (هامان) پس از مرگ پدر، استوار و پایبند به آئینده هنری خود امیدوار و خیره می ماند.

قلعه زمان

نویسنده: ابوالفضل ورمزیار کارگردان: مجید جعفری موسیقی: مصطفی طباطبایی

طراح ماسک: مجتبی رمزی بازیگران: سعید داخ، مریم سرمدی.

خلاصه داستان: مردم شهری پهلوان دوره گردی را به جنگ کسی می فرستند که او را عامل بیچاره گی خود می دانند. پهلوان تا رسیدن به حریف درگیر مبارزه عوامل طبیعی و غیر طبیعی می گردد و در پایان پس از غلبه بر دشمن اصلی در می یابد که حریف نفس خود او بوده است.

ترانه دختر شاه پریان

نویسنده: امیر دژاکام کارگردان: سپیده نظری پور طراح صحنه: امیر دژاکام

آهنگ ساز: پیمان ابدالی طراح لباس: پریسا نظری پور طراح کریم: ماریا حاجیها

بازیگران: کرامت رود ساز - سپیده نظری پور.

خلاصه داستان: آخرین شب زندگی سهراب، او خسته از جنگ به سوی خیمه شد، پیرامون خیمه نگاهش به دختری افتاد و.....

مرگ من مرثیه ندارد

نویسنده: مصطفی عبدالهی و عبدالرضا فرید زاده کارگردان: فرشید صمدی پور

بازیگران: محمد حسن شجاعی - مهدی شجاعی - غلامرضا فرید - سهیلا روزبهانی - مرضیه یزدانی - غلام عباس گودرزی - اشرف میر بیگ سزاواری و....

خلاصه داستان: صمد پیرمردی است که پس از سی و پنج سال کار در یک کاراژ به جرم پیر شدن اخراج گشته و رحمان جایگزین او می گردد. زن صمد مرده و پسر معلولش با او زندگی می کند، کاراژ آتش می گیرد، صاحب کاراژ به اتفاق مشاورش نزد صمد آمده تا او را راضی و یا مجبور به اعتراف نمایند؛ صمد نمی پذیرد و.....

دزد ومهتاب

نویسنده: سیدجواد موسوی کارگردان: رضا خداداد بیگی

بازیگران: محمد رضا هدایتی - شکوه رزم خواه - فرشته انصاری.

خلاصه داستان: جوانی که تازه از زندان آزاد شده است به خانه پدرش می رود، پدری که از مادر او طلاق گرفته و با زنی ازدواج کرده که دختری بنام مهتاب دارد. او سالها پیش مهتاب را دیده است. با چهره ای که از گذشته او به یاد دارد به مرور گذشته می پردازد تا مهتاب واقعی از راه می رسد.

(قدم خیر) بانو

نویسنده: اسماعیل فیروزی کارگردان: شهرام گیل آبادی آهنگساز: محسن سلیمانی

بازیگران: آفرین سمنانی - محمود نوری - مسعود سخایی - ابوالفضل محترمی - آذر سند گل.

خلاصه داستان: شب عروسی قدم خیر (بانوی لر) داماد به قتل می رسد. قدم خیر به والی منطقه شک می برد. والی برادران قدم خیر را به گروگان گرفته است، قدم خیر با همکاری خدمتکارش آبله رو والی را به قتل رسانده و متواری می شود، پس از هفت سال آبله رو بدنبال قدم خیر او را در کوه می یابد. با تجدید خاطرات گذشته قدم خیر از سخنان آبله رو در می یابد که عامل اساسی ماجرا خود آبله رو است، بنابراین قصد کشتن او را می نماید، اما خود بر اثر فشار بیماری دیرینه جان می سپارد و آبله رو سرگردان دشت و کوه می شود.

سر بخش

نویسنده: محمد علی میهنی - علی اصغر شادروان

کارگردان: علی اصغر شادروان

طراح دکور: محمد رضا اشتری

طراح کریم: محمد رضا اشتری

بازیگران: بدرالسادات برنجانی - کیوان نوایی - آزاده طهور - نعمت... لاریان - محمد ترکالکی خلاصه داستان: ابراهیم در کاروانسرای در شهر شوشتر به کار و زندگی مشغول است. پس از مدتی با مرگ پدر، مجبور می شود به جای شیر بهای حاجر، هفت سال برای عموی خود (پدر حاجر) بیگاری کند اما ...

خوان هشتم

نویسنده: مسعود سمیعی کارگردان: علی مقدم طراح صحنه: مسعود ریاضی

آهنگساز: سعید ذهنی طراح لباس: پری نیک اعتقاد طراح کریم: مهین میهن

بازیگران: افشین مقدم - محمدحسن ساکی

خلاصه داستان: کارمند بازنشسته یک اداره دولتی پس از سی سال به صرافت می افتد که ماهیتش در طول عمر ذره ذره به اشکال مختلف تحلیل رفته به گونه ای که دیگر حتی آرزویی ندارد و این در حقیقت نشانه مرگ انسان است. به همین دلیل وارد عکاسی می شود که زمانی نویسنده بوده سعی می کند با مرور بایگانی ذهن کارمند او را از وا خوردگی نجات دهد، اما حتی در خیال کارمند نیز چیزی وجود ندارد. کارمند در اثر فشارهای روانی عکاسی در آخر به یک فریاد بسنده می کند و این تمام نمایش است.

دشت سنگی

نویسنده: محمد هادی نامور کارگردان: محمد هادی نامور طراح صحنه: احمد گویا

طراح لباس: شهربانو ماژندرانی

بازیگران: ایرج قوشچی - صفر کشاورز - فرج... زاهدی - سوسن آقارچی - کبری غلامی - فاطمه اتحادی

خلاصه داستان: حبیب کوچکترین فرزند خانواده بر خلاف میل پدرش به جای گله داری، برای آبادی دشتی سنگلاخ به پا می خیزد جدل بین او، عوامل طبیعی و پدرش سبب می شود تا...

حاشیه نشین

نویسنده: محمد احمدی

کارگردان: محمد احمدی

بازیگران: علی بی طرفان - علی سبحانی - علی صفایی

خلاصه داستان: جعفر به سودای موفقیت به شهر روی می آورد اما در، چنگال تیرنگ بازان شاید اسیر می شود و ...

مرثیه

نویسنده: محمد رضا زندی

کارگردان: محمد رضا زندی

بازیگران: نصرت... سیافی - خسرو شهراز - پرستو کرمی - محمد رضا نوروزی - اعظم سروریان

خلاصه داستان: غریبه ای وارد روستای متروک می شود و در آنجا با آهو و پیر مردی که سال هاست در خواب و خیال خود به دنبال اقبال که پسر او و شوهر آهوست، می گردند، غریبه نیز وارد وهم و خیال آنها می شود و در نمایش آمال و آرزویشان شرکت می کند. آنها سال هاست که منتظر اقبال گمشده شان هستند - طی در گیری ها در انتهای نمایش مشخص می شود غریبه همان اقبال است.

خوان هشتم

نویسنده: سعید آلبو عبادی کارگردان: سعید آلبو عبادی

بازیگران: مهرداد حق شناس - مهرداد آبادی - محمد رضا قنواتی - رضا ارزانی - کاوه بلوری - حسین حسینی

خلاصه نمایش: نویسنده جوانی در حال تکمیل رمان خود می باشد او در ذهن خود به دنبال قهرمانی است تا آنرا در مقابل چند قهرمان رمان خود بگذارد.

مروارید

نویسنده: محمد چرمشیر کارگردان: حسین احمدی نسب طراح صحنه: هاله نیازی

بازیگران: مهدی میامی، عزیزا...هنرآموز، آرزو حسینی، میترا اخوان محمد پورحسن

خلاصه داستان: نمایش داستان عشق است، عشق های برلب نیامده. خادم مردی برلب دریا نشسته، مروارید دختری از سرزمین آفتاب، بیزار از ماندن در حسرت رفتن، رسول آواره ای غریب که گفتن نمی تواند، خدر پیرمردی از جنس آب که اوج غرورش را تنها دریا می داند. مروارید می رود، تنها خادم می ماند و رسول و خدر و دریا و حسرت. حسرت عشقی که هیچگاه برزبان نیامد. آیا این حسرت را پایانی هست؟

بندیر

نویسنده: سید یونس آبسالان

کارگردان: طراح صحنه، آهنگساز: محمدعلی پیرسبزی

بازیگران: مسعود شریف، امیر نوروزی، احسان غیوری، فرزانه منصوریه، فریبا رهنورد

خلاصه داستان: در جریان عروسی پیرعلمدار و گل بس در آسیاب جلالیان، رویدادهایی، اهل آبادی را به کندوکاو می اندازد. ضمن اینکه قحط سالی و کم بارشی اهل آبادی را وادار به منتظر نشستن رجعت پیر صالح برای آوردن گندم و غارت آبادی گذاشته، علمدار و گل بس در اولین طلوعه زندگی خود

آخرین برف بهاری

نویسنده: حسین راستین کارگردان: منوچهر طهماسبی طراح: وحید فاطمی

بازیگران: ناصر هاشمی، مجید مجدآبادی، فریده آقایی نوازنده: یعقوب خیری شهرستان: تبریز

قرنطینه

نویسنده: فریبرز بیدهندی کارگردان: محسن حاجی یوسفی

بازیگران: محسن حاجی یوسفی - مریم معینی - سحر پیش علمی - فرزانه سعیدی - رقیه کریم نژاد - خدیجه نوری - محبوبه

جعفری، لیلا جعفری - ابوالفضل آل آقا طراح صحنه: اکبر شامی شهرستان: تهران

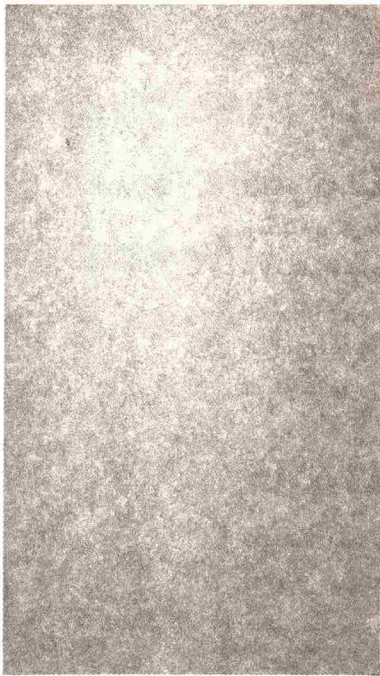
دنیا نمی خواست بمیرد

نویسنده: مهدی محتشم صفا کارگردان: مهدی محتشم صفا

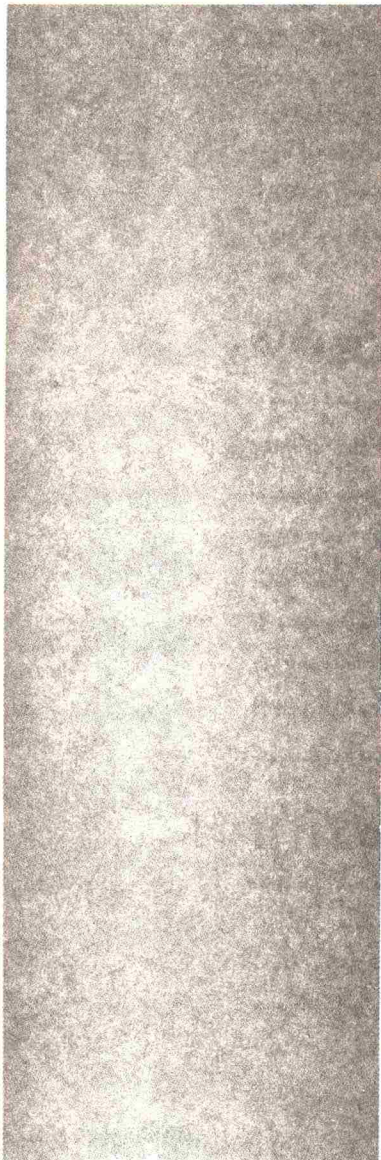
بازیگران: شیوا مظهري، ناهید صحرایی، ریتا قاصدی، اصغر فامیل ستاری، مصطفی رابطی، فرهاد هسکوی

نوازندگان: مهدی حاجت پور، مهرداد نصرتی شهرستان: همدان

جشنواره
جشنواره‌ها

توره تقی

نویسنده: صفر علی او جانی کارگردان: صفر علی او جانی

نوازندگان: جمشید مرام خواه، سعید مرتضوی، شاهرخ مهجوری، شاهرخ اقبالی، شهرستان: تنکابن
بازیگران: علی رضایی، حسین خاوری، لیلانوریان، پرویز عین علیان، باقر عبیدی، سید شمس الدین مدنی، کیوان ریحانی، ساره
محرابیان، ندا شاکری، سعید محسن نژاد، مهرگان ریحانی، ندا او جانی، هدی رضایی، نیما او جانی، وحید مرتضوی، حمید
گلی توانا، مهران آرمانی، حسن عسگری، کبری میرچی، ایران وظیفه دوست، بیتا او جانی، مهیار ولوی، مرتضی سروری

خانه تلخ

نویسنده: احمد آرا، کارگردان: احمد آرام طراح صحنه: شهین ظریف بوشهری طراح لباس: رویا سرکوبی شهرستان: بوشهر
بازیگران: علی اکبر فرجی، حشمت الله غضنفر، علیرضا شهابی، مهرداد معماریان، میترا خواجه نیان، رویا سرکوبی، مجید
کاظمی، منوچهر حمیدزاده، مازیار برامین، شهین ظریف بوشهری

باروت

نویسنده: محسن تنها کارگردان: محسن تنها

بازیگران: محسن تنها، فرامرز توکلی، غلامرضا بردبار، محمد حسین سروش، جلال الدین نصیری، ابراهیم تودجی، مهدی
طالبی، احمد وامق نوازندگان: محمدکریم توفیق زاده (دف)، عبدالرزاق توفیق زاده (ضرب وآواز) شهرستان: فسا

کویستان

نویسنده: عبدالله کریمی کارگردان: عبدالله کریمی طراح صحنه: صالح رحیمی

بازیگران: عبدالله کریمی، توفیق ملکی، شهریار بهیمی، هادی قرآنی، شهرام رستمی، عبید رستمی، جبار مرادی، پیمان نورانی
عرفان نائبی، مهران مودتی، بهروز ختمی، بهاره نائبی، مزده مودتی، روناک دانشیار، مژگان کریمی مقدم، رویا دانش یار،
هوشنگ معتمدی، جبار مرادی، رامین زندی
نوازندگان: سعداله نصیری (بیت خوان)، یداله نورانی (دهل ودف)، عارف طهماسبی (نرم نا، سرنا، دف)، زاهد کریمی (دف)،
نرم نا، بیت خوان، پرویز گل پسندی (دمو، تنبور)، یوسف اسدی (تاس) شهرستان: سنندج

ماشین نشین ها

نویسنده: علی خودسیانی کارگردان: اصغر فرهادی

بازیگران: پرینسا بخت آور، اصغر فرهادی طراح صحنه: اصغر فرهادی طراح لباس: اصغر فرهادی
آهنگساز: حسین شفیعی نوازندگان: کاملیا عطار کاشانی، گلچهر دامغانی، رضا صمدپور شهرستان: تهران

غوغا

نویسنده: قدرت اله فتحی کارگردان: قدرت اله فتحی بازیگران: مهران امام بخش، قدرت اله فتحی، معصومه اسماعیلی
طراح صحنه: عزت اله پروازه طراح لباس: معصومه اسماعیلی دستیار کارگردان: مهران امام بخش نوازندگان: سعید عظیمی
(سینتی سایزر)، مسعود پرواسی، علی ایزدی (دام)، عزت اله پروازه (سنج)، امیر خواجه مهری (تنبک و تمبو)

شهرستان: اراک

از آدم تا آدم

نویسنده: شادی پور مهدی، مریم ادهمی کارگردان: کریم سعیدیان

بازیگران: سیمین خرم، شادی پور مهدی، مریم اقبالی، مریم شهیدی، شهرزاد مبرهن، آزاده انصاری، افسانه علیزاده، اعظم
نجفیان، جواد جریان قلم، حمیدرضا سعیدیان، سیاوش ستاری، پرینسا مدرس، محمود عماد پور، رها موسوی، جمشید بهمنی،
حسن آقاخانی آهنگساز: سعید زهنی شهرستان: تهران

پنجره

نویسنده: حمیدرضا نندی کارگردان: حمیدرضا نندی بازیگران: حمیدرضا شجاعی، عباس اکبری
طراح صحنه: حمیدرضا نندی آهنگساز: مهدی راه چمنی شهرستان: همدان

مرثیه ای برای یک بازیگر

نویسنده: هوشنگ جاوید کارگردان: داوود سعیدی
بازیگران: عطاءاله صفرپور، اله قلی نظری، علی رضا پور محمد شهرستان: گرگان

شوپه

نویسنده: سعید ارجمند کارگردان: سعید ارجمند
طراح صحنه: صنوبر اخلاقی طراح لباس: طاهره خسروی، رقیه سلیمان زاده
بازیگران: محمود مرادی، ایرج قاسمی، فریبرز زمانی، علیرضا باروج آبادی، حمید دیلم صالحی، حسن معلمی، مختار غفاری،
علی وریج کاظمی، آروین ارجمند، حجت عیسی پور، مجید حبیبی، آمنه عبدالهی، زمره نادری، رعنا نادری، معصومه شمس،
زهره میرزایی، آیدا بنگول، شهلا کشاورز، رقیه سلیمان زاده شهرستان: چالوس

دلَم دریا

نویسنده: رویا مختاری کارگردان: رویا مختاری
بازیگران: فرشته انصاری، زهرا نهنگ، فرزانه موحدی، فاطمه آذر خرداد، لیلا سنجرانی، طاهره قوچی، گلبری هاشمزی،
ناهد فرزانه، فریبا آقایی، ناهید بولاغی، مهدیه شهرکی، فاطمه جعفری، سمیه نهنگ، فرهادملک جمشیدی، حسن خمیری،
رضا خدادادیگی، محمدرضا هدایتی، علیرضا سلمان نژاد، سیدعلی داوودی، رضا جنابادی، حمیدرضا کمیلی خواه، سیدمهدی
هاشمی، محمد مهدی سرگزی، هادی فاضلی، علیرضا بارانی، اکرم عباسی، لیلا انصاری، فرشته انصاری، طیبه مختاری،
طاهره مختاری، صدیقه مختاری، مریم داوودی، فریده براه، فاطمه بولاغی، زهره نهنگ، محمودرضا ناظری، سیحسین باباحسینی
طراح صحنه: سیدابوالفضل هاشمی شهرستان: زاهدان

بامن مثل دریا

نویسنده: محمدجواد کاسه ساز کارگردان: محمدجواد کاسه ساز
بازیگران: میترا اویسی، محمدجواد کاسه ساز طراح صحنه: اصغر نژاد ایمانی
انتخاب موزیک: اسماعیل امیری شهرستان: تهران

قاسم

نویسنده: مهدی عطایی کارگردان: مهدی عطایی
بازیگران: حسن بلوچی، هوشنگ عباسی، محمد علی قویدل، فریدون فاضلی، خورشید ایرانپرست، رقیه پوراسماعیلی،
معصومه کمالی، سیما پور سالاری، عبدالرضا بلوچ نژاد، عبدالعلی بلوچ نژاد، موسی آشفته، حسین کریمی، محسن بلوچی،
آرش توسلی، قاسم زارعی، غلامعباس کمالی نوازندگان: صفر زینلی (سان)، رضادبیری نژاد (دهل)، کورش گرمساری (دهل)
شهرستان: بندرعباس

حلقه سعادت

نویسنده: محرمعلی رزاقی کارگردان: محرمعلی رزاقی بازیگران: محرمعلی رزاقی، علی باسره، حسن فتحی روشن، جلال
قاسمی، حمید رضا نعیمی، سیدکمال سیدان، سلیمان قاسمی، پرویز جراحی، محمود دانشیان، شهروز ابراهیمی، حسن نعمتی،
محرمعلی کاظمی، حسین ابوالحسنی طراح صحنه و لباس: علی ابوالحسنی طراح کریم: منوچهر نشترودی نوازندگان: محمد شریعت پناه

تاش

نویسنده: فرزاد صفدری کارگردان: فرشید بزرگ نیا
طراح لباس: پیمان بزرگ نیا
طراح صحنه: فرزاد صفدری آهنگساز: فرزاد صفدری (تنظیم موسیقی) بازیگران: فرزاد صفدری- فرشید بزرگ نیا
خلاصه داستان: تاش در اصطلاح به گذر گاهی سنگی گفته می شود که تنها محل عبور ایل است. در ایل بختیاری هنگام بیلاق قشلاق همیشه یک دسته جلوتر به راه می افتد تا اگر خطری در کمین ایل باشد متوجه آنها گردد. در این میان دو برادر در اثر مواجه شدن با مصیبت، گوسفندان خود را در محل تاش از دست می دهند. پیش رو تاریک است و پشت سر مسدود. آنها تمام تلاش خود را جهت باز کردن راه و زنده ماندن انجام می دهند. صبح روز بعد راه باز شده اما هر دو از سرما مرده اند و ایل به راحتی از تاش عبور می کند.

آخرین برف بهاری

نویسنده: حسین راستین کارگردان: منوچهر طهماسبی بازیگران: ناصر هاشمی، مجید مجدآبادی، فریده آقایی
طراح: وحید فاطمی نوازنده: یعقوب خیری شهرستان: تبریز

خوان هشتم

نویسنده: سعید آلبوعبادی کارگردان: سعید آلبوعبادی
بازیگران: مهرداد حق شناس، مرادآبادی، محمدرضا فتواتی، رضا ارزانی، کاوه بلوری، حسین حسینی، حسن عجمیان، ایرج قائدی، رحمان ادیب، محمود قاری، سعید حمیدی نوازندگان: مهرداد زاهدی (سه تار)، محمدرضا خجندی (دف)، علیرضا کوهزاد (شیپور)، عبدالرزاق کعبی زاده (سنج و طبل بزرگ)، رضا مطیری (طبل ریز) شهرستان: ماهشهر

دوسلطان

کارگردان: ابوالقاسم پور شکیبایی بازیگران: محمد ستوده، صمد مظاهری، مهدی بهری، رحمت صمدی، علیرضا زارع، علیرضا شهوند، احمد مرادی، علی حسن زاده رنجبر نوازندگان: صمد مظاهری، کامران الطافی، عزیز شکرریز شهرستان: شیراز

پارچه و حرکت

کارگردان: فریبا رئیسی بازیگران: سارا آزادی، غلامرضا الماسی، افشین رازی، آفرین سمنازی، لیلا شیر مرد، فرح — غلامپور، مهناز کریمی، زهرا کلهری، مهرداد محتشمی، حسن موذنی
موسیقی: کار گروهی طراح: کارگروهی شهرستان: تهران

ثانیه ها

نویسنده: رضا نجفی کارگردان: محمد نجفی بازیگران: رامین نجفی، شاهرخ رفوگران، حسن مجاوری، رسول تیموریان، غلامرضا عارف نژاد، اصغر تاجفر، احمد طاهونچی، حسین بایگی طراح: ملیحه کیانیان شهرستان: مشهد

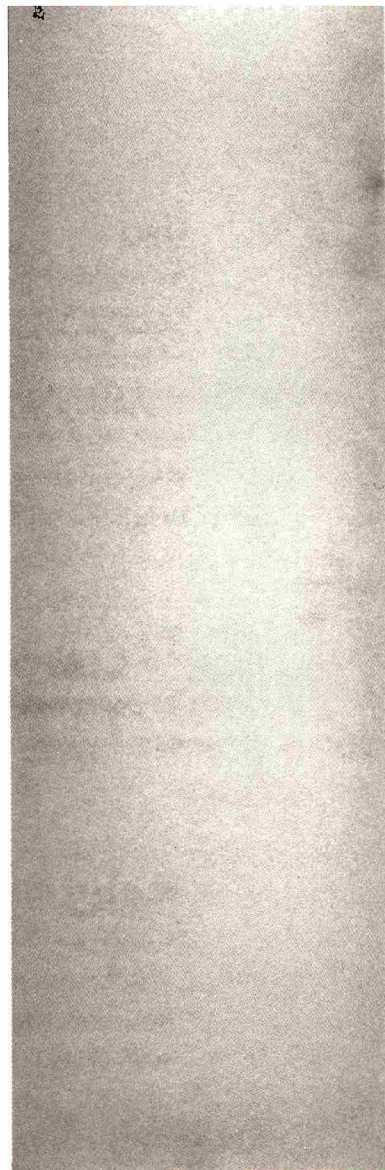
افسانه بگو

نویسنده: فرشید تمری کارگردان: فرشید تمری
بازیگران: فرشید تمری، علی حسن علیزاده، رضا بیابانی، غلامرضا قربانی، حسن قادری، قهرمان حسن زاده، علی گلستانی،
زهرا دادرس، سکینه رحمانی، فرشته آتشی، ثریا صفدری، مرضیه فشایی، مسعود رشیدی، کاظم صراطی
طراح صحنه: فرشید تمری طراح لباس: فرشید تمری نوازندگان: حسن علی آبادی، علی حسن علیزاده کریم: فرشید تمری
شهرستان: قوچان

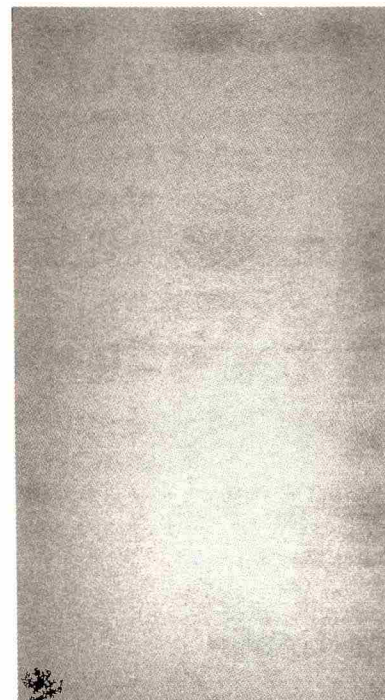
بازمانده

نویسنده: سعیده موسوی کارگردان: کرامت رودساز بازیگران: کرامت رودساز، مژده نجفی، حامد نصر اکبریان
طراح صحنه: شبیم اردکانی طراح لباس: رضا بختیاری نوازندگان: عیسی اسدی، حامد نصر اکبریان شهرستان: تهران

بخش
جنبی

بندی

نویسنده: عبدالله حسینی کارگردان: عبدالله حسینی بازیگران: رضا حماطی، محسن نقیبیان، نسترن اصلاح، عزیز سرانجامی، رضا عرب سرخی، شاهین شفایی، فریدون خزائی، اکبر وهاب پور، ایرج صادقی، علی الله بخش غیاثوند، وحید افشین، عباس قهرمانی، مهران سرفیل، محمد علی شهبازی، محمد رضا بخشی امیر حسین بخشی، فاطمه کلیوند، لیلا شهراسبی، مهین موحدی، شهره فهیمی، نازنین میلانی، لیلا هاشمی،
طراح صحنه: مرتضی یوسفی طراح لباس: عبدالله حسینی آهنگساز: محمد لقمانی نوازندگان: افشین سخایی (دف)، صفا شالیپوش (دف و سه تار)، محسن اخلاقی (تنبور)، جمشید ساعدی (دف)، محمد لقمانی (پیانو)، حسین جدیدی (ویولن و نی)، علیرضا امینی (دف) شهرستان: تهران

ثانیه ها

نویسنده: رضا نجفی کارگردان: محمد نجفی بازیگران: رامین نجفی، شاهرخ رفوگران، حسن مجاوری، رسول تیموریان، غلامرضا عارف نژاد، اصغر تاجفر، احمد طاهونچی، حسین بابگی طراح: ملیحه کیانیان شهرستان: مشهد

آخرین نواده نمرود

نویسنده: شارمین میمندی نژاد کارگردان: شارمین میمندی نژاد
بازیگران: پانته آ بهرام، امیر غفارمنش، قدیر عیدی زاده، پویک گلدره ای، مرضیه اسماعیلی، پیمان عنجدی زاده، مریم معینی، ابوالفضل پورباقری، گلچهره دامغانی، بابک ناصرزاده طراح: بابک ایران نژاد شهرستان: تهران

پارچه و حرکت

کارگردان: فریبا رئیسی بازیگران: سارا آزادی، غلامرضا الماسی، افشین رازی، آفرین سمنانی، لیلا شیر مرد، فرحناز غلامپور، مهناز کریمی، زهرا کلهری، مهرداد محتشمی، حسن مؤذنی
موسیقی: کار گروهی طراح: کار گروهی شهرستان: تهران

دنیا نمی خواست بمیرد

نویسنده: مهدی محتشم صفا کارگردان: مهدی محتشم صفا
بازیگران: شیوا مظهری، ناهید صحرایی، ریتا قاصدی، اصغر فامیل ستاری، مصطفی رابطی، فرهاد هسکوی نوازندگان: مهدی حاجت پور، مهرداد نصرتی شهرستان: همدان

شب

نویسنده: (کار گروهی) کارگردان: مریم معترف طراح لباس: مریم معترف
طراح صحنه: مریم معترف - آتیلا پسینی طراح کریم: بهمن صنیعی
بازیگران: حبیب دهقان نسب - محمد مختاری - رامین کبریتی - علی فروتن - امیر افشار - مجید کریمی.
خلاصه داستان: پدر و پسر جنوبی که جنگ زده هستند به کار ماشین شویی مشغولند، صاحبخانه آنها را از خانه رانده و به ناچار شب را در پارکی در شمال به صبح می رسانند. در این شب آنها با مردی که به تازگی از خارج بازگشته بر خورد می کنند و همینطور ما موری که می خواهد برای آنها خانه اجاره کند، پسر سودای رفتن به خارج دارد و پدر خیال بازگشت به نخلستان و دریای آبی، ما مور آرزو دارد ژنرال شود و مرد در سودای کسب پول؛ برخورد این اتفاقاتی را سبب می شود که.....

قدم خیر (بانو)

نویسنده : اسماعیل فیروزی کارگردان : شهرام گیل آبادی آهنگساز : محسن سلیمانی
بازیگران : آفرین سمعانی - محمود نوری - مسعود سخایی - ابوالفضل محترمی - آذر سند گل.

خلاصه داستان : شب عروسی قدم خیر (بانوی لر) داماد به قتل می رسد . قدم خیر به والی منطقه شک می برد . والی برادران قدم خیر را به کروگان گرفته است ، قدم خیر با همکاری خدمتکارش آبله رو والی را به قتل رسانده و متواری می شود ، پس از هفت سال آبله رو بدنبال قدم خیر اورا در کوه می یابد . با تجدید خاطرات گذشته قدم خیر از سخنان آبله رو در می یابد که عامل اساسی ماجرا خود آبله رو است ، بنابراین قصد کشتن اورا می نماید ، اما خود بر اثر فشار بیماری دیرینه جان می سپارد و آبله رو سرگردان دشت و کوه می شود .

شوپه

نویسنده : سعید ارجمند کارگردان : سعید ارجمند

طراح صحنه : صنوبر اخلاقی طراح لباس : طاهره خسروی ، رقیه سلیمان زاده

بازیگران : محمود مرادی ، ایرج قاسمی ، فریبرز زمانی ، علیرضا باروج آبادی ، حمید دیلم صالحی ، حسن معلمی ، مختار غفاری ، علی وریج کاظمی ، آروین ارجمند ، حجت عیسی پور ، مجید حبیبی ، آمنه عبدالمی ، زمر نادی ، رعنا نادی ، معصومه شمس ، زهره میرزایی ، آیدا بنکول ، شهلا کشاورز ، رقیه سلیمان زاده شهرستان : چالوس

دزد و مهتاب

نویسنده : سیدجواد موسوی کارگردان : رضا خداداد بیگی

بازیگران : محمد رضا هدایتی - شکوه رزم خواه - فرشته انصاری.

خلاصه داستان : جوانی که تازه از زندان آزاد شده است به خانه پدرش می رود ، پدری که از مادر او طلاق گرفته و با زنی ازدواج کرده که دختری بنام مهتاب دارد . او سالها پیش مهتاب را دیده است . با چهره ای که از گذشته او به یاد دارد به مرور گذشته می پردازد تا مهتاب واقعی از راه می رسد .

رستم و سهراب

نویسنده : حمید احمدی کارگردان : حمید احمدی

بازیگران : عباس نفری ، نبی یوسفی ، حمید احمدی ، سعید باغبانی ، رضا افشار ، سعید نشانی ، شهرام شریفی ، داود نادی ، مهناز رحیم بخش ، بریسا کهنوند ، بهاره رفیعی ، نقیسه وکیلی ، مرضیه سماوات ، لیلا نجاتی ، لیلا نظری ، آذر احمدی ، پری جباری نوازندگان : بهرام جونیان ، بهروز جونیان ، فرهاد بهرامی ، محمد رضوان جو ، جمشید لطفی ، رضا عباسی ، ماشا لله رسام ، اسکندر معظمی شهرستان : همدان

قلعه زمان

نویسنده : ابوالفضل ورمزیار کارگردان : مجید جعفری موسیقی : مصطفی طباطبایی

طراح ماسک : مجتبی رمزی بازیگران : سعید داخ ، مریم سرمدی .

خلاصه داستان : مردم شهری پهلوان دوره گردی را به جنگ کسی می فرستند که او را عامل بیچاره گی خود می دانند . پهلوان تا رسیدن به حریف درگیر مبارزه عوامل طبیعی و غیر طبیعی می گردد و در پایان پس از غلبه بر دشمن اصلی در می یابد که حریف نفس خود او بوده است .

خرس و چشمه

نویسنده: رحمت امینی کارگردان: حسن وارسته بازیگران: ابوالفضل محترمی، علی رحیمی، علیرضا ابوترابی، علی سلطانی
طراح صحنه: سپیده مرادی طراح لباس: ام البنین رضا دوست آهنگساز: بهنام صیوحی، محمد فرشته نژاد
نوازندگان: علیرضا نکو لعل (خواننده)، محمد فرشته نژاد (خواننده)، حسن وارسته (خواننده)
شهرستان: تهران

غروب تا غروب

نویسنده: صادق عاشور پور کارگردان: سیروس همتی
بازیگران: هادی جعفری، کیومرث حقیقی، سید مسعود میرطاهری، مسعود همتی نیا طراح صحنه: سیروس همتی
طراح لباس: سیروس همتی نوازندگان: بهروز ماجدی (دف) شهرستان: تهران

مهر قلبی

نویسنده و کارگردان: محمدرضا امیری
بازیگران: افشین زازی، سیامک صفری، آذر درویش من، رضا بهبودی، مهدی کمالی، حسین ضیایی، فرحنا غلامپور
طراح صحنه: محمدرضا امیری طراح لباس: محمدرضا امیری شهرستان: تهران

مرا فریادکن

نویسنده: محمد مهدی خاتمی کارگردان: محمد مهدی خاتمی
بازیگران: مهران حسینی، محمد مهدی خاتمی، هدی امینی طراح صحنه: رضاحسن زاده طراح لباس: رضا حسن زاده
آهنگساز: مهدی حسینی نوازندگان: علی شاطری، عباس خوش آهنگ، هادی وکیلی، محمود فیروزی مقدم
شهرستان: تربت حیدریه

آخرین نواده نمرود

نویسنده: شارمین میمنی نژاد کارگردان: شارمین میمنی نژاد
بازیگران: پانته آبهرام، امیر غفارمنش، قدیر عیدی زاده، پوپک کلدره ای، مرضیه اسماعیلی، بیمان عنجدی زاده، مریم معینی، ابوالفضل پورباقری، گلچهره دامغانی، بابک ناصرزاده طراح: بابک ایران نژاد شهرستان: تهران

باز مانده

نویسنده: سعیده موسوی کارگردان: کرامت رودساز بازیگران: کرامت رودساز، مزده نجفی، حامد نصر اکبریان
طراح صحنه: شبیم اردکانی طراح لباس: رضا بختیاری نوازندگان: عیسی اسدی، حامد نصر اکبریان شهرستان: تهران

جنگ کور

نویسنده: بهروز غریب پور کارگردان: مجتبی کاظمی
بازیگران: امیر کمیلی، حسین امینی، وحید شجاعی، حسن محمدی، عمار دهقان طراح صحنه: مجتبی کاظمی
طراح لباس: مجتبی کاظمی نوازندگان: لیلا صدقی نژاد شهرستان: تهران

دوسلطان

کارگردان: ابوالقاسم پور شکیبایی بازیگران: محمد ستوده، صمد مظاهری، مهدی بهری، رحمت صمدی، علیرضا زارع، علیرضا شهوند، احمد مرادی، علی حسن زاده رنجبر نوازندگان: صمد مظاهری، کامران الطافی، عزیز شکرریز شهرستان: شیراز

حدیث مکرر

نویسنده: هادی حوری کارگردان: حمید صالحی علامی بازیگران: هوشنگ کاشیلو، مریم سرمدی طراح صحنه: سعور ریاضی آهنگساز: نیما ایوبی، هوشنگ عباسی نوازندگان: نیما ایوبی، پویا دانش، علی کیا، هوشنگ عباسی، مهدی غفوریان شهرستان: تهران

پارچه و حرکت

کارگردان: فریبا رئیسی بازیگران: سارا آزادی، غلامرضا الماسی، افشین رازی، آفرین سمغانی، لیلا شیر مرد، فرحناز غلامپور، مهناز کریمی، زهرا کلهری، مهرداد محمتمشی، حسن موذنی موسیقی: کار گروهی طراح: کارگروهی شهرستان: تهران

ساعت مکاشفه

نویسنده: محمد چرمشیر کارگردان: سیروس کهوری نژاد طراح صحنه: امیر شریف پور آهنگساز: رامین آزادآور طراح لباس: آذر طهماسبی طراح گریم: مهین مین بازیگران: پروانه پزشکی، علی اکبرمیلانی، مریم معینی، نسیم مفیدی، فرهاد بشارتی، عباس غفاری، نوشین برزگر دانایی خلاصه داستان: صنم در آینه صحرای کربلا را می بیند و ذوالجناح در حالیکه تیرهای زیادی به بدنش نشست است از آینه بیرون می آید. صنم تیرهای ذوالجناح را از بدنش بیرون می کشد. در اثر این عمل دست های صنم خونین می شود و فردا روز عروسی رحمان و صنم است. ایاز (پدر صنم) خون دست های صنم را می بیند و گمان میکند که رحمان و صنم مرتکب عملی خلاف شرع شده اند. در این میان برادر صنم، برادر خود را می کشد. قوم رحمان و صنم کشته می شوند و نمایش از جاسی آغاز می شود که مردگان از خاک برمی خیزند....

آخرین برف بهاری

نویسنده: حسین راستین کارگردان: منوچهر طهماسبی بازیگران: ناصر هاشمی، مجید مجد آبادی، فریده آقایی طراح: وحید فاطمی نوازنده: یعقوب خیری شهرستان: تبریز

حاشیه نشین

نویسنده: محمد احمدی کارگردان: محمد احمدی بازیگران: علی بی طرفان - علی سبحانی - علی صفایی خلاصه داستان: جعفر به سودای موفقیت به شهر روی می آورد اما در، چنگال نیرنگ بازان شیاد اسیر می شود و ...

کبودان واسفندیار

نویسنده: آرمان امید کارگردان: حمیدرضا افشار طراح صحنه: مصطفی عبدالهی

طراح لباس: بهیمه خوشنویسان طراح گریم: مهین مین

بازیگران: مصطفی عبدالهی، محمدپور حسن، عباس توفیقی، عباس محبوب، میترا حکیم هاشمی، مریم سرمدی
خلاصه داستان: کبودان، پسر رث، پسر گیت، وهمی است که بازیش یافتم. او تردید اسفندیار است. با اینکه درنامه شاعر توس هیچ کجا نامی از او به میان نیامده است، اما من سایه اش را همواره در کنار پسر گشتاسب یافتم؛ نخستینش در بلخ و آخرینش در نيمروز. جادوی سيمرغ مرگ کبودان بود؛ پایان تردید شاهزاده رویین تن، اسفندیار.

توره تقی

نویسنده: صفر علی او جانی کارگردان: صفر علی او جانی

نوازندگان: جمشید مرام خواه، سعید مرتضوی، شاهرخ مهجوری، شاهرخ اقبالی شهرستان: تنکابن

بازیگران: علی رضایی، حسین خاوری، لیلانوریان، پرویز عین علیان، باقر عبدی، سید شمس الدین مدنی، کیوان ریحانی، ساره محرابیان، ندا شاکری، سعید محسن نژاد، مهرگان ریحانی، ندا او جانی، هدی رضایی، نیما او جانی، وحید مرتضوی، حمید کلی توانا، مهران آرمانی، حسن عسگری، کبری میرچی، ایران وظیفه دوست، بیتا او جانی، مهباز لوی، مرتضی سروری

خوان هشتم

نویسنده: سعید آلبوعبادی کارگردان: سعید آلبوعبادی

بازیگران: مهرداد حق شناس، مراد آبادی، محمدرضا فنوازی، رضا ارزانی، کاوه بلوری، حسین حسینی، حسن عجمیان، ایرج قاندي، رحمان ادیب، محمود قاری، سعید حمیدی نوازندگان: مهرداد زاهدی (سه تار)، محمدرضا خجندی (دف)، علیرضا کوهزاد (شاپور)، عبدالرزاق کعبی زاده (سنج و طبل بزرگ)، رضا مطیری (طبل ریز) شهرستان: ماهشهر

از آدم تا آدم

نویسنده: شادی پور مهدی، مریم ادهمی کارگردان: کریم سعیدیان

بازیگران: سیمین فرم، شادی پور مهدی، مریم اقبالی، مریم شهیدی، شهرزاد مبرهن، آزاده انصاری، افسانه علیزاده، اعظم نجفیان، جواد جریان قلم، حمیدرضا سعیدیان، سیاوش ستاری، پریسا مدرس، محمود عماد پور، رها موسوی، جمشید بهمنی، حسن آقاخانی آهنگساز: سعید زهنی شهرستان: تهران

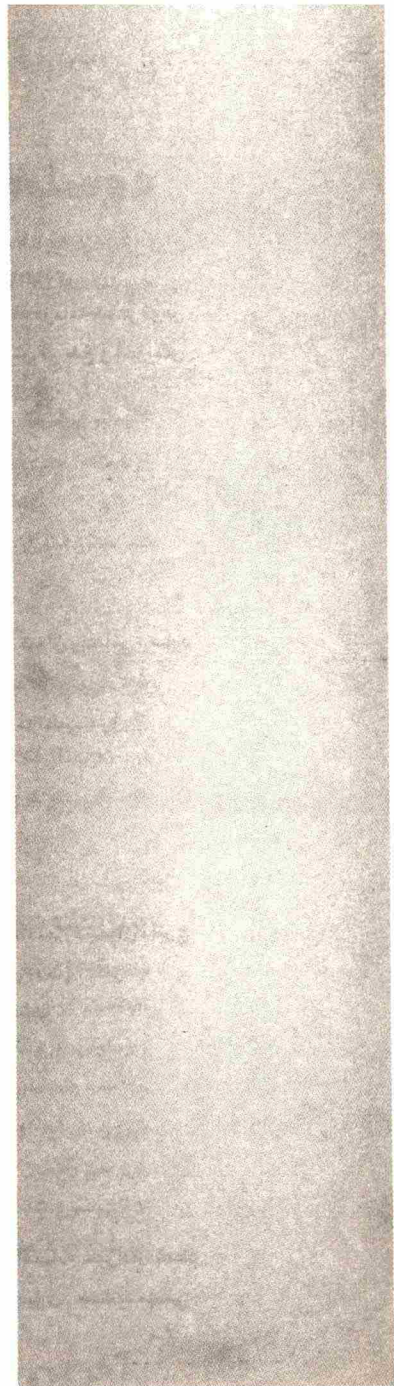
بن‌دیر

نویسنده: سید یونس آبسالان کارگردان: محمدعلی پیر سبزی طراح صحنه: سید یونس آبسالان، محمدعلی پیر سبزی

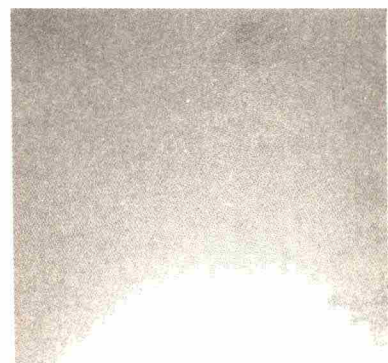
بازیگران: امیر نوروزی، مسعود شریف، فرزاد منصوریه، فریبا رهنورد، احسان غیوری آهنگساز: مصطفی طباطبایی

نوازندگان: میرزا محمدعلی پیر سبزی، دلخون، فردوس زبیده شهرستان: گچساران

در جریان عروسی میر علمدار و گل بس در آسیاب ... رویدادهایی اهل آبادی را به کندوکاو می اندازد. ضمن اینکه قحط سالی اهل آبادی را وادار به منتظر نشستن رجعت پیرصالح برای آوردن گندم و غارت آبادی گذاشته، علمدار و گل بس در اولین طلوعه زندگی خود هستند.

بخش
تئاتر
خیابانی

حکایت کوزه

نویسنده: رضا رسولی کارگردان: عباس عبدی بازیگران: اکبر اسماعیلی پور، وحید خال، حمید علیرضایی، عباس عبدی، رضا رسولی، محمد اعظامی، مجید موسوی
خلاصه: استاد آهنگری در حجره اش به کار مشغول است که یکی از شاگردانش را پند می دهد و بدین ترتیب به گذشته خویش برمی گردد، ماجرای خود را برای شاگردان تعریف می کند...

نطق تازه

نویسنده: پرویز رضایی کارگردان: پرویز رضایی بازیگران: محمد رضا، جواد رضایی، حمید عرب شهیدی، امیر هوشنگ علایی، علی حسن پور، پرویز رضایی، علی اصغر شکراللهی
خلاصه: یک گروه نمایشی تابلوهایی را به معرض نمایش می گزارند. پدری از دنیا رفته و موضوع خاصی در وصیت نامه به چشم می خورد. بعد از کشمکش های نمایشی، گره گشایی می شود.

شما بگین کدوم یکی

نویسنده: فاطمه فاطمی و کارگردان: محمدرضا امیری
بازیگران: غلامحسین شاهد، پورموسی، برات الله شیبانی، محمد پورموسی، حسن ظهوریان، محمد رضویانی، رسول محمدنیا جمعیت توسط تک خوانی نقال پیر گرد صندلی و چوب دستی کوچکی که بالای آن قرار گرفته جمع می شوند. جوان نمایشگو با رخصت گرفتن از نقال پیر و گرفتن شال گردن او نمایش را آغاز می کند، هنوز لحظه ای از شروع نمایش نگذشته است که گدا همراه با دختر بچه وارد می شود و مشغول کمک خواستن از جمعیت می شود. در درگیری که بین جوان و گدا پیش می آید مردم بیشتر به ماهیت گدا و حقانیت آدم های مستمند و صندوق های صدقات پی می برند.

حیاتی دوباره

نویسنده: برادران قدیری کارگردان: برادران قدیری بازیگران: عباس شکوهی، مسعود همتیان، مقصود قدیری، معصوم قدیری، حسین ربیعی، رضابخشی
قهوه خانه ای است که پهلوان - مرشد و سید (قهوه چی) در آن نشسته اند و مشغول در دودل هستند، در این موقع تکمچر (حاجی فیروز آذری ها) وارد شده و با مش صفر خوش و بش می کند و پس از اجرای پرده خوانی بنا به درخواست مش صفر از تکمچو برنامه نروزی تکم اجرا می شود و پس از پهلوان اکبر که از این برنامه شاد به وجد آمده، معرکه ای به یاد بیماران بیمارستان گرفته و زنجیر دور بازوایش می بندد، ولیدستیار پهلوان رخصت خواسته و او زنجیر را پاره می کند و دوباره برای اینکه مردم را شاد کند برنامه تکمچوها اجرا می شود.

بچه های محله خورشید

نویسنده: منوچهر اکبرلو کارگردان: منوچهر اکبرلو
بازیگران: سعید بحرالعلومی، حسن خجسته پور، سعید مباشر، حسن قربانی علایی، محمدرضا عطایی فرد، علیرضا موسوی خلخالی
خلاصه: بچه های محله خورشید با شخصیت های مختلف کودکانه خود به همراه بابارحمت (رفتگر محله) محله تروتمیزی و نمونه ای به وجود آورده اند و این بهداشت، روابط سالمی را هم بین آنها به وجود آورده است. تا اینکه با ورود پسری به نام هبل، محله دچار دگرگونی شده و بیماری و دعوا و درگیری شروع می شود، با گذشت چند حادثه، در انتها با راهنمایی بابارحمت، بچه ها به اشتباه خود پی می برند و مجدداً محله آن ها محله خورشید می شود.

پانتومیم

نویسنده: کاظم نظری کارگردان: کاظم نظری

فرارمز شاه قلعه، نسترن منوچهری، سیما صفایی

نمایش در سه قسمت اجرا می شود: قسمت اول: مسواک زدن، قسمت دوم: اذیت نکردن حیوانات، قسمت سوم: شیطننت های بابا

بادبادک ها

نویسنده: شکوفه ماسوری کارگردان: شکوفه ماسوری

بازیگران: شیوا مسعودی، مریم شهیدی، افروز فروزنده، رضا صمدپور، پیام فروتن، پیام یزدانی

داستان شب

کارگردان: حسن خلیلی فر نویسنده: حسن خلیلی فر بازیگران: حمیدرضا مرادی، ناصر مقدم پور

حسین علی سیگار فروش دچار قتل شده است. ما مور آگاهی برای شناسایی و بردن او آمده، اودرپی توجیه کار و زندگی

خویش، اما سرانجام متوجه اشتباه خود می شود و اعتراف می کند.

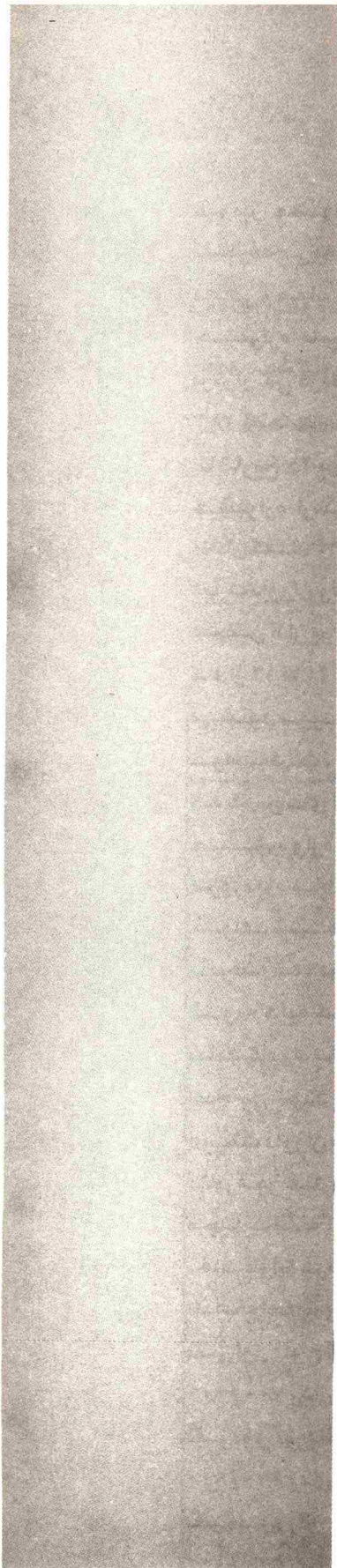
پانتومیم؛ (یادگاری)

نویسنده: امیردژاکام کارگردان: امیردژاکام

بازیگران: محمد حاتمی، مونا غم خوار

پدری برای بدست آوردن پول دکتر و درمان دختر خود مجبور به بازی و بازیگری می شود، اما دختر می میرد ولی پدر بازهم بازی می کند.

گزارش

ردیف	نام عکاس	تعداد عکس
۱	منصور آناهیده	۳ قطعه
۲	ابوطالب امام	۴ قطعه
۳	سپیده نرگس ابراهیمی	۱ قطعه
۴	محمد رضا بهشتی منفرد	۱ قطعه
۵	داریوش برخوردار	۵ قطعه
۶	بابک برزویه	۴ قطعه
۷	محمد باقر باقری	۱ قطعه
۸	جواد پور صمدی	۶ قطعه
۹	اختر تاجیک	۵ قطعه
۱۰	اژدر دلداده	۴ قطعه
۱۱	امیر هوشنگ دانایی	۲ قطعه
۱۲	محمد رئیس المحدثین	۵ قطعه
۱۳	محمد راز دشت	۷ قطعه
۱۴	سعید رضایی نویدی	۲ قطعه
۱۵	محمد رشیدی	۷ قطعه
۱۶	حسن رحیمی	۱ قطعه
۱۷	سیامک زمردی	۷ قطعه
۱۸	ناصر شاکری	۱ قطعه
۱۹	ناصر عرفانیان	۴ قطعه
۲۰	عطاءالله طاهرکناره	۲ قطعه
۲۱	محمد رضا طهماسب پور	۲ قطعه
۲۲	هاشم عطار	۲ قطعه
۲۳	محمد عباس زاده	۱ قطعه
۲۴	غلامحسین غفاری	۱ قطعه
۲۵	حمید قوامی	۱ قطعه
۲۶	هوشنگ کلهر	۱ قطعه
۲۷	مسعود مراد سلیمی	۲ قطعه
۲۸	فرزین گلپار	۲ قطعه
۲۹	جوزیه کنتیلو	۲ قطعه
۳۰	ماندانا معلمیان	۷ قطعه
۳۱	مجید سعیدی	۳ قطعه

سومین جشنواره سراسری عکاسی تئاتر فجر به منظور گسترش، معرفی و حمایت از این هنر، همگام با جشنواره سراسری تئاتر فجر برگزار می گردد. در این بخش تعداد ۳۷۴ قطعه عکس توسط ۹۳ متقاضی تا تاریخ ۲۵ بهمن ماه به دفتر جشنواره ارسال گردیده که از این میان تعداد ۹۳ قطعه مورد پذیرش هیأت داوران واقع شده است. همچنین آثار برگزیده در نمایشگاهی که از ۱۲ تا ۲۰ اسفند ماه برگزار می شود مورد بازدید عموم قرار خواهند گرفت. لازم به توضیح است که عکس های ارائه شده به دفتر جشنواره، از تاریخ پانزدهم فروردین ماه ۱۳۷۴ بازگشت داده خواهد شد. همچنین عکس های پذیرفته شده در کتابی چاپ خواهند شد و به کلیه کسانی که آثارشان به نمایشگاه راه یافته است یادواره اهداء می شود.

هیئت داوران مسابقه عکاسی تئاتر فجر عبارتند از: «مجتبی آقایی» «مجید خمسه»، «حسین فرخی» که به نفعات برتر جوایز زیر را اهداء خواهند نمود:

نفر اول: لوح افتخار و معادل ۷۰۰/۰۰۰ ریال جایزه نقدی.

نفر دوم: لوح افتخار و معادل ۶۰۰/۰۰۰ ریال جایزه نقدی.

نفر سوم: لوح افتخار و معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال جایزه نقدی.

فهرست اسامی عکاسان این بخش عبارت است از:

برای نخستین بار پس از برپایی دوازده دوره از جشنواره 'سراسری تئاتر فجر'، مسابقه 'انتخاب بهترین پوستر تئاتر' برگزار می شود. آثار بخش مسابقه از پوستر نمایش هایی انتخاب گشته که طی پانزده سال اخیر به روی صحنه رفته اند و از بین آنها ۹۷ اثر پذیرفته شده که به داوری گذاشته خواهد شد و مجموعه کارهای موجود نیز از ۱۲ تا ۲۰ اسفند ماه در طبقه 'دوم تالار وحدت' در معرض باز دید عموم قرار خواهد گرفت.

اعضای هیأت انتخاب و داوران این بخش عبارتند از: «محمد فدوی»، «علی اصغر شیرزادی»، «حسین فرخی» که پس از انتخاب کارهای برگزیده، جوایزی نقدی را به منتخبین تقدیم می نماید مشخصات پوسترهای پذیرفته شده به شرح زیر اعلام گردیده است:

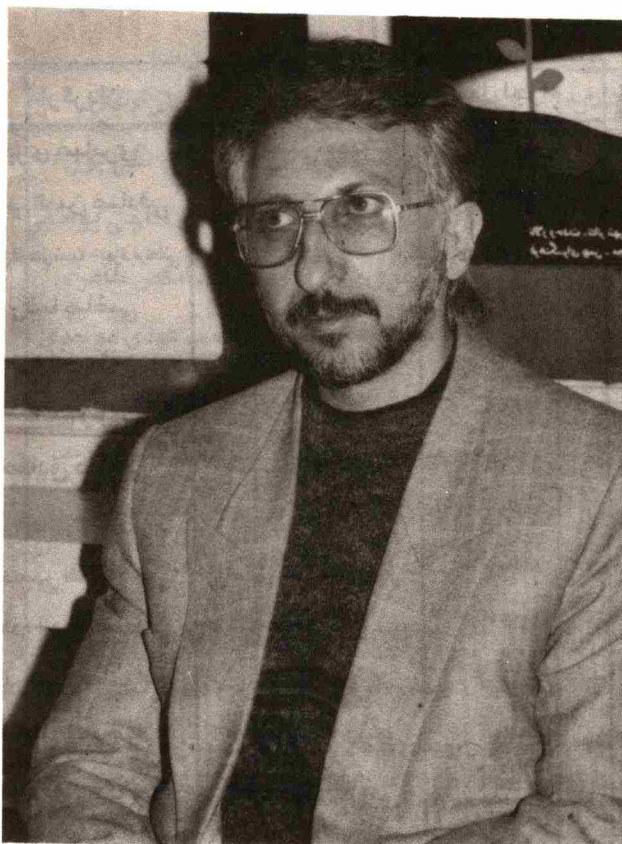
شماره	نام نمایش	کارگردان:	طراح:	سال اجراء
۱	چراغ گاز	شهلا میر بختیار	محمد وجدانی	۱۳۷۰
۲	حاشیه نشین	محمد احمدی	حسین فدای حسینی	۱۳۷۳
۳	اتللو	هوشگ توکلی	ژینوس تقی زاده	-
۴	آن زمان فرا خواهد رسید	هرمز هدایت	حقیقی	۱۳۵۹
۵	آئورا	آتیلا پسیانی	هومن مرتضوی	-
۶	هفت خوان رستم	هما جدیکار	طراح: لبراهیم حقیقی - اجراء: علی حقیقی	۱۳۶۹
۷	تابستانه	حسن حامد	علی سمیعی	۱۳۶۸
۸	قصه باغ زالزالک	داوود فتحعلی بیگی	انوشیروان میرزایی	۱۳۷۳
۹	قصه های مبارک	مجتبی مهدی	علی کوثر احمدی	۱۳۶۹
۱۰	فلسفه انومی بلخرش از تقیری شوم	جمشید ملک لو	سارنج	۱۳۶۹
۱۱	در خیابان های سرد شب	حسن فتحی	انوشیروان میرزایی	۱۳۷۲
۱۲	سی مرغ سیمرغ	قطب الدین صادقی	مجید اوجی	۱۳۶۹
۱۳	تصویری کهنه برای یک قاب قیمی	-	حمید جبلی	۱۳۷۰
۱۴	یونس	محمود عزیزی	محمد وجدانی	۱۳۶۸
۱۵	روبن	سعید آر مند	سافر بلراب نیا - لاله اسماعیل زاده	۱۳۷۱
۱۶	گالری	شهره لرستانی	شراره صالحی	۱۳۶۸
۱۷	آنجا آنسوی کلام	مجید سر سنگی	عبدالمحید یغار	۱۳۶۹
۱۸	در منطقه جنگی	محسن رشید علیپور	رضا نورایی	۱۳۶۸

شماره	نمایش	کارگردان	طراح	سال اجراء
۱۷	گفتگوی شبانه	آتش تقی پور	رضا نورایی	۱۳۶۹
۱۸	آرسنال	محسن حاجی یوسفی	؟	؟
۱۹	پنچری	جهانگیر طاهری	؟	۱۳۶۸؟
۲۰	شحنه	محمد مهدی موحدی	افشین سبوکی	۱۳۶۷
۲۱	من به باغ عرفان	پری صابری	مرتضی ممیز	۱۳۶۹
۲۲	تصویر دیگر - دام	مجید زارع کلر - حسین عابد	خسرو جردی	۱۳۷۰
۲۳	خارودل	علی حلوی	؟	؟
۲۴	افسانه لیلیث	نصرا... قادری	احمدی	۱۳۶۹
۲۵	اسب	بهرام عظیم پور	فرح اصولی	۱۳۷۱
۲۶	افسانه فردا	فرشاد فرشته حکمت	سید محمد جواد ذهنی	۱۳۷۳
۲۷	آرامش سنگی	حسن دولت آبادی	؟	۱۳۶۹
۲۸	بچه تابستان	حسن حامد	سمیعی	۱۳۷۰
۲۹	فاطمه عنبر	آتیلا پسیانی	؟	؟
۳۰	شاه اسکوریال	حمید رضا افشار	محمد وجدانی	۱۳۶۸
۳۱	تعزیه کوچ نور	حسین جعفری	؟	۱۳۷۱
۳۲	گاو	محمد علایی	حمزه	؟
۳۳	جشن سالگرد	حسین عاطفی	هومن مرتضوی	۱۳۷۱
۳۴	تیره تر از سیاه	هوشنگ هدایتی	هنر کده سپیده	۱۳۶۸
۳۵	صد بار اگر توبه شکستی باز آ	سید محمد جواد طاهری	حسین فدای حسینی	۱۳۶۹
۳۶	مرگ تصادفی یک آتارشیست	فردوس کاویانی	شاهرخ غیائی	۱۳۷۰
۳۷	کاکا سیاه	سعید خاکسار	محمد وجدانی	۱۳۶۶
۳۸	شب سبب زمینی	جمشید جهانزاده	؟	۱۳۶۹
۳۹	وصله بر سوسوی ففوس نیلویخته بر این برخت زیتون	حسین عاطفی	هومن مرتضوی	۱۳۶۹
۴۰	بازرس	خسرو شجاع زاده	ع - مصور	۱۳۷۰
۴۱	سارا	مرضیه برومند	امیر اثباتی	۱۳۶۸
۴۲	ماه پیشونی	جواد خالصی	ا. موسوی	۱۳۶۸
۴۳	فستیوال نمایش های کمدی	-	؟	۱۳۷۳
۴۴	پانسیون	حسن حاجی یوسف	سمیعی	۱۳۷۱
۴۵	شبانه	علی حجازی	اعظم حاج میرزا علی	۱۳۷۰
۴۶	بهرام چوبینه	قطب الدین صادقی	؟	۱۳۶۷

شماره	نمایش	کارگردان	طراح	سال اجراء
۴۹	دایی وانیا	پری صابری	مرتضی ممیز	۱۳۷۳
۵۰	هملت	قطب الدین صادقی	؟	۱۳۶۸
۵۱	مریم و مرداویج	حسین احمدی نسب - بهزاد فرامانی	؟	۱۳۶۶
۵۲	ت ، مثل تئاتر	رضا فیاضی	؟	۱۳۶۹
۵۳	آخر بازی	پروانه مزده	؟	۱۳۷۰
۵۴	اطلاق آرزو	قاسم زارع	؟	۱۳۷۰
۵۵	کمدی مرگ	صادق صفایی	حسین فرخی	۱۳۷۲
۵۶	سیاوش و سودابه	-	-	۱۳۶۱
۵۷	خشم شدید فیلیپ هوتس	اردشیر صالح پور	رامین سلیمان پور	۱۳۷۳
۵۸	مرد فرزانه ببر دیوانه	قطب الدین صادقی	مجید اوجی	۱۳۶۳
۵۹	ازدهای شکمو	امیر امیر سلیمانی	؟	؟
۶۰	افسانه گل بانو	لطفعلی توده فلاح	شبیم کشاورزی	-
۶۱	باد سرخ	حسین احمدی نسب	مهر ونو نهالی	-
۶۲	نمایش بی کلام	کار گروهی	؟	-
۶۳	تنبور نواز	هادی مرزبان	انوشیروان میرزایی	-
۶۴	سواله	رضا کیانیان	انوشیروان میرزایی	-
۶۵	پلکان	هادی مرزبان	صدای آینه	-
۶۶	دکتر کنوک	ایرج راد	مرکز هنرهای تجسمی	-
۶۷	تراژدی آقای قانع	رنجبر	احمد پناهی	-
۶۸	سبزه دوست بچه ها	-	-	-
۶۹	ماهان کوشیار	ایرج راد	هادی اشرفی - فتنانه دانخواه	-
۷۰	عروسکها و دلکها	-	-	-
۷۱	لومومبا	-	فریدون کوچکیان	-
۷۲	آنتیگونه	-	ع . مصور	-
۷۳	یک جفت کفش برای زهرا	-	-	-
۷۴	پوست سیوه روی یک برخت خشکیده	-	-	-
۷۵	دونده تنها	-	کلهری	-
۷۶	شاه اسکوریال	حمید رضا افشار	-	-
۷۷	آن شصت نفر آن شصت هزار	-	-	-
۷۸	لی لی لی حوضک	-	پرویز محلاتی	-
۷۹	کتل خاکی	-	داریوش	-

مصاحبه با
سید محمد فدوی
 داور بخش پوستر تئاتر

«سید محمد فدوی» عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران، مدیر و مدرس گروه هنرهای تجسمی دانشکده و عضو شورای پوسترهای سینمایی وزارت ارشاد اسلامی، سال پیش در جشنواره سینمایی در هیئت داوران پوسترهای سینمایی شرکت داشته و هم اکنون در سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر بعنوان داور بخش مسابقه «پوستر تئاتر» در جشنواره حضور دارند. مطلبی که می خوانید گفتگویی است با ایشان در رابطه با بخش مسابقه پوستر تئاتر.

□ شرکت پوسترهای نمایشی در بخش مسابقه، چه تأثیری بر روند کار هنرمندان گرافیست در بخش نمایش خواهد گذاشت؟

■ ابتداء باید از مسئولین جشنواره سراسری تئاتر فجر تشکر کنم که با این تصمیم به جا پوسترهای تئاتری راهم مورد ارزیابی قرار میدهند. قطعاً این مسأله باعث خواهد شد که در آینده پوسترهای تئاتر از لحاظ طراحی، پوسترهای سازنده تر و اصولی تری باشد؛ همچنین عاملی است برای اینکه دیگر شاهد پوسترهایی نباشیم که خصوصیات یک پوستر هنری گرافیکی را ندارد. پوسترهای گرافیکی در رابطه با تئاتر یا سینما یا مقوله های دیگر باید توسط هنرمندان متخصص همین هنر کار شود. ولی مشاهده میشود که تاکنون در زمینه 'بخش پوستر تئاتر و سینما متأسفانه هنرمندان و افرادی مراجعه میکنند که دوره های آکادمیک دانشگاهی و تخصصی در این زمینه ندیده اند. لذا پوسترها به هیچ وجه کیفیت ارزنده و قابل قبولی ندارد و این مسئله باعث خواهد شد که ارائه پوسترهای سطح پائین روی جامعه تأثیر منفی بگذارد و

باور همگان بر این شود که توان تخصصی جامعه ما در زمینه 'گرافیکی در این حد است . در حالیکه افراد متخصص فراوانی وجود دارند که در زمینه 'رشته' گرافیک و طراحی پوستر مشغول کار هستند و عمدتاً آثار این هنرمندان جزو آثار ارزنده جامعه است .

پیشنهاد خاصی برای بهتر کردن روندی که راجع به آن صحبت کردید دارید ؟

■ پیشنهاد می شود که همانند شورای بررسی پوسترهای سینمایی در وزارت ارشاد اسلامی ، شورایی تشکیل شود که پوسترهای طراحی شده برای تئاترها از این طریق مورد بررسی قرار بگیرد - منظور بیشتر از جنبه تخصصی است - و تأییدیه وزارت ارشاد اسلامی روی آن باشد . پیشنهاد دیگر این است که در مراکز آموزش هنر دانشجویان زیر نظر اساتید متخصص ، واحدهای درسی گرافیک را در زمینه طراحی پوستر کار کنند و موضوع کار خودشان را حول محور پوسترهای تئاتر و سینما قرار دهند . این مسأله باعث خواهد شد که در این زمینه پوسترهای هنری ارزنده تری به جامعه ارائه شود .

آیا اقدامی که در جشنواره صورت گرفته است قدمی به این سمت برداشته است ؟

■ قطعاً این تصمیمی که گرفته شده باعث خواهد شد مسئولین گروههای نمایش در صدد باشند تا پوسترهای ارزنده تری را طراحی و ارائه دهند ؛ زیرا انتخاب این پوسترها در جشنواره سراسری تئاتر فجر نشان از برخورد تخصصی هنرمندان تئاتر خواهد بود . تصور می شود که از سال های آینده شاهد پوسترهای ضعیفی که وجود دارد نخواهیم بود . بدیهی است هیئت داوران انتخاب پوسترهای برتر تئاتر به دو مسئله مهم در رابطه با طراحی پوستر توجه خواهند کرد .

دو مسئله مهم چیست ؟

■ مسئله اول ملاک های تخصصی طراحی یک پوستر است ؛ یعنی به کارگیری اصول صحیح طراحی و موارد مختلف مربوط به طراحی و اجرای یک پوستر . مورد دوم داشتن ایده های جدید و بکر است . این مسأله یک اصل در طراحی پوستر می باشد . مسأله قابل ذکر دقت در چاپ پوسترها است . بدیهی است که هیئت داوران به پوسترهایی که از نظر چاپ در کیفیت پائینی قرار دارند توجه زیادی نخواهد کرد .

باتوجه به اینکه در شهرستان های مختلف امکانات به یک شکل وجود ندارد ، قضاوت شما

نسبت به تمام کارها چگونه خواهد بود ؟ آیا در قضاوت امکانات را هم در نظر می گیرید ؟

■ ما نمی توانیم این مسئله را در انتخاب کار دخالت بدهیم . در واقع هیئت داوران موظف هستند پوسترهای برتر کشور را بعنوان الگو مطرح نمایند تا حتی شهرستان ها و مناطق محروم نیز که اقدام به طراحی پوستر می نمایند الگوهای صحیحی را در نظر داشته باشند .

نزدیک بودن موضوع پوستر با موضوع نمایش چقدر در قضاوت شما اهمیت دارد و آیا این

مسأله هیأت داوران این بخش را ملزم به دیدن نمایش ها و سپس قضاوت در باره پوستر کارها

نمی کند؟

■ طراحی پوستر یک سری اصولی دارد که براساس آن ، می توان به راحتی هر پوستری را تا

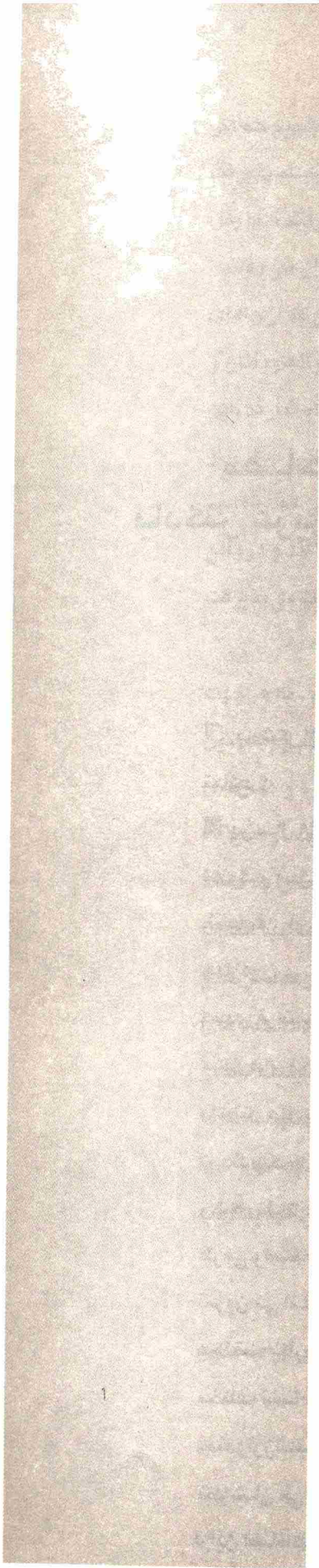

هفتاد - هشتاد درصد مورد قضاوت قرار داد؛ حتی اگر از موضوع تئاتر کاملاً با خبر نباشیم، اما مسلم این است که برای پوسترهایی که موضوع آن‌ها مهم است از مسئولینی که نمایش را دیده بودند در خصوص داوری این پوسترها سوال شد. یعنی برای پوستری که نیاز بوده از موضوع آن با خبر باشیم با مسئولین جشنواره درباره چند و چون کار صحبت می‌شود. قابل ذکر است که یکی از اعضای هیأت داوران آقای حسین فرخی است که ایشان علاوه بر آنکه دبیر جشنواره هستند و تخصصشان در زمینه تئاتر است در زمینه گرافیک نیز کار می‌کنند.

□ با تشکر از شما اگر صحبتی دارید که لازم به ذکر است بفرمایید؟

■ پیشنهاد می‌کنم پوسترهایی که در بولتن چاپ می‌شود، حتماً رنگی باشد. در غیر این صورت کسانی که بولتن‌ها را ملاحظه می‌کنند نمی‌توانند قضاوت صحیحی روی قضاوت ما داشته باشند؛ زیرا رنگ در پوستر اهمیت زیادی دارد و این کار چندان مشکل نیست. نکته بعدی در پوسترهای ارائه شده به جشنواره این است که آثار سه گروه از هنرمندان گرافیک در آن به چشم می‌خورد. گروه اول هنرمندانی که آکادمیک نیستند و در زمینه تخصصی توان بالایی ندارند. گروه دیگر هنرمندان پیشکسوت هستند که در این زمینه مهارت کافی را دارند. گروه سوم هنرمندان متخصصی هستند که تجربه طولانی ندارند. بدیهی است در داوری آثار به هنرمندان جوانی که آثار ارزنده و با کیفیت بالا ارائه داده‌اند توجه بیشتری می‌شود. قابل ذکر است که از بین کل پوسترها ده کار به عنوان آثار برگزیده انتخاب خواهد شد. این باعث می‌شود که ده نفر بدانند آثارشان جزو آثار خوب است، ولی بخاطر ضوابط، سه نفر به عنوان برگزیده انتخاب می‌شوند.

مصاحبه

مصاحبه با دکتر عزیز

□ باتشکر از اینکه وقت خود را در اختیار ما گذاشته اید، لطفاً در ابتدا، مختصراً خودتان را معرفی نمایید؟

■ در سال ۱۳۴۹ (۱۹۷۰) برای ادامه تحصیل به فرانسه رفتم و تا دریافت دکترای با تخصص تکنیک و استتیک تئاتر در سال ۱۳۵۷ (۱۹۷۸) در آنجا مشغول به تحصیل و کار بودم و پس از آن هم به کار در آنجا ادامه دادم. عمده کار من مربوط به دو جریان مدرن تئاتری به نام «تئاتر در مدارس» و «تئاتر در مردم» بود که سرمدار موج «تئاتر در مدارس» که اخیراً مسئول تئاتر کمدی فرانسز «هم شده است آقای «لسل» بود. در این جریان تئاتری، گروه تولیدات خود را به محل های تجمع جوانان، نوجوانان و کودکان می برد. در گروه متخصصین عده ای وجود داشتند مثل یک روانشناس کودک و یا یک جامعه شناس و... که با پیشرفت تدریجی کار آشنا می شدند و کمک هایی هم به این پیشرفت می کردند؛ یعنی در واقع نظرات خود را در مورد زمینه و شکل تئاتری که بتواند برای این سنین تأثیر گزار تر باشد، در اختیار ما قرار می دادند. از طرفی واسطه هایی بین ما و بچه ها وجود داشت که همان معلمین بچه ها بودند. آنها به مکان تمرین می آمدند، با پیشرفت کار آشنا می شدند، و آن را در اختیار بچه ها قرار می دادند. بچه ها هم نقطه نظرشان را از طریق این معلمین در اختیار ما می گذاشتند. در پایان تمرین هاهم استادان مختلف آشنا با تئاتر و همچنین آشنابادنیای کودک را دعوت می کردیم، تا کار را مورد بررسی قرار دهند و ارزشیابی کنند؛ همچنین روزنامه هاهم نمایندگان می فرستادند و اگر حرف و مطلبی به نظرشان می رسید، طرح می کردند. از آن تاریخ در واقع حشو و زوائد کار مشخص شد، و کار از این اضافات شسته و بری می گشت و تازه در این هنگام بود که نوبت به تعیین تکلیف این تولید تئاتری با مصرف کننده هایی بود که به نوعی با شکل گیری و تارو بود آن آشنا بودند. ما بارها

بناقطه نظرهایی از جهت نشانه های اجرایی کارمان در مدارس مختلف مواجه می شدیم که اگر نگویم بی نظیر، کم نظیر بود! مثلاً یکی از کارهایی که در این جریان تئاتری انجام پذیرفت «برج سیصدطبقه» نام داشت. تعدادی کارگر مهاجر، سازندگان واقعی این برج بودند، اما پس از اتمام کارشان، کارفرما بر صحنه حاضر می شد، حقوق آنان را پرداخت و کارگران می رفتند. در بحث و گفتگویی که با بچه ها صورت می گرفت، آنها می پرسیدند چرا کارگرانی که از جاهای مختلف آمده و مهاجرند و به این سختی کار می کنند؟ غذایشان مثلاً نان و هندوانه و یانان و پیسی کولاست و حقوق و دستمزدشان بسیار ناچیز؛ در حالیکه خودشان سرپناه ندارند، این همه سرپناه محصول تلاش شان را در اختیار کارفرمایی گذارند؟ و یا مثلاً در نمایشی دیگری از یک «مته برقی» به عنوان ابزار کاریک کارگردر مقطعی از روند نمایشی استفاده می شد. تعبیر بچه ها این بود، شکل این مته برقی در درازمدت شبیه کاریگری است که با آن کاری کند و در واقع کارگرا منطبق بر این نشانه میدانستند؛ چرا که در اینجا فقط یک تبدیل انرژی صورت می پذیرفت در حالیکه سود به جیب دیگران می رفت!!

ما این اجراها را به شهرستان های مختلف فرانسه می بردیم و به نمایش می گذاشتیم. به هر جهت از سال ۱۳۵۳ (۱۹۷۴) کارت رسمی «سندیکای بازیگران فرانسه» را دریافت کردم و همچنین چندین کار تئاتر هم به روی صحنه بردم که اولین آنها در «جشنواره نانسی» بود و همزمان نمایش «هذاحبیب الله...» آقای «آربی آوانسیان» هم از ایران در این جشنواره شرکت کرده بود، البته متأسفانه چون گروه ما دیر اقدام کرده بود، نتوانستیم سالن و امکانات مناسب را به دست آوریم و در این جشنواره فقط به اجراهایی خیابانی بسنده کردیم. من اولین بار همزمان با انقلاب به ایران برگشتم و بالاخره پس از چندین بار رفت و آمد از سال ۶۷ به طور دائم در ایران مستقر شدم و از همان سال تا همین اواخر مسئولیت اداره تئاتر را بعهده داشتم و همچنین در دانشکده های مختلف تئاتر مثل دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده هنرهای زیبا، دانشکده سینما تئاتر و دانشگاه آزاد اسلامی و... مشغول به تدریس شدم. در این مدت ترجمه کتاب ها، نمایشنامه ها و مقالات فراوانی را هم به انجام رساندم، که البته به غیر از مقالات و یکی از نمایشنامه ها (تنها نمایشنامه پابلونروداکه متأسفانه تغییرات فراوانی هم در آن ایجاد کردند) باقی آنها به چاپ نرسیدند.

□ آقای دکتر ترجمه چه کتاب هایی را آماده چاپ دارید؟

■ تعداد زیادی نمایشنامه، کتاب «هنر تئاتر» گوردون کریک و خیلی چیزهای دیگر که مایل نیستم از آنها نام ببرم.

□ چرا کتاب هایتان به چاپ نرسیده اند؟

■ چون نتوانستند به چاپ برسند!

□ آیا در پیدا کردن ناشر، دچار مشکل شدید؟

■ البته من دنبال ناشرین نرفتم. تنها جایی که با آن در ارتباط بودیم؛ مرکز هنرهای نمایشی

بود که آنجا هم نوبت به ما نرسید .

□ در ایران چه کارهایی را به روی صحنه بردید ؟

■ «تبعیدی» - «تجربه ای بر تعزیه 'مسلم» - «اقلیما» - «یونس» - «پرنده 'سبز» و «همسرایی مختار» ، تقریباً سالی یک کار .

□ آقای دکتر لطفاً تعریفی از جشنواره در مفهوم عام کلمه، بدهید ؟

■ جشنواره ما حاصل فعالیت گروه های مختلفی است که به درجه ایی که بتوانند به یک جشنواره راه پیدا بکنند . همچنین در جشنواره ها مسئولین سالن ها و در واقع برنامه ریزان تئاتری با گروه های منتخب خود جهت اجرا در طول سال قرارداد می بندند . بنابراین جشنواره هم ارزیابی خود گروه هاست و هم رقابت سالم آنها با همدیگر و هم میدان کشف بازار جدید برای مصرف تولیدات تئاتری است . مثلاً وقتی ما اولین بار در جشنواره ای با تئاتر عروسی خودمان شرکت کردیم در جشنواره های دیگر هم از ما دعوت شد ، همین طور تعزیه ما که از این طریق به اقصی نقاط دنیا راه یافت .

□ آقای دکتر باتوجه به اینکه شما در چند دوره جشنواره تئاتر فجر به عنوان داور انتخاب شده اید و کلیه کارهای ارائه شده در آن دوره ها را دیده اید ، ارزیابی خود را از جشنواره های قبلی تئاتر فجر بفرمائید ؟ آیا کارها واجد آن کیفیتی بوده اند که قابلیت ارائه در جشنواره را داشته باشند ؟ و یا اینکه بازار مصرف مناسب برای آنها پیدا شده است ؟

■ به یاد دارم در صحبت هایی که بارها ، در گذشته داشته ایم ، قرار بر این بوده است که گروه های ثابت موجود در سراسر کشور شناسایی شوند و مرکز هنرهای نمایشی به تناسب کیفیت هر گروه ، از این گروه ها حمایت های مالی و معنوی نیز بکند ، حمایت مالی باتوجه به توانایی های گروه و امکاناتی که به طور مثال می تواند از طریق نهادهای مختلف منطقه استقرار ، جمع آوری بکند صورت بپذیرد و حمایت معنوی با اعزام نیروهای متخصص با توجه به نیاز و درخواست گروه های تئاتری . و بدین شکل گروه های منسجم قابل ملاحظه ای در نقاط مختلف و با نشانه های فرهنگی همان منطقه ، حفظ و تقویت شوند . خوب ، متأسفانه این برنامه شکل نگرفت . یکی از نگرانی هایی که در طول جشنواره های مختلف قابل اشاره است آنکه کمتر اتفاق افتاده گروهی به دفعات در جشنواره های مختلف ، حضور فعالی داشته باشد . این ها مشکلاتی هستند که مسئولین تئاتر فجر باید به آنها عنایت داشته باشند و اگر تصور می کنند برنامه اولیه می تواند کمک مضاعفی به حضور عمومی گروه ها در چهار چوب جشنواره باشد ، آنرا مد نظر داشته باشند و حمایت های لازم را به عمل آورند ؛ چون به هر صورت منهای تعریفی که از جشنواره ، چه قبل و چه بعد از انقلاب داریم ، جشنواره ما حاصل فعالیت های سرانه تئاتری یک کشور را در جایی جمع می کند ، تا امکان رقابت و ارزیابی آنها نسبت به هم فراهم شود و بهترین هایی که با حضور نمایشی و همچنین قدرت فرهنگی ، قدرت رقابت بیشتری دارند و قادرند مصرف عام تری پیدا کنند ، به اقصی نقاط جهان دعوت شوند . همچنان که اشاره کردم ، اولین

نمایش عروسکی ایرانی که در اولین جشنواره بین المللی خارج از ایران به نمایش در آمد ، وسیله ای شد تا در اقصی نقاط جهان ، هر جایی که در رابطه با عروسک ، جشنواره و تجمعی هست ، از تئاتر عروسکی ایران هم ، دعوت شود . اصولاً جشنواره محل تلاقی فرهنگ ها ، ایده ها و کشفیات جدید گروه های مختلف تئاتری است و یافتن محل مناسب برای مصرف این تولیدات در طول یک سال . این قاعده به شکل دیگری قرار بود در کشور ما هم اتفاق بیفتد ، اما متأسفانه نشد و همایش ها و مسائل دیگری به وجود آمد که بر اساس قاعده نبود و فقط بخشی از فکراسلی استفاده شد .

□ آقای دکتر در طول سال های مختلفی که شما چه به عنوان داور و چه تماشاگر در جشنواره ها حضور داشته اید ، تفاوتی در جشنواره های مختلف به نسبت هم وجود داشته است ؟ آیا پیشرفتی احساس می شود ؟

■ من متأسفانه در گذشته به دلیل گرفتاری هایی که داشتم ، نتوانستم با گروه هایی که در جشنواره حضور داشتند ، آشنا شوم . از جشنواره امسال هم که سه روز بیشتر نگذشته است ، بنابراین الان نمی توانم به این سؤال پاسخی بدهم .

□ آیا شما جشنواره تئاتر فجر را نموداری از بضاعت تئاتر کل کشورمان می دانید ؟

■ نه ، اگر در چهارچوب آنچه پیشتر گفتم عمل می شد ، می توانستیم به آن به دیده 'بضاعت تئاتر کشورمان بنگریم ، ولی الان این طور نیست ! در جشنواره تئاتر فجر از افقهای مختلف ، آدم هایی با توانایی های متفاوت ، بدون قانون مندی و بدون دارا بودن آنچه باید در یک نمایش راه یافته به جشنواره وجود داشته باشد ، حضور می یابند . آنچه در اینجا مطرح است بیشتر عشق و علاقه به تئاتر است تا خود تئاتر ! البته این وجه ، بسیار بسیار ارزنده و قابل بهره برداری است که می توان سودهای عدیده ای هم از آن برد. ولی اصلاً نمی توان به عنوان نماد فعالیت یکساله تئاتر کشور به آن نگاه کرد .

□ مدتهاست که به منظور حمایت از نویسندگان داخلی ، از پذیرفتن متن های خارجی در طول سال و خصوصاً در جشنواره ها خودداری می شود ، به نظر شما آیا این سیاست نتیجه ای داده است ؟ یعنی

اینکه در طول این سال ها ، نمایشنامه نویسی ما ویا اجراهای ما ، دچار تحولی شده است یا نه ؟

■ این را البته شما باید از مسئولین جشنواره سؤال کنید ، اما من به عنوان کسی که با مقوله 'تئاتر آشناست نه رسماً درجایی شنیده ام ویا خوانده ام که از دهان مسئولی مشخصاً قید شده باشد که فقط و فقط متن های ایرانی کار شوند . حالا اگر مثلاً گفتید بروید گوش طرف را ببرید ، کسی رفته و سرطرف را آورده است . این دیگر مسئله آن آدم و کسی است که این مسئولیت را به آورنده 'گوش داده است . ولی قاعده بر این است که به هر حال تمدن بشری ره آوردهایی دارد و به همان نسبتی که ما می توانیم از کامپیوتر ، ماشین ، ماهواره و هر چیز دیگر آن استفاده بکنیم ، طبیعی است که از بخش فرهنگی آن و همچنین از فرهنگ نمایشی آن هم باید خوب استفاده بکنیم ، حداقل از آن چیزهایی که با مناسبات فرهنگی ، اخلاقی و جامعه ما منافاتی ندارند . این به آن معنا نیست که هر چیز غیر خودی ، در چهارچوب تئاتر ممنوع باشد ! این احمقانه است ، هر کسی که

گفته باشد. البته ممکن است در یک شرایطی سیاست بر حمایت و تقویت نوعی از شکل نوشتار نمایشی منطقه ای باشد. در آن صورت هم نمود درصد سرمایه گذاری باید روی این بخش باشد ده درصد بقیه روی دیگر مسائل، تا به یکباره بیگانگی و بریده گی پیش نیاید و فاصله گرفتن زیاد از مسائل جهان احساس نشود. اگر قرار باشد از نویسندگان ایرانی حمایت بشود، می توان نمود در صد سرمایه را این طور خرج کرد و اشکالی هم ندارد.

□ پس قاعدتاً شما با اجرای متون خارجی در کنار متون ایرانی، در جشنواره ها توافق دارید؟

■ بسته به تعریفی است که مسئولین جشنواره از جشنواره دارند، حتی اگر ما جشنواره را به عنوان پدیده نمایشی صرفاً ایرانی تعریف کنیم باز هم نیاز است در این مورد زمان بندی بکنیم، مثلاً اعلام کنیم از این تاریخ تا سال ۷۷ در جشنواره فقط پذیرای تم های ایرانی مناطق مختلف کشور هستیم و در سال ۷۸ پذیرای مثلاً متن های کلاسیک از همه نقاط جهان. اگر تم بندی و زمان بندی وجود داشته باشد، هر برنامه ای را می توان پذیرفت، اما اگر صرفاً و تا ابد جشنواره بخواند در چهارچوب تعریف فعلی آن باقی بماند، خوب، یک روز ممکن است دچار آسیب شود. از طرف دیگر و به هر حال مسأله مقایسه کار تئاتر هم مطرح است، همچنانکه در تعزیه انبیاء و اشقیاء داریم، در تئاتر هم خوب و بد داریم هیچ کدام از این تعاریف بدون دیگری معنایی ندارد.

□ آقای دکتر شما شاهد جشنواره های مختلفی در فرنگ بوده اید. یک بار هم در همین سال های اخیر به همراه گروه تعزیه ای از کشورمان در جشنواره «آوینیون» شرکت کردید، در مقام مقایسه چه تفاوت هایی در جشنواره ما وجود دارد، وجه محاسنی را در آن جشنواره ها می توان برشمرد که باتوجه به امکانات موجود، ما هم بتوانیم از آنها بهره ببریم؟

■ این تفاوت ها در یک وجه نیست، در وجوه مختلفی است. و بسته به آنست که ما بخواهیم از چه بخشی از این تجارب استفاده بکنیم. اگر به تجارب فرهنگی آنها بنگریم، طبیعی است که در بخش هایی ممکن است با ما منافات داشته باشند. استفاده از تجربه تکنیکی آنها نیاز به بهره بردن از امکاناتی دارد که من هنوز نمی دانم چه کسی باید در این رابطه تعیین تکلیف کند. اگر به سازماندهی و تشکیلات آنها توجه بکنیم، خوب در مقایسه با اینجا از زمین تا آسمان فرق می کند.

مسئولیت جشنواره «آوینیون» را در طول سه، چهار سال به یک نفر می دهند، سپس حاصل کار این مسئول را ارزیابی می کنند و اگر خوب هم باشد، باز او را عوض می کنند. یک فرد جدید یک فکر جدید را جایگزین او می کنند. و اگر در ارزیابی سالانه از مسئول «آوینیون» راضی نباشند، او را مواخذه می کنند و خیلی زودتر از موعد کسی را جایگزین او می کنند. آنچه اهمیت دارد آنست که در طول سال، کل جشنواره توسط بیش از دو، سه نفر اداره نمی شود و فقط به هنگام برگزاری است که با تعدادی نیروی دیگر هم قرار داد می بندند. جشنواره دفتری دائمی دارد و کار آن منحصر به یک مقطع از سال نیست بلکه در تمامی طول سال مسئولین جشنواره به نقاط مختلف می روند یا گروه های مستعد را کشف و معرفی می کنند. از این طریق با حفظ ارزش های هر جشنواره و تثبیت گروه های حاضر در آن، مجموعه جشنواره اعتبار پیدا می کند، البته باز متذکر

می شوم که سازماندهی در اختیار بیش از دو سه نفر نیست! همچنین به همراه هر کار متخصصینی آشنا با مسائل کار دعوت می کنند تا بتوانند مرجع تعیین کننده ای برای شناساندن آن کار باشند، مثلاً اگر قرار باشد کاری از ایران و کاری از آرژانتین در جشنواره حضور یابند، متخصصین آن نوع تئاتر هم به جشنواره دعوت می شوند.

□ آقای دکتر ارزیابی شما از وضعیت فعلی تئاتر کشور چیست و روند کلی تئاتر ما را معبودی، نزولی یا راکد می دانید؟

■ البته واقعاً نباید راجع به صعود صحبت کرد، راجع به نزول هم همین طور. تئاتر فعلی ماجریانی خود به خود است که ارزش های خاص خودش را دارد. البته این جریان خود به خود اعتبار غنی دارد، بار عاطفی بسیار عظیمی دارد، که اگر از آن خوب بهره برداری شود، می توان امیدوار بود که یک روز بتوان با همین نیروها، فصلی از تاریخ تئاتر کشورمان را رقم بزنیم. البته باید متفکر بود، برنامه داشت و آن تخصص های لازم بهره مند شد.

□ شما مدت هاست به عنوان مدرس در دانشکده های تئاتری مشغول به تدریس هستید، ارزیابی شما از وضعیت آموزش در دانشکده های تئاتری چیست؟ و اگر مشکلی وجود دارد در کدام بخش است: هیئت علمی، انتخاب دانشجو، برنامه درسی و یا سایر امکانات لازم آموزشی؟

■ این هاسائلی است که واقعاً باید در یک کنفرانس مطرح شود، هر کدام از این ها سر فصل ساعت ها صحبت است و کار یکی دو نفر هم نیست. به نظر من این بازار کار است که تعیین تکلیف می کند. شکل آموزش. میزان آن، توانایی ها و گزینش ها است. متأسفانه تعریف جای مصرف فارغ التحصیلان ما مشخص نیست، اگر این تعریف مشخص شود خود به خود عنوان مدرک منتفی می شود و وقتی عنوان مدرک منتفی شد، کسانی که واقعاً به گرایش های مختلف دانشگاهی علاقه مند هستند در جای مناسبشان قرار می گیرند، به تدریج معرفت آن شغل و گرایش را پیدا می کنند و خود به خود در جایگاهی از جامعه که متناسب با توان آنان است قرار می گیرند و رشد می کنند. ما این مناسبات را نداریم، یعنی جای مصرف تولید دانشگاهی را نداریم، پس کاستی های این تولید هم مشخص نمی شود و نمی توان به ارزیابی معقولی نشست، درهای دانشکده ها باید باز باشند تا هر کسی که تصور می کند می تواند از این دانشکده ها استفاده کند وارد شود و به نسبت توان خود و بضاعت آن دانشکده، دانش بیاموزد. مکانی که میزان استفاده این دادوستد را تعیین می کند، جای مصرف، تبدیل انرژی، تبدیل سواد و تبدیل تکنیک را، تعریف ندارد. اگر آن مکان تعریف شود خواهید دید که هر ده نفر فارغ التحصیل، هشت نفرشان از جایگاه های معتبر تئاتری ما برخوردار خواهند بود. وقتی ما این جایگاه را نداریم، نمی توانیم بگوئیم این نیروهای فارغ التحصیل ما، آموزش مورد نظر را گرفته اند یا نه؟ ما نمی توانیم دانشجویان و فارغ التحصیلان رازیرسئوال ببریم، عملاً هم وقتی شما ارزیابی می کنید خواهید دید که قریب به اتفاق این فارغ التحصیلان حداقل متفاوت تر عمل می کنند، در هر جایی که مشغول به کار باشند، در زمینه های متفاوت گرایش های تئاتری متفاوت عمل می کنند و متفاوت

هم فکر می کنند .

□ آیا از آموزش تئاتر در شهرستان ها اطلاعی دارید ؟

■ تا آنجا که من مطلع هستم ، آموزش صفر است . البته چهار ، پنج سال پیش نیروهای متخصصی را به تناسب نیازی که در شهرستان ها وجود داشت برای برگزاری دوره های پانزده روزه و یک ماهه ، به شهرستان ها اعزام می کردند ، بعضاً این نیروها حتی تا دو ماه هم در شهرستان هایمان ماندند و بعد ما حاصل حضور این نیروهای متخصص در جشنواره ها عملاً رویت می شد و نتیجه اش مثبت هم بود ، اما در حال حاضر چنین برنامه ای به مرحله اجرادر نمی آید .

□ آقای دکتر منابع مکتوب تئاتر ما را بطور ارزیابی می کنید ؟ همچنین روند چاپ و نشر آن را ؟ در طول هر دهه ، بلکه هر

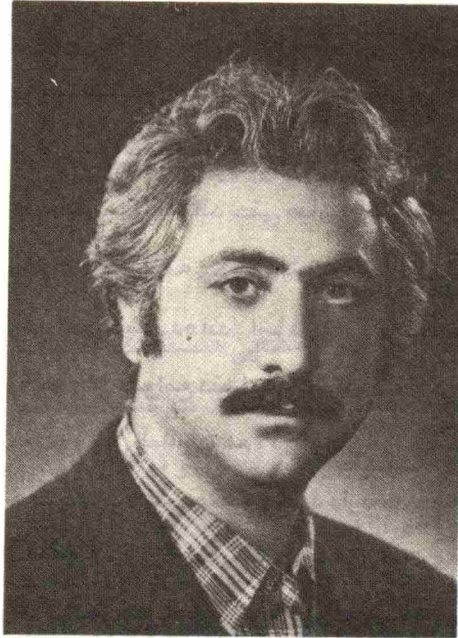
سال مباحث ، پژوهش ها و کشفیاتی در تئاتر دنیا صورت می پذیرد ، انتقال این تجربیات را به ایران بطور می بینید ؟

■ ضعیف است ! در واقع آماری و فهرستی است . اگر به تاریخ کتب مرتبط به تئاتر که از زبان های دیگر ترجمه شده است نگاه کنیم ، مشاهده می کنیم که صرفاً در دوجریان عمده سرمایه گذاری را کرده اند ، شاید انتشاراتی احساس می کردند که مثلاً چاپ کتاب های «برشت» یا «استانیسلاوسکی» می تواند بازار فروش داشته باشد . منهای دو ، سه نام تئاتری موجود در جهان ما هیچ کتاب مادری از شخصیت های برجسته 'تئاتری دنیا، در کشورمان نداریم اگر هم چیزی هست اشاره و جزوه و مقاله است . ما مثلاً اسم «گروتوفسکی» یا «آرتو» و ... را شنیده ایم ، یکی دو مورد هم هست که تا اندازه ای در موردشان در کتاب یا مجله ای بیشتر بحث شده ، اما در اینجا کتاب مادری چاپ نشده است . در این صدوپنجاه سال حداقل می بایستی دست - مایه 'کتابخانه ای غنی در اختیار جامعه فعال محقق تئاتری مان قرار می دادیم ، که نداده ایم . الان هم من وضع را متفاوت از دو دهه یا سه دهه 'قبل نمی بینم و نمی دانم .

□ در مورد نقد در تئاتر ما بطور فکر می کنید و آن را تا چه حد راه گشایی بینید ؟

■ نقد هم به همان بلبشویی بر می گردد که در جامعه ما وجود دارد . قشر روشنفکر ما و گرایش های مختلف هنری ما به نظر مثل پیامبران بی امت ، عمل می کنند . و چون حساب و کتابی وجود ندارد و چون مرز بندی ای نیست هرکس می تواند منتقد باشد و در واقع هرکس می تواند جایگاه منتقد را دچار نقصان کند . ما از نقد تعریف مشخصی نداریم . از نقد تئاتر تعریف درستی ارائه نشده است تا آدمها به اعتبار آن بتوانند نقد بنویسند و ستون های روزنامه هارا به خودشان اختصاص بدهند . من جریانی را در نقدمان نمی شناسم . نیروهایی را می شناسم که قادر هستند حداقل آن چیزی را که تحت عنوان تئاتر می بینند ، خوب نقد کنند ، ولی این استمرار ندارد . فردا دیگر اثری از آنها وجود ندارد و جایشان را عده ای دیگر می گیرند ، درست مثل تئاتر ما که آدم های ثابت با فعالیت مستمر وجود ندارند . پس چگونه می توان به ارزیابی آنها نشست و مثلاً کارشان را با سه سال بیشتر مقایسه کرد و افت دانش ، افت تحصیلی در دانشگاه ها یا نامی دانم افت چه و چه را تشخیص داد ، چون چنین روندی در کشور ما وجود ندارد نمی توان به این سئوالات با فرضیات پاسخ داد .

□ از اینکه وقتتان را در اختیار ما گذاشتید سپاسگزارم . ■ من هم متشکرم .

مصاحبه با دکتر ناظرزاده کرمانی

دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی، محقق، مترجم و نمایشنامه نویس و دانشیار دانشکده هنرهای زیبا (دانشگاه تهران) است. او در ۱۲ آذرماه ۱۳۲۶ در تهران متولد گردید. پدرش، زنده یاد «دکتر احمد ناظرزاده کرمانی» شاعر و ادیب و استاد عرفان در دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران بود. از او آثار خلاقه و تحقیقی فراوانی به جای مانده است. مادر او «فرح انگیز هرمزی» از اولین زنان فارغ التحصیل از دانشگاه و بیش از سی سال دبیر و سرپرست دبیرستان های مختلف تهران بوده است.

فرهاد ناظرزاده کرمانی تحصیلات خود را در رشته علوم اجتماعی و هنرهای نمایشی در ایران، فرانسه و آمریکا به انجام رسانید و در سال ۱۳۵۶ در رشته هنرهای ارتباطی - نمایشی به اخذ درجه دکتری (Ph.D.) نائل گردید و از آن زمان به تدریس در دانشگاه های کشور پرداخته است. آثار تحقیقی او شامل ۱۲ کتاب و ۴۵ مقاله است. او تاکنون ۴۲ نمایشنامه خارجی را به زبان فارسی برگردانده و ۱۵ نمایشنامه نیز تصنیف نموده است. دکتر ناظرزاده کرمانی در سال ۱۳۷۱ به عنوان استاد ممتاز از سوی دانشکده هنرهای زیبا معرفی گردیده است.

□ جشنواره های تئاتری، مسابقات و رقابت های تئاتری در جهان از کی پدیدار شده اند؟

■ جشنواره ها، یا گردهم آیی های دسته های هنرمندان تئاتر با همدیگر، از زمانی آغاز گردید که قبایل یونانی تصمیم گرفتند تا در آوردگاه های تئاتری باهم روبه رو شوند، بستیزند و برزند. در سده ششم پیش از میلاد در «آتن» جشنواره های تئاتری انجام پذیرفته است. نزدیک ۲۵۰۰ سال پیش یا دقیق تر بگویم سال ۴۴۹ پیش از میلاد به بازیگران تراز اول تراژدی، جایزه هایی تقدیم شده است.

در بیشتر دوره های تاریخی جشنواره های تئاتری به صور مختلف رسمی یا غیر رسمی ، برگزار می شده است و دسته های تئاتری ، آشکارا و یا ضمنی و تلویحی با هم رقابت می کرده اند، مسابقه می داده اند حتی میان دسته های عزاداری و سوگ کاروان های مذهبی نیز ، به گونه ای رقابت و مسابقه وجود داشته است . در گیر و دار عزاداری هنرنمایی های خود را به رخ مردم و رقبا می کشیده اند . اما در دوران ما جشنواره های تئاتری ، بخشی از نهاد فرهنگی - هنری بعضی از جوامع دنیا به حساب می آیند و در بسیاری از مواقع شماری از سازمان های فرا - مرزی (بین المللی) هم ، در انجام این جشنواره ها ، نقش فعالی را به عهده داشته اند . امروزه در جهان کتاب هایی حجیم وجود دارد که جشنواره های موجود در جهان را معرفی می کند .

□ آیا برای برگزاری جشنواره های تئاتری در کشورمان زمینه مساعد اجتماعی وجود دارد ؟

■ از نظر هنر نمایش ، ما در دوره خاصی از تاریخ کشورمان به سر می بریم . نسل جوانی ، با شمار فراوانی دارد وارد عرصه زندگی اجتماعی - فرهنگی می شود . این نسل جوان علیرغم مشکلات فراوانی که دارد ، به هنر روی آورده است ؛ همینطور که بخشی از جوانان به ورزش پناه آورده اند ، جوانانی که سال های آخر دبیرستان را می گذرانند ، بعلاوه یک میلیون و یکصد و نفر دانشجو ، و شمار فراوان تر، جوانانی که در حرفه های گوناگون ویا شرایط و موقعیت های دیگر (مثلاً خدمت ووظیفه) قرار دارند ، ویا اینکه اصلاً شغل و موقعیت خاصی ندارند ومنتظر وقوع اتفاق مهمی در زندگی شان هستند ، اغلب دسته ها و گروه های جوان ، تصریحاً یا تلویحاً به اهمیت هنر اذعان داشته اند و اگر فرصتی پیدا کرده اند با مقوله های هنری تماس گرفته اند ما اکنون نزدیک یک هزار دانشجوی تئاتر داریم ، رقمی که حداقل از نظر کمی ، در تاریخ چند هزار ساله ایران بی سابقه است . شمار فراوانی نیز در آموزشگاه های هنری به آموختن این هنر مشغولند . چندین برابر این تعداد نیز شیفته هنر تئاتر هستند و اگر در مسیر این هنر قرار بگیرند و در فعالیت تئاتری مشارکت نکنند ، احساس سر خوردگی ، افسردگی و ناامیدی آنان را فرا می گیرد. یک نکته را عرض کنم . شاید شما در طول این گفتگو متوجه شده باشید که من بر جوانی و جوان بودن شرکت کننده گان در این جشنواره ها تاکید ورزیده ام . این تاکید تصادفی نیست ، به تجربه من مربوط می شود ؛ زیرا در این جشنواره ها ، عمدتاً جوانان را دیده ام ؛ هم در جایگاه تماشاگران وهم در جایگاه بازیگران . به طوری که در ذهن من جشنواره تئاتر با جشنواره تئاتر جوانان مترادف شده است .

با این همه هنر تئاتر در انحصار هیچ گروه سنی ، جنسی ، شغلی ، فرهنگی ، اجتماعی و سیاسی نیست . تئاتر به آنانی تعلق دارد که آن را می فهمند ، و برای آن ارزشی قائلند. البته گفته اند که هنر تئاتر فطری است وهمه نوع بشر به این هنر ذاتاً و فطرتاً علاقه مندند . در ثانی هر گروهی تئاتر مخصوص خودش را هم دارد ؛ مثلاً تئاتر کودکان ، تئاتر زنان ، تئاتر کارگران ، تئاتر نیروهای پلیس ، تئاتر مذهبی ، تئاتر سالمندان و برای زندانیان وحتى تئاتر برای آنانی که به

باز پروری روانی نیاز دارند

همانطور که عرض کردم همه 'اقتشار جامعه به شکلی به هنر تئاتر مربوط می شوند و اگر این جشنواره ها به شکل مطلوب و معقولی برگزار شوند، طیف وسیعی از علاقه مندان هنر تئاتر را به خود جذب می کنند.

□ نظر شما راجع به اجرای متون خارجی در جشنواره تئاتر فجر چیست؟

■ جشنواره های جهانی متعدد و متنوع اند. مثلاً جشنواره هایی هستند که صرفاً نمایشنامه هایی که در باره 'ورزش و ورزشکاری، یا مثلاً حفظ محیط زیست نوشته شده اند و یا به صحنه می برند. به طور کلی هر جشنواره ای خصوصیات، اصول و قوانین خود را دارد. مثلاً جشنواره هایی وجود دارند که شرکت کنندگانی را می پذیرد که سن شان از ۲۰ سال کمتر باشد.... یا مضمون نمایش ها در باره 'کودکان و یا معلولین و یا مسائل مربوط به سالمندی باشد. همانطور که گفته شد، برگزار کنندگان در جشنواره برای برگزاری جشنواره خود، دلایل خاص خودشان را دارند و خصوصیات و مقتضیات جشنواره خود را پیشاپیش ذکر می کنند. به نظر من رسمی ترین و مهمترین جشنواره ملی ایران باید به اجرای نمایشنامه های ایرانی منحصر شود. خوشبختانه همینطور هم شده است. اما در کنار این جشنواره، باید جشنواره های دیگر وجود داشته باشد که متون خارجی از تمام کشورهای جهان، به ویژه کشورهای جهان سوم، در آن جشنواره ها بر صحنه پدید آورده شوند. اصلاً به نظر من بسیار خوب است که جشنواره های تئاتری خاصی به وجود آید که در آنها صرفاً نمایشنامه هایی از کشوری خاص یا حوزه های جغرافیایی - فرهنگی خاصی به اجرا در آیند.

□ شما تا چه اندازه نمایش آثار نمایشنامه نویسان خارجی و آشنایی با شیوه های تئاتر جهان را برای رشد تئاتر ایران سودمند می دانید؟ اصولاً آیا نیازی به اجرای آثار نمایشنامه نویسان بزرگ جهان بر صحنه های تئاتر کشورمان وجود دارد؟

■ هنرمندان بزرگ و آثار آنان صرفاً به مردم و سرزمین خاصی تعلق ندارند، بلکه این مردمان بر گزیده و آثاری که آفریده اند به نوع بشر و مردم همه سرزمین ها تعلق پیدا کرده اند. مثلاً شاعر کیهانی ما «فردوسی» و حماسه هایی که او آفریده در انحصار مردم «توس» در دوره '«غزنویان» قرار ندارد، حتی صرفاً به خود «فردوسی» هم تعلق ندارد، بلکه او (حتی اگر هم نخواهد!) شاهنامه اش را به همه 'مردم جهان - در همه سرزمین ها و همه 'اعصار - پیشکش کرده است. مثال دیگری می زنم. «لویی پاستور» دانشمند فرانسوی، نه دیگر صرفاً فرانسوی است، و نه دیگر فرانسویان می توانند استفاده از کشفیات و ابداعات او را در انحصار خود قرار دهند؛ و یا آنکه مردم سایر کشورهای جهان به دلیل آنکه او فرانسوی است، مثلاً از «پاستوریزه کردن» برخی از مایعات خوراکی، خود داری کنند!

نمایشنامه نویسان، کارگردانان و طراحان صحنه 'بزرگ جهان، و آثار خلاقه و بدیع آنان به همه 'نوع بشر ارزانی شده است. نوابغ و نبوغ را نمی توان در مرزهای فرهنگی، جغرافیایی و

سیاسی محصور کرد. بلکه باید آن را به میان کشید و از آن بهره برد؛ وقتی در جهان در طول هزاران سال، شماری نابغه در هنر نمایش پیدا شده اند و در عرصه کار خود نبوغ به خرج داده اند، نمی توان تعلل نشان داد، باید از نبوغ آنان، و ابتکارات و عطایا و ابداعات شان، به درستی استفاده کرد. چنانکه خود آنان از نبوغ پیشینیان و یا معاصران خود استفاده کرده اند. وقتی ما نفهمیم و ندانیم که نوابغ هنر نمایش از نظر آفریدن قالب و ریخت (FORM) و از نظر محتوا و درونمایه (CONTENT) چه کرده اند و به کجا رسیده اند، آیا می توانیم در زمینه کار خود راه درستی را انتخاب کنیم، و به جای بلندی برسیم؟ در این صورت به رونده لنگی می مانیم که بی آنکه بدانند کجا می خواهد برود، از دهی به ده دیگر سفر می کند، تا از پا بیفتد و نفسش تمام شود.

□ برای گروهی این اعتقاد وجود دارد که استفاده از آثار نمایشنامه نویسان و سایر هنرمندان تئاتر جهان سبب می شود که هنرمندان تئاتر خودمان دنباله رو و مقلد آثار و افکار آنان بشوند. نظر شما چیست؟

■ در واقع باید پرسید، اگر ما از نوابغ و استادان بزرگ جهان، هنر تئاتر را نیاموزیم، پس از کی بیاموزیم؟ اصلاً چه بیاموزیم؟ ما به متن های خارجی به تمام ابر کارهایی که در سراسر دنیا، در طول تاریخ تصنیف شده اند و شمار آنها چندان فراوان هم نیست، نیاز داریم. از آنها می آموزیم، از درک آثارشان، به میزان ذوق و فهم خود، لذت می بریم. چه کسی است که حاضر باشد خود را از لذت تماس با آثار «سوفوکل»، «سعدی»، «مولوی»، «ایبسن»، «گوته»، «چخوف»، «بکت»، محروم کند؟ در زمان ما کدام نمایشنامه نویسی را می توان سراغ گرفت که بدون خواندن آثار شکسپیر، ادعا کند که می تواند نمایشنامه پر اهمیتی بنویسد؟ نوابغ به ما نیازی ندارند، اما ما به آنها نیاز داریم. نوابغ مانع رشد و تعالی کار ما نیستند، بلکه وسائل و سائط آن هستند.

یادمان باشد که در دوران ما، تئاتر به صورت بیانی (EXPRESSION) جهانی مبدل گردیده است. فنون و تمهیدات این هنر در تمام عناصر آن: (نمایشنامه، بازیگری، کارگردانی، طراحی صحنه، نور پردازی، طراحی لباس، تماشاگری و نقد، موسیقی، حرکات موزون، جلوه های ویژه، چهره پردازی، معماری تماشاخانه، ...) به صورت نوعی «علم» در آمده است. اصول، قوانین و قواعد این «علم» از نظریات، آثار و تجربیات استادان بزرگ این هنر استخراج و یا استنباط گردیده است. برای همین فاصله گرفتن از آثار هنرمندان بزرگ جهان، تماس نگرفتن و یا نفهمیدن آثار آنان، مساوی خواهد بود با جهل و بی سوادی و پی آمد آن محرومیت و فقر فرهنگی است در زمینه هنر تئاتر.

به هر حال امروزه در همه کشورها به آثار خلاقه دنیا اعتناء می شود. مثلاً در صدا و سیما، فیلم ها، سریال ها و برنامه هایی پخش می شود که در خارج از ایران تولید شده است. البته در زمینه هنر تئاتر ما به آثار استادان بزرگ و نوابغ نیاز داریم، و نه آنها که کارهای بازاری و کم

مایه ای تولید می کنند که یکبار بیشتر نمی توان آنها را مصرف کرد. تولیدات هنری هم درجات و مراتبی دارند. به نظر من باید سراغ آثار بزرگ و ماندنی رفت، نه آثاری که در راستای سیاست تولید انبوه فراهم آمده اند. این که ما بدانیم از کدام آثار خارجی استفاده کنیم، فی نفسه نوعی علم و هنر است.

□ به نظر شما آیا جشنواره های تئاتری در پیشبرد و ارتقای سطح تئاتر کشور موثرند؟ اصولاً در باره این جشنواره ها چه توصیه هایی دارید؟

■ ما به چهار دلیل عمده، سراغ نظام های تئاتری جهان و نوابغ و استادان آن می رویم: اول اینکه باید به عنوان هنر آموز و هنر جوی تئاتر، اصول و ضوابط و قوانین این هنر را یاد بگیریم، حتی اگر این یادگیری، ما را به چین بکشاند و مواجه با هنرمندان چینی! دوم آنکه اصولاً تماس، درک و فهم و به اصطلاح تجربه 'آثار هنری بزرگ، فرصت بی بدیلی است و فرد را از نظر احساسی، عاطفی، فکری، عقلی و معنوی سرشار و محظوظ می کند. تجربه هنری که از تماس با آثار هنری به وجود می آید فی نفسه تجربه ای عزیز و گرانقدر است. سوم آنکه، برخلاف مثلاً هنر شاعری که ما از این لحاظ بزرگ ترین سرمایه های عالم را داریم، و در هیچ زبانی «فردوسی»، «سعدی»، «حافظ» و ... جمع نشده اند، در هنر تئاتر چنین نوابغی نداشته ایم. پس نیازمان به بزرگان تئاتر جهان بسیار است.

چهارم آنکه نظام های تئاتری جهان: (تئاتر هند، چین، ژاپن ... تئاتر عرب و آفریقا و مخصوصاً تئاتر غرب) در دوران معاصر پیشرفت های کمی و کیفی چشمگیری داشته اند که نباید از چشم ما دور بماند. مخصوصاً پیشرفت های آنان از نظر فنون، تمهیدات و ابتکارات آموزش این هنر. پس تماس و فهم ما از تئاتر جهان الزامی است. اما این تماس و تجربه و فهم آثار آنان، نباید سبب انفعال، عقب نشینی، و تقلید این آثار شود. برعکس، بلکه باید بر مهمات مادی و معنوی خود ما بیافزاید، ما را قوی و غنی کند و البته رقابت جو. به نظر من رقابت صحیح و سبقت جویی شرافتمندانه در زمینه 'علم و هنر، فلسفه و حتی اقتصاد ... عمل مذمومی نیست. بلکه برای هنر مند ما نوعی وظیفه و تکلیف است. هر هنرمند تئاتر، باید این آرمان را در خود بپروراند که از نظر سطح تئاتری خودش را به جایی ارتقاء دهد که با نوابغ جهان همسطح شود و یا حتی اگر بتواند از آنها سبقت بگیرد؛ چه بهتر! البته این کار آسان نیست اولاً باید بداند آن نوابغ چه کرده اند، و به کجا رسیده اند و چرا به آنجا رسیده اند؟! و در ثانی: «و من طلب العلی، سهر اللیالی...» هر کس که بخواهد به جایگاه بلندی برسد، روزان و شبان، در راه رسیدن به آن جایگاه باید بکوشد! یک نکته است که با پاسخ گفتن به آن، این گفته را تمام می کنم. به نظر من هنر مند ایرانی باید نسبت به وضع و شرایط هنر تئاتر در به اصطلاح چهار گوشه 'جهان اطلاع و اشراف داشته باشد، اما با استفاده از عناصر، ذخایر، وسائل و وسائط فرهنگی خود به خلاقیت و ابداع هنری دست بزند. به عبارت دیگر هویت فرهنگی خود را به دست آورد و به عنوان ایرانی در صحنه 'تئاتر ایران و جهان ظاهر شود.

۲: شمار فراوان از جوانانی که عمیقاً و فطرتاً به تئاتر دل بسته اند، تشنه و گرسنه 'آموختن فنون این هنر شده اند. اما کمبود امکانات آموزشی: (۱- استاد، ۲- وسائل کمک آموزشی مثل

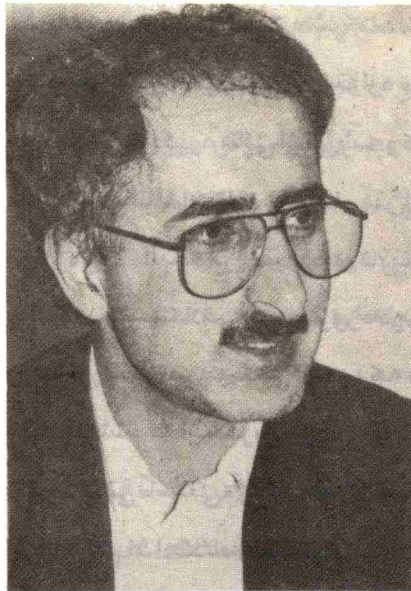
کتاب و نوار و ویدئو، نوار صوتی، عکس و اسلاید و فیلم و نشریه و مقاله ... ۳ - فضای آموزشی مثل فرهنگسرا، هنرستان، آمفی تئاتر، دانشکده تئاتری (آنان را به شدت رنج می دهد. این کمبودها و تنگناها آنها را سرخورده کرده است. بنده گاهی از جوانان شهرستانی نامه های تشکر آمیز و تشویق کننده ای بخاطر نوشتن کتاب ها و مقالات آموزشی و تحقیقی خود دریافت کرده ام که به دور از مجامله، لیاقت شنیدنش را ندارم. و کاملاً آگاهم که این تشکرها و تشویقها، نه به دلیل اهمیت نوشته های ناقابل اینجانب، بلکه دلیل تشنگی و عشق به آموختن تشکر کنندگان و مشوقین آنهاست. از این مقدمات می خواهم به این نتیجه برسم که جشنواره های تئاتری را باید به فرصت های نقد و آموزشی تبدیل کنیم. از تعارفات و تشریفات زائد و کاذب کم کنیم، و بر درونمایه های آموزشی این موقعیت بیفزاییم. هم دست اندر کاران این نمایش ها را آموزش دهیم، و هم تماشاگران آنها را.

به نظر من مدت زمانی که دستگان های تئاتری از شهرستان به پایتخت می آیند، زمان و مکان و موقعیت مغتنمی برای آموزش هنر تئاتر فراهم می شود. باید از صاحب نظران و استادانی که به دور از دروغ و فریب و جنجال، حاضرند در راه اعتلای هنر تئاتر ایران به راستی همت کنند، دعوت کرد که به تالارهایی بیایند که نمایشنامه های شرکت کنندگان بر صحنه های آنجا پدید آمده و اجرا گردیده است. هر نمایش توسط مثلاً دسته ای سه نفره از متخصصین تماشا، بررسی و نقد شود. نقاط ضعف و قوت کار تک تک دست اندر کاران آن نمایش (نمایشنامه نویس، بازیگر کارگردان، طراح صحنه، لباس و ...) در حضور بقیه شرکت کنندگان طرح شود. فقط از این راه است که هر جشنواره می تواند به سهم خود در راه تعالی و ارتقاء سطح تئاتر کشور مفید و موثر واقع شود، و در جریان زمان، رشد کمی تئاتر را به رشد کیفی هم مبدل سازد. پس به اعتقاد اینجانب جشنواره های تئاتری باید علاوه بر انجام سایر وظایف دیگر، به فرصت هایی مناسب و مغتنم جهت آموزش هنر تئاتر مبدل گردد.

□ چطور و چگونه می توان شاهد رشد تئاتر در ایران بود؟

■ عامل مشخص برای رشد کمی و کیفی هنر نمایش وجود دارد:

۱- آموزش این هنر ۲- تخصیص بودجه و تشکیلات مناسب جهت فعالیت های آن ۳- مناسب و مستعد سازی جامعه (مردم) برای فهم و درک این هنر و حمایت از آن ۴- آزادی برای خلاقیت.
 به گمان من، هر کس که در این چهار زمینه - که رشد و تعالی هنر تئاتر، تابع و معلولی از کم و کیف آن است - به طور مثبت و ثمر بخش فعالیت کرده، به هنر تئاتر مملکتش خدمت کرده است. از میان چهار عاملی که هنر تئاتر را به پیش و نیز به بالا می برد: یعنی آموزش، بودجه و تشکیلات، جامعه و مردم، آزادی خلاقیت، من بر اهمیت آموزش تاکید مخصوصی می گذارم. استاد، وسائل کمک آموزشی و فضای آموزشی خود از عناصر عامل آموزش به حساب می آیند. احتمالاً عامل آموزش، تا حدود قابل توجهی سبب می گردد که توجه به سه عامل دیگر (یعنی بودجه و تشکیلات، جامعه و مردم و آزادی خلاقیت) نیز، قوی تر و ریشه دار تر گردد. حتی اگر این جریان در دراز مدت اتفاق بیفتد.

مصاحبه با دکتر مختاباد

جشنواره تئاتر فجر ،
جشنواره ای تجربی و خلاقه است
تایک جشنواره استاندارد .

□ ضمن تشکر از شما که وقتتان را در اختیار ما گذاشتید می خواستم خواهش کنم که در ابتدا

خودتان را معرفی نمایید ؟

■ ضمن سپاسگزاری متقابل ، «سیدمصطفی مختاباد امره ای» هستم . در شمال ایران و در یکی از روستاهای «ساری» بدنیا آمدم و تحصیلات ابتدایی و متوسطه ام را در ساری به اتمام رساندم . سپس دوره لیسانس ادبیات دراماتیک و «نمایشنامه نویسی» را در دانشکده هنرهای دراماتیک گذراندم و بعد از آن برای ادامه تحصیل به آمریکا رفتم . مدت چهار سال دوره فوق لیسانس را در رشته دراماتولوژی در «دانشگاه یوتا» گذراندم . همچنین دوره دکتری در رشته تئاتر و فیلم و ارتباطات را در همان ایالت به اتمام رساندم . در سال ۱۳۷۱ به ایران آمدم و در حال حاضر استادیار رسمی دانشگاه تربیت مدرس و در کنار آن کارهای تالیفی را دنبال می کنم ، منجمله ترجمه ، نمایشنامه و کتابی هم بنام «مدیریت و توسعه در تئاتر ایران» را در دست تالیف دارم .

□ آقای دکتر ، ارزیابی شما از جشنواره به مفهوم عام کلمه چیست ؟ و ضرورت و اهمیت آن را تا

چه اندازه می دانید ؟

■ واژه جشنواره به معنای مسابقه و گرد هم آیی و مهم تر از همه آیینی است در هنرها ، بخصوص هنر تئاتر . جشنواره تئاتر سنتی ۲۵۰۰ ساله است . به عنوان مثال جشنواره های «دیونیسوس» که در آن آثار مختلفی به اجرا در می آمد و در طول برگزاری آنها بود که بزرگانی چون ، «آشیل» ، «سوفوکلس» ، «اورپید» و غیره شناخته شده و جایگاه خود را یافتند .

پس جشنواره مکانی است که دستاوردها و خلاقیت های یک سال خودمان را که در یک شکل رقابتی جمع آوری شده به نمایش می گذاریم و در آنجا سعی می شود ایده و نوآوری ها هم ارائه شود . جشنواره یک گردهمایی به منظور رقابت و ایجاد و خلق نوآوری در جریان تئاتر است .

□ از سال ۱۳۷۱ که به ایران تشریف آوردید آیا جشنواره های تئاتر فجر را دنبال کرده اید ؟

■ بله، من در دو جشنواره شرکت داشته‌ام. در یکی از آنها در سمیناری پژوهشی مقاله‌ای در مورد تعزیه ارائه کردم. در جشنواره سال قبل هم داور بودم. در سال اول که، اصولاً جشنواره‌ای ندیدم. صرفاً گروه‌هایی از گوشه و کنار ایران جمع شده بودند و اجراهایی هم که از آنها دیدم، متأسفانه فاقد ایجاز و انسجام هنری و کیفیت خاصی که برای کاری منتخب جشنواره انتظار می‌رود بود. البته این به معنای نادیده گرفتن زحمات شرکت‌کنندگان در آن جشنواره نیست. بخشی از مشکلاتی که امروزه در زمینه تئاتر کشور وجود دارد به «سطحی‌گرایی» و «آماتوریسیم» مربوط می‌شود، که شاید در آن جشنواره این اشکال بیشتر دیده می‌شد. من انتظار داشتم که از شهرستان‌ها و استان‌های کشور نمونه‌ها و نشانه‌هایی از فرهنگ بومی و هنر تئاتر «آیینی-سنتی» را که بحثی گسترده و طولانی است و دنیای تئاتر هم نسبت به آن حساس است ببینم اما متأسفانه ندیدم. نه در فرم و نه در ساخت و مهمتر از همه، نه در مضامین و نه در پرداخت. در جشنواره آن سال من حرکت خاصی مشاهده نکردم زیرا در تعریفی که از جشنواره دادیم، گفتیم که گردهم‌آیی‌ای همراه با رقابت است که در کنارش نوآوری وجود دارد، حرف‌های تازه‌ای زده می‌شود. در جشنواره آن سال نشانی از این موارد وجود نداشت. در سال گذشته که بنده به عنوان داور با جشنواره به شکلی تنگاتنگ در تماس بودم، در مقایسه با سال قبل تحولی را احساس کردم. نمایشنامه‌ها البته از نظر کیفیت پایین بودند ولی در نهایت می‌شد در آن رگه‌هایی از نوآوری و خلاقیت را مشاهده کرد. البته اضافه کنم که این ابداً جواب‌گوی انتظاراتی که از این جشنواره داخلی کشور می‌رود نیست. گرچه در جشنواره سال گذشته این رگه‌ها وجود داشته است، اما ابداً خیره‌کننده نبوده‌اند. ولی به هر حال به نسبت سال گذشته رشد داشته است.

□ آیا شما جشنواره را نموداری از وضعیت کلی تئاتر کشور می‌دانید؟

■ جشنواره همچون خرمی است که حاصل کار یک سال است. ما نمی‌توانیم جشنواره را جدای از تئاتر کشور بدانیم، چون چندگروهی که در استان‌ها و یا تهران فعالیت دارند، گروه‌هایی هستند که معمولاً جشنواره هم شرکت می‌کنند. این را باید به صورت یک قانونمندی بپذیریم که جشنواره چکیده و عصاره تئاتر کشور است. به نظر من رگه‌های موجود در تئاتر کشور به جشنواره نیز کشیده می‌شوند. اما باید دید این رگه‌ها نو و غنی هستند یا رگه‌هایی تقریبی و مسخ شده و بی‌اعتبار. مشکل تئاتر ما آن است که با خلاقیت و نوآوری بیگانه است. البته این نمی‌تواند منکر تلاش‌های کسانی که مشغول خلاقیت و تجربه کردن هستند باشد. ولی این تلاش‌ها آن زلزله و تکانی را که تئاتر ما به آن نیاز دارد ایجاد نمی‌کند. به هر جهت جشنواره از آنجایی که از دل حرکت‌های کلی جریان تئاتر کشور بیرون می‌آید نمی‌تواند جدای از آنها باشد و آن افت و رکود موجود در تئاتر کشور در جشنواره هم مشاهده می‌شود.

□ آقای دکتر، بنابراین شما معتقدید در طول دو جشنواره‌ای که شاهدشان بودید، بضاعت تئاتر

کشور را دیده‌اید؟

■ فرهنگ چیزی نیست که آدمی بخواهد یا بتواند در یک مقطع یا یک حرکت در یک یادوسال به ارزیابی آن بنشیند. فرهنگ یک امر مستمر و جاری است ولی به هر صورت ما ناچاریم از ارزیابی آنچه که به عنوان پدیده، دستاورد فرهنگی بدست می‌رسد، بپردازیم. از آن چیزی که به ما به عنوان یک دستاورد و کار هنری عرضه شده و آنچه من در این دو سال دیدم آنقدر خوشبین کننده نبوده است. اما دلایل رکود و جمود تئاتر کشور نیازمند بحثی طولانی است.

□ آیا در طول اقامت خود در آمریکا شاهد جشنواره‌های هم بوده‌اید؟

■ بله.

□ چه جشنواره‌ای؟

■ در آنجا جشنواره‌های مختلفی وجود دارد. جشنواره‌های جهانی، سنتی، مدرن و جشنواره‌هایی به نام نمایشنامه نویسان خاص مثلاً جشنواره شکسپیر و در هر سال سعی می‌کنند روی آثار خاصی از «شکسپیر» در برهه‌ای خاص تأکید کنند. مثلاً: روی تراژدی‌های برتر یا یک دوره از زندگی او تأکید می‌کنند و در کنار آن سمینار و بحث و گفتگو برگزار می‌شود، مهمانان و سخنرانان خاصی دعوت میشوند و به بحث و گفتگو می‌نشینند اگر به فرض دوره اول جشنواره‌ای در ارتباط با «شکسپیر» است در دوره‌های بعد نیز یکی دو کار از این نویسندگان در برنامه جشنواره می‌گنجانند. آنها در کنار جشنواره‌هایی از این نوع، فیلم‌هایی که در رابطه با شکسپیر و نمایشنامه‌هایش ساخته شده و تم و فضای تئاتری دارند را نیز به نمایش می‌گذارند.

□ در مقایسه جشنواره تئاتر فجر چه مزیت و معایبی در جشنواره‌های آنجا دیده‌اید؟

■ جشنواره فجر یک جشنواره داخلی، ملی است و دارای ابعاد جهانی نیست. به واقع جشنواره فجر با این خصوصیات جشنواره‌ای است که نمی‌توان برای آن شکل خاصی معین کرد، در حالی که در غرب چهار چوب‌های خاصی برای جشنواره مشخص شده است به طور مثال (DFOF BRADWAY) در «خارج از برادوی» اگر قصد برگزاری جشنواره‌ای دارد اعلام میکنند که نمایشنامه‌ها باید توسط دانشجویان اجرا شود، باید یک نگاه امروزی داشته باشند و مخاطب خاصی را مورد خطاب قرار بدهند. بنا براین برای کسی که به سراغ چنین جشنواره‌ای می‌رود کاری که باید ارائه دهد مشخص است. یا مثلاً در جشنواره‌های «آئینی و سنتی» از یک طرف آثار کلاسیک و آئینی را می‌پذیرند و از طرف دیگر آثار «مدرن» و «پست مدرنی» را که نگاه و تأکیدی آئینی و سنتی داشته اما توسط نمایش نامه نویسان مدرن خلق شده‌اند، پذیرفته می‌شود. پس در غرب جشنواره‌ها دارای چهار چوب هستند. کسی که «خارج از برادوی» کار می‌کند نوعی فرم خاص را دنبال می‌کند که در ایران شاید به تئاتر «آوانگارد» تعبیر شود. تئاترهای انتزاعی، تئاترهای تجربی که بیشتر تجربی هستند و شاید کارگردان هیچ تأکیدی هم به هیچ فرمی نداشته باشد و در نهایت بتوان به آنها «میکس تئاتر» یعنی «تئاتر ترکیبی» اطلاق کرد یا «تئاتر موزائیک». تئاتری که همه چیز در آن است. پس واقعاً باید اینها را از هم جدا کرد و در این جدا

سازی ما می‌توانیم بگوئیم که تئاتر فجر، جشنواره ای تجربی و خلاقه است تا یک جشنواره استاندارد. در ایران ما جشنواره «سنتی» داریم، جشنواره تئاتر «بچه های مسجد» یا جشنواره «دفاع مقدس» یا جشنواره های دانشجویی و دیگر جشنواره ها که هر یک نوع نگاه خاصی را دنبال می‌کنند. جشنواره ای که در غرب بر گزار می‌شود، جشنواره ای نیست که حالت ایستا داشته باشد، جشنواره ای نو نگر است یعنی همه آثاری که من دیدم حتی از خود شکسپیر، مانند اجرای کلاسیک آن آثار کار نمی‌کنند، به عبارتی دقیقاً معاصر گرایی در کارها اعمال می‌شود. خصلت هر جشنواره ای این است. تماشاجی به اینجا می‌آید که حرفی پر سروصدا، حرفی متفاوت را بشنود، حرفی که تماشاجی و مخاطب بتواند در سالی که در پیش دارد با آن حرکت کند و اثر بپذیرد. پس آثار ارائه شده در جشنواره های آنجا همیشه دیدی به فردای تئاتر دارند و یک سال کار تئاتر را با نتیجه ای خاص دنبال می‌کنند. همچنین منتقدین، شرکت کنندگان، آثار خود را به جشنواره می‌آورند تا منتقد بیاید و با حرفی نو از اثر حرف بزند، این بسیار مهم است.

□ آیا این استنتاج می‌تواند درست باشد که جشنواره های آنها از مبدائی حرکت می‌کند و

جشنواره های کشورمان به سوی یک مبداء؟

■ من نمیتوانم این استنتاج را کاملاً بپذیرم به خاطر آنکه آنها الگو، چهار چوب و معیار دارند. بیشتر جشنواره های آنجا به شکل خصوصی بر گزار می‌شود البته مورد حمایت دولت است و صاحبان آن روی اعتبار بخشیدن به جشنواره شان سعی می‌کنند این خیلی مهم است.

□ آقای دکتر می‌خواستم ارزیابی شما را به طور کل از وضعیت فعلی تئاتر کشور بدانم و در طول

دو سه سالی که در ایران بودید، اصولاً حرکت تئاتر کشورمان صعودی می‌دانید، نزولی و یا راکد؟

■ ما الان در یک حالت ابهام و به دنبال آن هستیم که شیوه ای را به فرض به نام «تئاتر ملی» داشته باشیم اگر چه حدود سی، چهل سال است که این بحث دنبال می‌شود ولی ما هیچ گاه نتوانستیم یک تحول و دگرگونی عمیقی که غربی ها به آن (MOUEMENT) می‌گویند ایجاد کنیم زمانی که ما به آن (MOUEMENT) یعنی آن تحول دسترسی پیدا کردیم، می‌توانیم مدعی باشیم که حرکت ما حرکتی درست است. تعبیری که من از بن بست میکنم این است که ما مسیری را طی کردیم و به جایی رسیده ایم ولی در نقطه ای هستیم که حالت ایستایی داریم. این ایستایی اشکال گوناگون دارد که ما در آموزش و سایر زمینه ها هم از آن رنج می‌بریم. ما نمی‌توانیم ضعف را فقط در مدیریت بدانیم. مشکلی که در بحث های امروز تئاتر است این است که همه چیز را به مدیریت تئاتر ربط می‌دهند و یا مشکلات را در جنبه مالی تئاتر خلاصه می‌کنند. ولی نداشتن اندیشه امروز مشکل اساسی تئاتر کشور است. اگر ما بتوانیم متفکر و اندیشمند تئاتر داشته باشیم که آن «MOUEMENT» را ایجاد کند مسلم بدانید که سایر زمینه ها خود به خود پیشرفت می‌کنند. در غرب از آنجایی که جایگاه ها مشخص است کسی که می‌خواهد کار تجربی بکند

می‌داند که به چه سمتی حرکت کند. اگر می‌خواهد کار مدرن بکند کار حرفه‌ای، و یا کلاسیک بکند وضعیت او مشخص است. اما در تئاتر ما این جایگاه‌ها مخدوش شده است، آدمی که جایگاه او در کارهای سنتی است، کار مدرن می‌کند. دانشجویی که باید کار تجربی بکند ناگهان به سراغ کاری کلاسیک و سنگین می‌رود. این به هم ریختگی مشکل دیگری است که در تئاتر ما ایجاد شده، از آنجا که تئاتر هم یک پدیده است. از دید ما، مدرن و آن سویی است (ونه تئاتر سنتی ما) هنوز نتوانسته ایم بحران‌هایی که ما را به این بن بست رسانده، شناسایی کنیم. اگر آسیب‌شناسی تئاتر ما در همان اشکالی که اشاره کردم مشخص بشود، مامسلماً می‌توانیم این بن بست را بشکنیم و به توسعه تئاتر برسیم. آن راهی که دیگران هم رفته‌اند، یعنی ما نیازی نداریم که از اول شروع کنیم و دوباره یک «میرزا فتحعلی آخوندزاده» و «میرزا آقا تبریزی» ای بسازیم. نه، به هیچیک از اینها نیازی نداریم به قول «دکارت» ما الان بر دوش تجربه جهانی قرار داریم و باید چشم اندازها را ببینیم. تئاتر یک عنصر فرهنگی، فکری، هنری، عاطفی و انسانی است. این پدیده حساس وقتی که اقتدار و توانایی خود را از دست بدهد، به راحتی می‌افتد. هر یک از این اجزا را از دست بدهد به راحتی سرنگون می‌شود. پس ما باید بایستیم و آسیب‌ها را شناسایی کنیم. وقتی که آسیب‌ها شناسایی شوند مدیریت و بودجه و دولت و اینها را شامل نمیشود، یا یک عده می‌گویند ممیزی. من تعجب می‌کنم که نویسنده اثری بیرون نمی‌دهد و گناه آن را به گردن ممیزی می‌اندازد. دانشجوی به عنوان کسی که با امر آموزش تئاتر سروکار دارد در کار فکری، خلاقه و آکادمیک و آموزشی خود حرکت، نوآوری ندارد و بعد این گناه را به استاد خود ربط می‌دهد. این گناه را به دانشگاه ربط می‌دهد. البته همیشه ضعفها را نادیده گرفت ولی هر کسی هم باید به سهم خودش جایگاه خود را شناسایی کند. با این ارتباط و همدلی بین دانشجویان و پیشکسوتان وجود داشته باشد ما می‌توانیم به سمت شکستن آن بن بست برویم یعنی تئاتر امروز ما به یک همدلی و یگانگی کلی نیاز دارد، آن چیزی که تا حدودی آن را در سال‌های دور تجربه کرده ایم. مافعلابۀ آن «MOUEMENT» نیاز داریم، حرکتی که متناسب با امروز باشد، تماشاچیان امروز ما پیچیده‌تر شده‌اند، ده و پانزده سال پیش آنها به این شکل نبودند. یعنی ماهواره و ویدئو به این شکل وجود نداشت. امروز باید متناسب با شرایط حرکت کنیم.

□ ارزیابی شما در ارتباط با مدیریت تئاتر کشور چیست و تصور می‌کنید که آیا از امکانات بالقوه موجود تئاتر چه از جهت نیروی انسانی و چه از نظر سایر امکانات استفاده صحیح می‌شود یا نه؟

■ اینهایی که واقعا در این شرایط با مشکلات عدیده‌ای که ما در تئاتر داریم، دارند زحمت می‌کشند. بی‌انصافی است که کار آنها را نادیده بگیریم. چون ما هیچوقت نیامده ایم در دانشگاه‌ها یا در جاهای دیگر شاخه‌ای به نام مدیریت تئاتر را باز کنیم. نکته بعدی مشکل تفکر و بینش کشورمان هم هست به هر صورت این کشور از اصولی پیروی میکند که بالطبع می‌خواهد بر مبنای آن مدیران خاص خودش را به خدمت بگیرد. ما متأسفانه در زمینه تئاتر مدیری نداریم، یعنی رشته‌ای به این نام نداریم، مدیریت اشکال گوناگون در صحنه. حتی در یک

گروه باید یک مدیر حضور داشته باشد که افراد گروه را به نظم، پیشروی و در نهایت رسیدن به پایان کار دعوت کند. و بعد در سالن های تئاتر هم به یک «Artistic Director» یا کارگردانی هنری نیاز است. که اینها تعلیم می بینند چگونه سالن را هدایت کرده و با مردم به چه نحو برخورد بکنند، بعد می رسیم به این که در کشوری با این پیچیدگی ها و مشکلات، تئاتر را چگونه اداره کنیم. به نظر من کسانی که تا اینجا در تئاتر مان حرکت هایی انجام دادند، زحمت کشیدند و نباید منکر زحمات و حتی جان فشانی های آنها شد. اما به هر صورت ما باید برای حفظ دست آوردهای تئاتر و مدیریت کلی تئاتر کار کنیم. یعنی تئاتر را به عنوان یک وزارتخانه در نظر بگیریم که یک وزیر در رأس آن است و آن وزیر اهدافی را دارد. علاوه بر آن اهداف و استراتژی و معیارهایی در جامعه ما وجود دارد که طبعاً مدیر آنها را می سنجد و این یعنی مدیریت فرهنگی. مدیریت تئاتر یک مدیریت عام نیست. فردی که امروز مدیر تئاتر است نباید حتماً دانشجوی تئاتر باشد. یعنی فردی می تواند از جای دیگر بیاید و لی قابلیت ها و توانایی های هدایت و اداره امور را با استفاده از اهرم ها و موارد دیگر - نظیر به کار گیری نیروهای خوب، ایجاد تنوع، ایجاد تغییر سازمانی - تشکیلات را با یک ارزش یابی و هدایت خاصی بسنجد. تشکیلات مدیریتی را متناسب با شرایط امروز ببیند و گذشته را هم مورد ارزیابی قرار دهد و بعد به سمت آینده حرکت کند. نتیجه آنکه ما واقعاً داریم یک دوره برزخ را در مدیریت تئاتر تجربه می کنیم، چون دانش آن را نداشته ایم. افرادی که واقعاً بعنوان مدیر در سالن ها هستند واقعاً مشکلات خودشان را دارند و اگر کاری را در پهنه مشکلات انجام می دهند، ستایش آمیز است. ولی در مجموع باید به این فکر باشند که یک فضای تشکیلاتی را از نظر آموزشی بوجود بیاورند تا مدیران تئاتر آموزش ببینند. این امری است که در جامعه ما اتفاق نیفتاده است. ما در دانشگاه هایمان بیست، سی سال تجربه آموزش داریم ولی هنوز منابع مادر را نداریم. یا اینکه در بعد آموزش یک کنفرانس آموزشی بنام تئاتر نمی گذاریم. خوب طبیعی است که در مدیریت هم ضعیف هستیم. اینها همه باهم ربط دارند. ابتدا دانشگاه ها باید پیش قدم بشوند سپس جاهای دیگر. به هر جهت من به مدیرانی که تا اینجا کار کردند خسته نباشید می گویم، آنها به هر صورت چراغ نمایش را روشن نگه داشتند، ما نباید بگذاریم که خاموش شود، باید با دانش، با اندیشه این چراغ را پرنورتر بکنیم چون مدیریت امروز مدیریت فنی، پیچیده و علمی است.

□ جشنواره تئاتر فجر با هدف حمایت همه جانبه از متون ایرانی از پذیرفتن متون خارجی خود-

داری می کند؟ آیا این هدف تحقق پیدا کرده و نمایش نامه نویسی ما پیشرفتی داشته و آیا فکر می کنید افزودن متون خارجی هم به جشنواره مثبت است یا منفی؟

■ در آغاز اشاره کردم، هر جشنواره ای یک چهارچوب دارد که در جشنواره فجر یک چهارچوب خاص است. این جشنواره یک جشنواره داخلی است وقتی که در شکل داخلی اش مطرح می شود بالطبع آن مسائل رانمی توانیم پیش بکشیم. جز اینکه در اساسنامه جشنواره تغییراتی ایجاد

بکنیم. در جشنواره فجر ما فقط انگیزه ها را بوجود می آوریم و حالا این انگیزه ها برنامیشنماه های ملی ایرانی تأکید دارد. انگیزه ها بعد از ده، دوازده، سیزده سال تا حدی روشن شده و اگر در کنار آن بخش های جنبی برای کارهای خارجی بگذاریم هیچ ایرادی ندارد. و چه بسا که جشنواره های دیگری هم به این شکل هستند. یا اینکه یک جشنواره جهانی بوجود بیاوریم که این بحث های دیگری است.

□ لطفاً هر نکته دیگری که مایلید اضافه بفرمایید بیان کنید.

■ می خواهم جمع بندی ای به عمل بیاورم. به هر صورت گذشتگان و آن که امروزه تلاش می کند، این پدیده را تا بدینجا آورده اند. آنهایی که در اشکال گوناگون تئاتر زحمت کشیدند در نمایشنامه نویسی، بازیگری، کارگردانی، زمینه های فنی، زمینه های اجرایی و مدیریتی، تبلیغی، حتی و مهمتر در بخش آموزشی، همه این پدیده را به جامعه معرفی کردند و امروز این پدیده مخاطبین و طرفدارانی دارد. از تماشاچی تا دست اندرکاران و هنرمندان همه سهیم هستند، همه نسبت به آینده این پدیده مسئول هستند. نباید خودمان را جدا بکنیم، همه باید دلسوزانه در حفظ و نگه داری ارتقاء و بهبود و بهینه سازی آن تلاش کنند. با یک تلاش ملی است که یک عنصر و پدیده فرهنگی می تواند آینده دار بشود و از یک مرگ محتوم نجات پیدا بکند. در غیر این صورت اگر هر یک از این قسمت ها کوتاهی به خرج بدهد و خود را جدای از قسمت های دیگر بداند، مسلماً در این تقویت عمومی و ملی قصور کرده است. پس جشنواره که یک حرکت همگانی است، همه را دعوت به یک رقابت سالم می کند. از آن طرف هم ما از همه می خواهیم که در یک رقابت و در یک همدلی سالم به رفع نواقص بپردازند و چیزی را که برای فردائیان به ارث می گذارند به گونه ای باشد که فردائیان با نیکی از امروزیان یاد بکنند، که من امیدوارم مادر این بخش به این شکل عمل بکنیم.

□ تشکر از اینکه وقتتان را در اختیار ما گذاشتید.

■ من هم تشکر می کنم.

مصاحبه با دکتر خاکی

امروزه شکلی یا تصویری از اجرای صحنه ای وجود دارد و آن این است که ما هر چه بیشتر صحنه را از پرسوناژهای زیاد پر کنیم و یک سری قرار دادهای «جدیدالتاسیس» را به کار بگیریم ... نه قبلاً مشابه این حرکات را دیده ام و نه در نمونه های معاصر تئاتر امروز دنیا هم تأکیدی بر این نوع حرکات وجود دارد اما امروزه در ایران تحت عنوان حرکات موزون و... جا افتاده .

فکر می کنم حتی ادارات هنری ، بیش از اندازه اداره هستند تا اینکه اداره هنری باشند .

□ آقای دکتر با تشکر از اینکه وقتتان را در اختیار ما گذاشتید اگر موافق باشید و باتوجه به اینکه شما به تازگی به ایران باز گشته اید در ابتداء خود را مختصراً معرفی کنید .

■ من متولد ۱۳۲۹ در کرمانشاه هستم ، تا دوره دبیرستان را در آنجا گذراندم و بعد به دانشکده هنرهای زیبا آمدم و همزمان با پیروزی انقلاب در سال ۵۷ فارغ التحصیل شدم . علیرغم اینکه شاگرد اول دانشکده هنرهای زیبا بودم و در صورت پی گیری می توانستم با بورس به خارج از کشور اعزام شوم باهزینه شخصی در سال (۱۹۷۹) ۱۳۵۸ برای ادامه تحصیل به پاریس رفتم و در اواخر سال ۱۹۹۰ از تز خود در رشته 'تئاتر در دانشگاه «سوربون جدید» دفاع کردم و با درجه ممتاز از این دانشگاه فارغ التحصیل شدم . از فروردین ماه ۷۳ برای اقامت دائم به ایران مراجعت کردم و از همان زمان در گروه کارشناس ارشد تئاتر دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه تربیت مدرس و گروه کارشناسی تئاتر دانشکده سینما و تئاتر و دانشگاه آزاد اسلامی و همچنین دانشگاه آزاد اراک و اخیراً کلاسهای هنر جهاد دانشگاهی به شکلی متناوب مشغول به تدریس شدم .

□ آقای دکتر تخصص شما در چه زمینه ای از تئاتر است ؟

■ تحصیلاتم تئاتر است ! اما اینکه خودم چه کارهایی کرده ام ، در واقع من کمی از هر کاری که مربوط به تئاتر می شود را انجام داده ام ؛ یعنی در دوره دانشجویی ام در ایران کمی کار بازیگری کردم ، کمی هم کارگردانی ، ولی بیشتر و به شکلی متمرکز تر مشغول به کارهای تحقیقی تئاتر بوده ام و به خصوص راجع به نمایش های سنتی و شرقی و بالاخص روی نمایش های شبیه خوانی در ایران کار کرده ام .

□ آقای دکتر ارزیابی شما از جشنواره در مفهوم عام کلمه چیست و چه تعریفی برای آن دارید و

چقدر برای آن اهمیت و ضرورت قائلید ؟

■ به طور عام ؛ جشنواره یا فستیوال و نظایر اینها شکلی عمومی و سازمان یافته از ارائه آثار

نمایشی است که در غرب قدمتی تاریخی دارد و می توان حتی قدمتش را تا فستیوال های خیلی باستانی که در یونان برگزار می شده ، دنبال کرد . باتوجه به اینکه منظور شما احتمالاً فقط جشنواره هایی است که به تئاتر اختصاص یافته است ، باید بگویم که ما انواع مختلفی از نظر چگونگی برگزاری جشنواره ، در جاهای مختلف دنیا ، داریم ؛ در ایران هم داشتیم والان هم داریم . جشنواره به شکلی عام ؛ فرصتی است که دست اندر کاران نمایش ، اجرا کنندگان بازیگران و تمام عوامل دیگر تئاتر بتوانند در یک فرصت سالانه یا چند سال یکبار ، دور هم جمع شده و کارهایشان را ارائه بدهند و کارشان با تماشاچی علاقمند و خاص نمایش مواجه بشود و مورد بررسی و نقد و تحلیل قرار بگیرد و فرصت تبادلی باشد بین خود دست اندرکاران و گروه های اجرا کننده از یک سو و همینطور تماشاچی خاص با گروه های اجرا کننده از سوی دیگر .

در مورد اهمیت و ضرورت جشنواره باید بگویم که حتماً ضروریاتی در جوامع مختلف وجود داشته و دارد که این شکل ، به هر حال با فراز و فرودهایی ، توانسته است این همه سال همچنان ادامه پیدا کند . یعنی قرن ها طی شود و ما شاهد اشکال مختلفی بصورت جشن ، جشنواره و غیره باشیم ، ولی این ضرورت در ارتباط با تئاتر به طور خاص در این است که فرصتی ایجاد شود و این فرصت منتج به تعمق و ارزیابی شود . آدم ها این امکان را داشته باشند که کار همدیگر را ببینند . شاید همه این فرصت را نداشته باشند که از جایی به جای دیگر سفر بکنند تا بتوانند اجرای نمایشی را ببینند . حالا جشنواره این امکان را فراهم می کند که اجراها در یک جا جمع آوری شود و تماشاچی علاقمند فرصت این را داشته باشد که مقدار بیشتری از کارها را ببیند و یا کارهایی را که دوست دارد انتخاب کرده و ببیند .

□ آیا تا به حال شاهد برگزاری جشنواره تئاتر فجر بوده اید ؟

■ متأسفانه نه ، تنها جشنواره ای که شاهدش بودم ، جشنواره نمایش های سنتی بود که چند ماه پیش در تهران برگزار شد و من تا آنجا که توانستم برخی از اجراهای این جشنواره را دیدم . □ سال هاست که جشنواره تئاتر فجر و یا بهتر است بگویم که مرکز هنرهای نمایشی به منظور حمایت همه جانبه از نویسندگان ایرانی از پذیرش متون خارجی امتناع می کند ، با توجه به اینکه شما مدتی در ایران نبودید حدوداً از آغاز اتخاذ این سیاست و پس از سالها به وطن برگشتید . می خواستم سؤال بکنم که نتیجه این سیاست را چه دیدید؟ آیا تحولی و یا پیشرفتی در نمایشنامه نویسی ما دیده اید ؟

■ من هنوز فرصت اینکه بتوانم جوابی دقیق بدهم ، یعنی جوابی مبتنی بر تحقیق و بررسی همه جانبه ، به دست نیاورده ام . برنامه ریزی ، رشد و گسترش زمینه های هنری در هر رشته - البته اینجاست ما در ارتباط با تئاتر است - احتیاج به زمانی دارد که در این زمان آدم هایی ساخته شوند و در شکل خاصی از تولید هنری جا بیفتند مثل نویسندگان ، بازیگر ، کارگردان و غیره ، اما از آنجایی که نسبت به متونی که بعنوان نمایشنامه چاپ شده بی رابطه نبوده ام ؛ کمیت قابل توجه هست ، یا بود ؛ چون ظرف یکی دو سال اخیر نمایشنامه های خیلی کمی منتشر

شده در حالیکه باید بگویم که گاه قبلاً تحت حمایت مدیریت قبلی مرکز هنرهای نمایشی بخش انتشارات فعال تر بوده و می توان دید که مقداری انتشارات داشته اند. به هر حال این کمیت قابل توجه است و اهمیت دارد؛ چون عده ای جوان شروع به نوشتن کرده اند ولی فکر نمی کنم که ما توانسته باشیم تا به الان به تعداد انگشتان یک دست نویسنده هایی که بتوان به آنها نمایشنامه نویسان قابل قبول گفت که اثرهای متنوعی داشته باشند، تربیت کرده باشیم! لاقلاً من نمی شناسم و فکر هم نمی کنم که ما هنوز با این نوع نویسندگان قابل قبول مواجه شده باشیم.

□ باز نگری در سیاست فعلی مرکز هنرهای نمایشی و ایجاد امکان و اجرای نمایشنامه های خارجی را بر صحنه های نمایش تا چه حد ضروری و موثر می دانید؟

■ حتماً کسانی که سیاست های فرهنگی را برنامه ریزی می کنند به نکاتی توجه می کنند و اولویت هایی را در نظر می گیرند، این در واقع به خود آنها مربوط می شود که بیندیشند و برنامه ریزی بکنند، اما من از یک وجه دیگر به سؤال شما پاسخ می دهم. تجربه مختصر من در امر آموزش در مدتی که در ایران هستم بیانگر این است که ما به خصوص در ارتباط با اجرای نمایش با کمبودی اساسی روبرو هستیم. قصد مقایسه نیست، این فقط یک یاد آوری است، من خوب به یاد دارم که در سال هایی که دانشجوی دانشکده هنرهای زیبا بودیم، فرصت هایی به وجود می آمد که دانشجوی بتواند از نزدیک شاهد اجرای بسیاری از آدماهایی که ما امروز به عنوان بزرگان تئاتر دنیا می شناسیم، باشد؛ من هرگز فراموش نمی کنم که ما فرصت داشتیم که بتوانیم در جلسات گفت گو با آدماهایی مثل «اوژن یونسکو»، «یرژی گروتوفسکی» و... صحبت بکنیم و این برای ما فرصتی مغتنم بود. یعنی ما این امکان را داشتیم تا چیزهایی را که به ما گفته شده بود و آموخته بودیم بر روی صحنه تئاترها مختلف خصوصاً تئاتر دانشجویی که در تالار مولوی بسیار فعال بود، ببینیم و تجربه کنیم و خیلی جالب تر بود که گاهی فرصتی پیش می آمد که نظریه پردازان بزرگ تئاتر جهان یا نویسندگان جهانی را از نزدیک ببینیم و با آنها گفتگو کنیم و سؤال هایمان را با آنها در میان بگذاریم. احساس می کنم که به هر دلیلی، اگر این رابطه یا این نوع امکان قطع شده، خلاءای را به وجود آورده که به خوبی احساس می شود. مقدار زیادی از برنامه درسی ما، طبیعتاً به تئاتر به مفهوم عام آن اختصاص یافته که بخش مهمی از آن تئاتر فرنگی است، در حالیکه بر صحنه های ما هیچ نمودی از تئوری هایی که داده می شوند، وجود ندارند. این فرصت برای دانشجوی، برای بازیگر و برای جامعه تئاتری ما ایجاد نمی شود که روی صحنه به این قبیل نمایش ها بپردازد. فکر می کنم تئاتر و نمایش ها اگر چه دارای یک هویت فرهنگی و بومی هم هستند ولی قبل از همه، دست آورد فرهنگ بشری هستند. فکر می کنم که «سوفوکل»، «اشیل»، «اورپید»، «برشت»، «شکسپیر»، «مولیر»، «راسین»، «کرنی»، هر کدام از این آدم ها ضمن اینکه متعلق به تاریخ ها و جوامع مختلفی هستند در واقع به همه جوامع تعلق دارند؛ چرا که موضوع آنها انسان، دغدغه ها و مشکلات آرزو و فکرهای بشر است! در نتیجه ما نمی توانیم به صورت یک جامعه گسیخته از فرهنگ جهانی حرکت بکنیم

و حداقل در بخش فرهنگی و هنری این ارتباط لازم است تا بتوانیم رشد و تحرکی داشته باشیم . به هر حال تاسف آور است که جای بخش مهمی از تئاتر دنیا بر روی صحنه های ما خالی است . این نکته را رد نمی کنیم که ما به دلیل فرهنگ و ویژگی های خاص تاریخ ما و زندگی معاصرمان طبیعتاً با محدودیت هایی روبرو هستیم و هر نوع نمایشی را نمی توانیم اجرا کنیم، ولی من فکر نمی کنم که این به آن معناست که ما هیچ نمایشی از نمایشنامه های خارجی را نمی توانیم عرضه کنیم . عمیقاً معتقدم که مقدار زیادی از نمایش های دنیا این قابلیت را دارند که به راحتی بر روی صحنه های ما عرضه شوند . و این نیاز تلویحی تماشاچی ، بازیگر و جامعه فرهنگی ، نمایشی ایران را بر آورده کنند .

□ نمی دانم که آیا در مدت یک سالی که بطور پیوسته در ایران بوده اید به ارزیابی ای از وضعیت کلی تئاتر کشور دست یافته اید یا نه؟ همچنانکه کسی که پس از سالها کودکی را می بیند به مراتب بیش از کسانی که با این کودک بطور مداوم سر و کار دارند می تواند در مورد رشد و یا عدم رشد این کودک اظهار نظر نماید . می خواستم بپرسم کلیت تئاتری را که پس از سالها دوباره شاهد آن هستید ، چگونه می بینید ؟

■ البته در این مدت آنقدر تئاتر ندیده ام که بتوانم قضاوت درستی بکنم و این شاید به این خاطر باشد که تعداد تئاترهایی که بر صحنه آمد ، خیلی کم بود . به هر جهت آن تعداد کار که بر صحنه آمد و امکان دیدنش هم فراهم بود ، دیده ام . سپس قضاوت من به همین چند نمایش محدودی که دیده ام بر می گردد . البته در جشنواره ای همچون جشنواره تئاتر فجر ، شرکت کنندگانی از تمام سطح کشور ارائه کار می کنند ، در حالی که آنچه من دیده ام صرفاً به تهران محدود می شود و در بر گیرنده نمایش هایی که در شهرستان ها وجود دارد ، نیست . به هر حال به استثنای نمایش دونفره آقایان آئیش و نصیریان ، نکته قابل توجهی که در دو نمایش دیگری که دیده ام (شهرزاد - بهرام چوبینه) وجود داشت این بود که هر دو ، نمایش هایی بودند با میزانشنی وسیع و تعداد زیادی پر سوناژ که ضمن اینکه برای تمامی کسانی که در این نمایش ها عرق ریختند احترام قائل هستم ، باید بگویم جز عدم تمرکز برای بیننده و چه بسا عدم تمرکز برای بازیگر و کارگردان چیزی در بر نداشتند! احساس می کنم که امروزه شکلی یا تصویری خاص از اجرای صحنه ای وجود دارد و آن این است که ما هرچه بیشتر صحنه را از تعداد زیادی بازیگر کنیم یک سری قرار دادهای «جدیدالتاسیس» را به کار بگیریم مثل یک سری حرکاتی که اصولاً من سنخیت و دلیل وجودیشان را در صحنه نمی فهمم (یعنی من نه قبلاً در ایران مشابه این حرکات را دیده ام و نه در نمونه های معاصر تئاتر امروز دنیا هم تأکیدی بر این نوع حرکات وجود دارد) ولی ظاهراً امروزه خیلی خوب در ایران جا افتاده و تحت عنوان «حرکات موزون» ، «حرکات صحنه ای» و ... از آنها استفاده می شود . شاید این یکی از لحظاتی است که به خاطر پر کردن خلاء صحنه ایجاد شده ، به خاطر اینکه تماشاچی خسته نشود . چون متن ها و نمایش ها بسیار طولانی و بسیار سنگین هستند و گاه قصد دارند حرف های خیلی خیلی مهمی بزنند که اصلاً در

ظرفیت یک نمایش نیست و می توان ده ها کتاب فلسفه در موردشان نوشت . به نظر من صحنه جای بازگو کردن هر نوع تلقی ای نیست! محدودیت های صحنه ، در ارتباط با زیبایی شناسی صحنه را باید دریافت . این را یکی از مشکلاتی دیدم که حداقل در یکی دو نمونه کاری که در این مدت شاهدش بودم ، وجود داشت.

□ شما پس از مراجعت به ایران بیشتر به کار آموزش اشتغال داشته اید ، وضعیت آموزش عالی تئاتر را در ایران چطور می بینید ؟ تصور می کنید که نسلی که بتواند تحرکی در تئاتر ما ایجاد بکند در حال تربیت شدن باشد ؟

■ خوب ، رشد کمی دانشجوی ، به ویژه در رشته 'تئاتر در مرحله اول آدم را متعجب می کند . اگر بخواهیم در مقام مقایسه بر آئیم ، در ایران که از نظر تجربه تئاتری کشوری جوان است و تجربه 'تئاتر حداکثر به بیش از یک قرن نمی رسد ، در حال حاضر در تهران و بعضی شهرستان ها دارای شعبه های دانشکده های تئاتری هستیم . فکر می کنم مجموع تعداد دانشجویانی که در ایران تئاتر می خوانند از نظر کمی بیشتر از مجموع دانشجویان تئاتر فرانسه و انگلیس باشد . این کمیت خوب است به خاطر اینکه از برخی جهات نشان دهنده ذوق و میل نسل جدیدی است که دلشان می خواهد وارد زمینه های هنری بشوند . اما نکته اینجاست که این کمیت خوشحال کننده ، به نظر من همراه با سرویس و خدماتی که حاکی از یک کیفیت رضایت بخش و قانع کننده باشد نیست . هنوز دانشکده های ما کتابخانه های تخصصی خودشان را ندارند ، هنوز سالن هایی که لازمه 'کار بازیگری و بخصوص لازمه آموزش های عملی تئاتر است ، ندارند . مقدار زیادی از وقت دانشجوی ، می توانم بگویم در فاصله ها ، تلف می شود و از طرفی هنوز تیترا درس های ما ، مدتی به سی سال پیش است که در این زمینه هم به نظر من نیاز به تجدید نظر داریم ، به ندرت درسی را می توان یافت که واقعاً در ارتباط با مفاهیم جدید و روز تئاتر جهان باشد ! از سوی دیگر همه چیز در گیر و دار سیستم اداری است و به هر حال تازگی ها وارد درس ها نمی شود ، مگر اینکه گاه استادی ، معلم و مدرسی احتمالاً خودش چیزهای تازه ای را در یافته باشد که بتواند انتقال دهد . در نتیجه می توان گفت که سیستم آموزش تئاتر هنوز از نظر ساختار تغییر اساسی ای متناسب با این سال ها پیدا نکرده است و باید متحول شود . از سویی نمی تواند امری «ایزوله» و کنار افتاده باشد . آموزش در ارتباط با نشر است ، در ارتباط با اجراست ، در ارتباط با مجموع فعالیت جامعه 'تئاتری است ! می توان گفت که ما حداقل دو دهه است که از نمایشنامه نویسی معاصر دنیا ، بی اطلاع هستیم ، چیزی ترجمه نشده ، چیزی منتشر نشده است . شاید یکی از دلایل آن محدود بودن خواننده نمایشنامه باشد و در نتیجه اینکه ناشر ترجیح می دهد که مثلاً رمان چاپ کند تا نمایشنامه ، ولی اگر هم اینطور باشد به نظر من دستگاه هایی که ذریبط هستند و لو به صورت سوبسید ، کمک و ... اگر این ضرورت را تشخیص می دهند باید فضایی ایجاد بکنند که بتوان کتاب ها و ترجمه متون جدید را در اختیار دانشجویان و دیگر علاقه مندان قرار داد تا دانشجوی هم متقابلاً بتواند جستجو گر و یابنده باشد . در خلاء نمی توان تئاتر ایجاد کرد . بدون

متن، بدون وسیله آموزشی، بدون سالن نمی توانیم بازیگر، کارگردان، نمایشنامه نویس خوب داشته باشیم. نکته جالب دیگر آن است که ما در سیستم آموزش تئاترمان تقسیماتی ایجاد کرده- ایم که در خیلی از کشورهای دنیا که از نظر تجربه، نمایشی فوق العاده پیشرفته تر از ما هستند هم، هنوز این تقسیمات وجود ندارد. در دانشکده های ما لیسانس نمایشنامه نویسی، لیسانس بازیگری، لیسانس کارگردانی داده می شود، در حالی که در خیلی از جاهای دنیا تنها لیسانس تئاتر داده می شود. چه بهتر وقتی ما این تخصص ها را ایجاد کردیم فکر بکنیم آیا واقعاً مربی، آموزنده و یا استادی که تخصص های ویژه در این زمینه ها را داشته باشد، داریم؟

به نظر من در این نکته نیز نیاز به تجدید نظر وجود دارد. از دیگر سئوالاتی که برای من وجود دارد این است که در مدت یک سالی که من در ایران مشغول به تدریس هستم هنوز در هیچیک از این دانشکده ها، این فرصت پیش نیامده تا کسانی که کار تدریس را به عهده دارند، نشستنی باهم داشته باشند و بتوانند تبادل نظری داشته باشند و هر کدام از آنچه که دیگری در کلاس هایش ارائه می کند، اطلاع یابند و نتیجتاً به یک هماهنگی دست یابند! بنابراین من نمی توانم در مورد هیئت علمی دانشگاه ها اظهار نظر کنم! تنها نکته ای که در این مورد می توانم بگویم این است که به نظر من همه دارند زحمت می کشند.

□ آقای دکتر، ارزیابی شما از مقوله نقد در تئاتر ایران چیست؟

■ یکی از واحدهایی که من تدریس می کنم «نقد تئاتر» است. واقعیت این است که در زمینه نقد تئاتر قضاوت مطلقاً خالی است. نه اینکه ما آدم هایی را نداریم که راجع به تئاتر نقد بنویسند، نکته اینجاست که ما منتقد متخصص تئاتر نداریم یا حداقل من نمی شناسم! جالب است که ما، گفتگو، پند و اندرز راجع به اینکه منتقد کیست؟ چگونه باید باشد؟ نقد چیست؟ بسیار داریم، اما همچنان جای منتقد متخصص خالی است. به یاد دارم چند سال پیش که هنوز در فرانسه بودم مجله ای از مرکز هنرهای نمایشی به نام مجله 'نمایش' به دستم رسید که شماره ای ویژه در مورد نقد بود و همه راجع به اینکه نقد چگونه باید باشد صحبت کرده بودند ولی تعجب انگیز بود که خود نقدهای همان مجله هیچیک از دستورالعمل هایی که نقد چیست و منتقد کیست را در خود منعکس نکرده بودند. از طرف دیگر مثل اینکه نقد در ایران چیزی اتفاقی است. مثلاً من از نمایش دوستم خوشم می آید و حالا از سر رو در بایستی یا تعارف یا از سر اعتقاد و میل، راجع به اثر او چیزی می نویسم. مطلقاً مفهوم نقد این نیست که کسی را بزرگ بکنیم و یا کسی را به صفر برسانیم. قاعدتاً نقد تئاتر در نظر دارد پل ارتباطی بین خواننده کنجکاوه آثار تئاتر، و خود اثر چه در متن و چه در اجرا باشد. مخاطب می خواهد از طریق منتقدی که به او اعتقاد دارد، جریان تئاتری را ببیند و کشف کند. در فرنگ خیلی ها می دانند که وقتی فلان منتقد نظرش را راجع به یک نمایش نوشت و کار را با دقت بررسی کرد و آن را کاری دیدنی ارزیابی نمود، حتماً آن نمایش، نمایشی دیدنی است، و حتماً برای دیدن آن اثر خواهند رفت زیرا به نظر منتقد اطمینان دارند. ما هنوز تا این مرحله راهی بس طولانی در پیش داریم!

□ نمی دانم که در این رابطه به ارزیابی ای در مدت یک سال اقامتتان در ایران رسیده اید و یا نه اما به هر جهت می خواهم نظرتان را راجع به مدیریت تئاتر کشور بدانم و آیا به نظر شما این مدیریت در استفاده از امکانات بالقوه تئاتری موفق بوده است؟

■ موفق بوده یا نه، من نمی دانم؛ اما مثالی برای شما می زنم در چند سال اخیر حداقل با یکی دو جشنواره مهم فرانسه در ارتباط بوده و در ایران هم شاهد فستیوال نمایش های عروسکی بودم. به نظر من در ارتباط با تلاش، خرج پول و بودجه کوتاهی نمی شود ولی به گمانم مقدار زیادی از این بودجه صرف تشریفات می شود تا حمایت از جوانانی که عرق ریزان مشغول کار هستند طبیعتاً وقتی ما میهمانانی داریم که از جاهای دیگر می آیند باید که پذیرائی شوند، در همه جای دنیا هم مرسوم است. ولی به نظر من این پذیرائی گاه از حد یک پذیرائی معمولی پا فراتر می گذارد. من شاهد پذیرائی گروه های تئاتری در فستیوال «آوینیون» بودم و یا فستیوال «پائیزه پاریس»، یک شب در شروع فستیوال و یک شب در پایان آن شامی که بیشتر به منزله آشنا کردن گروه های تئاتری در ابتدا و سرانجام به منزله خداحافظی و رد و بدل کردن آدرس، و در واقع تجدید دوستی گروه های شرکت کننده هست، تدارک دیده می شود، بقیه وقت در سالن ها و به بحث و گفتگو پرداخته می شود و از این فرصت استفاده می شود، به ویژه این فرصت را با تمام امکانات لازم، در اختیار دانشجویان قرار می دهند، تا از این گردهم آیی نهایت بهره را ببرند، که در اینجا این را کمتر دیده ام. و از طرف دیگر نکاتی وجود دارد که بسیار ابتدایی است، مثلاً بولتن برای جشنواره چاپ شده بود، بدون اینکه سابقه خلاصه ای از گروه ها ارائه شود. بدون اینکه مشخص شود نمایشی که قرار است اجرا شود از چه نوع و تیبی است، بدون اینکه ما ترجمه خلاصه ای از نمایش ها و اطلاعاتی که باتکیه بر آن بتوانیم، این گروه ها را بهتر بشناسیم، داشته باشیم. منظوری بولتن روزانه جشنواره نیست، بلکه بروشور های معرفی هر گروه تئاتری شرکت کننده است که در آن جشنواره، من چنین چیزی ندیدم. این باعث تا'سف است، چون نه کمبود بودجه دیدم و نه کمبود نفقات و یا تلاش! شاید کمی کمبود سازماندهی وجود داشته است. اگر در مقام مقایسه بین جشنواره های آنجا و جشنواره های ما بر بیانیم، گر چه هر جشنواره ای امکانات خاص خودش را دارد اما به عنوان مثال می توانم بگویم در همین فستیوال «آوینیون» در فرانسه، در بیست و چهار ساعت در گوشه و کنار خیابان ها، دیگر مکان ها مدام و بدون وقفه، نمایش اجرا می شود. جوان هایی هستند که از گوشه و کنار دنیا می آیند و یکی دو ماه قبل از برگزاری جشنواره اگر حتی سالنی با همین ابعاد ۳×۴ این اتاق پیدا بکنند وقت می گیرند، رزرو می کنند، حتی اجاره می پردازند تا نمایش خود را اجرا کنند و این ها گروه های جنبی یا گروه های آزاد هستند، مستقل از گروه هایی که به طور رسمی دعوت شده اند. تصور بکنید که در بیست و چهار ساعت بین چهارصد تا ششصد نمایش در گوشه و کنار شهر به اجرا در می آید و در واقع کل شهر در گیر این جشنواره می شود. ده ها هزار نفر از سراسر فرانسه و سایر نقاط جهان به «آوینیون» می آیند تا شاهد اجرای کارها باشند. هر سال در فستیوال «پائیزه

پاریس «که با فکرهای جدید، اجراهای جدید و برداشت‌های جدید همراه است، هم نمایشنامه‌هایی که برای اول بار مطرح می‌شوند و هم نمایشنامه‌هایی که دوباره یا چند باره اجرا می‌شوند به تماشا گذارده می‌شود و البته در این اجراها هم، ما شاهد نوآوری هستیم، شاهد میزانشن‌های جدید و بازیگری‌های جدید هستیم. در این جشنواره‌ها گروه‌هایی هستند که همدیگر را کشف می‌کنند، عده‌ای همدیگر را پیدا می‌کنند و تشکیل گروه‌های جدیدی می‌دهند، مدیران تئاترها از این فرصت استفاده می‌کنند، اجراها را می‌بینند و برنامه‌های مناسب تئاترشان را انتخاب می‌کنند، با گروه‌ها قرار داد می‌بندند و آنها را در تاریخ‌های مناسب به تئاترشان دعوت می‌کنند تا به اجرای نمایش بپردازند. به هر حال جشنواره در آنجا حادثه وسیعی است که آثارش تا ماه‌ها در نوشته‌ها، مطبوعات، در اجراها و بر روی صحنه و حتی در فیلم‌ها، محسوس است، و حادثه‌ای نیست که یک بار اتفاق بیفتد و فقط جنبه آماری داشته باشد، هزینه‌هایی صرف شود و دوباره فراموش شود و دوباره چند روز یا یک ماه قبل از شروع فستیوال سال بعد، تمام انرژی‌ها بسیج شود. گروه‌ها به فراموشی سپرده نمی‌شوند، گروه‌ها مطمئن هستند که طی ماه‌ها کارشان را در جاهای مختلف اجرا خواهند کرد. البته گروه‌هایی هم هستند که شانس پیدا کردن مشتری و یا خریداری را برای تئاتر خود نمی‌یابند، ولی باز هم از اینکه توانستند کارشان را عرضه کنند و کار دیگران را ببینند، راضی و خوشحال هستند. چون چیزها آموخته‌اند و می‌توانند در تجربیات بعدی خود از آنها بهره ببرند.

□ گرچه به هر جهت فرصت این مصاحبه محدود است و حضور ذهن در هنگام مصاحبه کم، اما مع الوصف می‌خواستم نظرتان را در رابطه با راه‌های توسعه و ترویج تئاتر در کشورمان با توجه به همان میزان آشنایی‌ای که در مدت این یک سال نسبت به امکانات موجود پیدا کردید، بپرسم؟

■ تصور می‌کنم که ضمن حفظ فکر تشویق نمایشنامه‌نویسی ایرانی، لازم است که صحنه‌های تئاتر را به روی فرهنگ جهانی تئاتر، بازتر کنیم. از طرف دیگر عمیقاً این احتیاج را حس می‌کنم و معتقدم که کشور ما در این زمینه می‌تواند با سایر نقاط جهان ارتباطی فرهنگی داشته باشد. حادثه حضور گروه‌های نمایش ایرانی در فستیوال «آوینیون» حادثه‌ای منحصر به فرد بود و بنابراین من فکر می‌کنم ما کمبود استعداد، فکر و... نداریم؛ اما احتیاج به این داریم که ارتباطاتمان را برقرار بکنیم، دانشکده‌های ما بآداب دانشکده‌های مشابه خود در سایر نقاط جهان ارتباط برقرار بکنند، همین‌طور جشنواره‌های ما. ما می‌توانیم ارتباط نزدیکی با سایر جشنواره‌ها داشته باشیم و بدانیم که در آنها چه می‌گذرد و ما هم قابلیت‌هایمان را عرضه کنیم، به نظر من این شدنی است. ما صاحب این توان بالقوه هستیم اما بالعقل شدن آن نیاز به برنامه‌ریزی دارد و در اختیار دستگاه مسئول این کار هست. طبعاً باید بیش از همه به امر آموزش توجه کرد بخاطر آنکه زمان به سرعت می‌گذرد و دانشجویان ما فارغ‌التحصیل می‌شوند. همچنین فضای کاری بسیار محدود است و می‌تواند بعداً در پیشرفت تئاتر ما ایجاد مشکلاتی بکند. به نظر من به ویژه باید مدیریت تئاترها را فعال کرد. تقریباً ما به طور دقیق نمی‌دانیم

که یک ماه دیگر چه نمایشی بر صحنه است. می توان مثل همه جای دنیا برنامه ریزی منسجم تری کرد و از طرف دیگر، نکته ای که کمتر به آن توجه می شود این است که در همه جای دنیا مقدار زیادی از بودجه تئاتر از جانب بخش خصوصی تامین می شود، کارخانجات، موسسات و غیره.... این هامی توانند شریک های خوبی باشند، برای اینکه با اختصاص دادن در صدی از بودجه خودشان، گروه های تئاتری را تشویق بکنند. این کاری است که به وفور در دنیا صورت می گیرد. طبیعتاً در بروشور، پوستر و شکل های چاپی ای که هر گروهی برای اجرای خودش دارد قید می شود که کدام شرکت، کدام کارخانه، کدام موسسه، به گروه در اجرای نمایش کمک کرده است. این بودجه ای است که به نظر من می توان جذب کرد و صرفاً نباید انتظار داشت که بخش دولتی با تمامی مشکلات اقتصادی، تنها تامین کننده بودجه تئاتر باشد. فکر می کنم حتی ادارات هنری ما بیش از اندازه اداره هستند تا اینکه اداره هنری باشند، رابطه ها با ید راحت تر باشد، باید به حساسیت هایی که لازمه کار هنری است و آدم هایی که کار هنری می کنند بیشتر توجه شود و امکانات در اختیارشان قرار داده شود.

□ نظریه ای بر این اساس وجود دارد که سطح توقع تماشاجی ما پایین آمده است، شما باتوجه به اینکه می توانید با فاصله ای دوازده ساله به تماشاجی تئاتر ما بنگرید، نظرتان را در این مورد بفرمائید؟

■ این می تواند هم درست باشد و هم نه. تماشاجی خوب می تواند در کیفیت اثر هنری موثر باشد. اما باید دید که این تماشاجی تا چه حد حق انتخاب دارد. وقتی ما تنوعی از تئاتر در اختیار تماشاجی قرار نمی دهیم، در نتیجه تماشاجی اگر مایل بود به دیدن تنها تئاتر موجود می رود. یا خوشش می آید یا بدش، یا تا نیمه هایش تحمل می کند و یا تا به انتها و بدون هیچ فکر و نظری در جمعیت گم می شود و به خانه اش می رود. من فکر می کنم ما در ایران دارای تماشاجی خوب، دارای تماشاجی متوقع هستیم، اما به نظر من این بستگی به آن دارد که ماچه به تماشاجی مان ارائه می دهیم. این گروه اجرا کننده است که سطح فرهنگ تماشاجی را پایین می آورد و یا بالا می برد.

تماشاجی در همه جای دنیا متوقع کار خوب است. هیچ تماشاجی ای در هیچ جای دنیا از دیدن کار خوب ناراحت نخواهد بود. این اجرا کنندگان هستند که مسئول سطح فرهنگ تماشاجی اند و نباید این طور فکر کرد که تماشاجی این طوری می خواهد پس ما این طور ارائه می کنیم. طبعاً می توان حدس زد که چه بسا در بسیاری موارد تماشاجی سادگی ها و راحتی هایی را بخواهد، این طبیعی است. تماشاجی می خواهد اوقات فراغتش را که دوست دارد بگذراند. این لازم است و باید آن طور باشد. تئاتر بخشی از اوقات فراغت مردم را در بر می گیرد. ولی نکته اینجاست که ما هم نباید فکر کنیم که هنرمند باید خودش را به سطحی که یک تماشاجی اصطلاحاً عامی، تماشاجی غیر متخصص و یا غیر تئاتری در نظر دارد، پایین بیاورد. ما باید کارمان را از نظر کیفیت ارتقاء بدهیم که همین ارتقاء کیفی، طبیعتاً نتیجه مستقیمش ارتقاء کیفی ذهنیت و توقع

تماشاچی در مورد اثر هنری است. این نکته ای بدیهی است.

□ آقای دکتر آیا هم اکنون تالیف یا ترجمه ای در دست دارید ؟

■ در حال حاضر بله. ترجمه ' کتابی را شروع کردم که نمی دانم آیا خواهم رسید که این ترجمه را به پایان برسانم یا نه. چون خیلی از بخش های کتاب به بسیاری از منابع اجرایی معاصر اشاره می کند که در ایران شناخته شده نیست. این امر مرا به تردید واداشته است که این ترجمه را متوقف بکنم. این کتاب آخرین کتابی است که « بروک » نوشته است بنام «نقاط آویختن» (Points de suspension) و علیرغم آنکه ترجمه را تا نیمه های کتاب پیش برده ام ولی در حال حاضر آن را کنار گذاشته ام اگر فرصتی دست بدهد کتابی در باره تاریخ نمایش اثر (Andre Degaine) ترجمه بکنم که کتابی جمع و جور و منظم ترو به زبانی ساده تری نوشته شده است. ضمن اینکه کتابی بسیار جدی است که شاید برای اهل تئاتر و بالاخص دانشجویان قابل استفاده باشد. البته هنوز هیچ اطمینانی ندارم یعنی نه ناشری دارم و نه در این ارتباط کسی را. کاری که خیلی علاقه مندم در زمینه ' نشر انجام بدهم و البته احتیاج به این دارد که موسسه ای، بنیادی با امکاناتی قابل توجه، بانی این کار شود. انتشار مجموعه ای از نسخ «تعزیه» است. به دلیل اینکه در این زمینه حداقل ده، پانزده سال وقت گذاشته ام و احساس می کنم که جای این مجموع هم خیلی خالی است. این مجموعه که خوشبختانه در ایران هم وجود دارد و نظیر مجموعه های دیگری نیست که در خارج پیدا می شوند. شاید یکی از پاکیزه ترین و بهترین مجموعه های موجود در ارتباط با نسخ شبیه خوانی و تعزیه است و هر چند که حجم بسیار زیادی را در بر خواهد گرفت شاید چندین جلد، اما دلم می خواهد که چاپ شود. البته این کار از توان یک نفر خارج است و نیاز هست که گروهی روی این طرح کار بکنند. علی رغم اینکه ما این همه در باره تعزیه حرف می زنیم و تئوری پردازی می کنیم ولی هنوز دارای یک دوره کامل منتشر شده از متون تعزیه نیستیم. متونی که کار علمی روی آنها صورت گرفته باشد، تصحیح شده باشد و غیره و این مجموعه از آنجا که در زمان خودش هم توسط آدم فرهیخته ای گرد آوری شده، بسیار قابل توجه است. مجموعه ظاهراً مربوط به اواخر دوره ' قاجار می شود و به دستور میرزا تقی خان امیر کبیر و توسط شهاب اصفهانی گرد آوری شده و مخصوصاً از نظر زبان شعری پاکیزه و تنقیح شده است. نکته جالب این مجموعه این است که از هر نسخه ای روایت های مختلفی را پشت سر هم آورده و مجموعه ای تربیتی است از داستانهای موجود در نمایش های شبیه خوانی از بدایت تا نهایت. امیدوارم که این فرصت ایجاد شود و کسی بانی خیر به انجام رسیدن چنین کاری بشود.

□ اگر نکته دیگری که مایلید اضافه نمایید، بفرمایید ؟

■ من برای همه شرکت کنندگان در این جشنواره آرزوی موفقیت می کنم و امیدوارم که این جشنواره فرصت خوبی برای همان گفت و شنود و دیدن کارهای همدیگر و همچنین انتقال تجربیات باشد.

اعضاء برگزارکننده

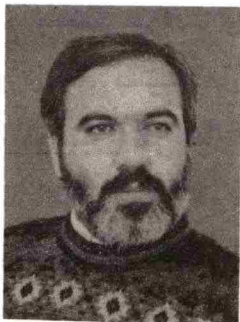
سیزدهمین جشنواره سراسری

تئاتر فجر

با سپاس و تشکر فراوان از مهندس خوشرو ، معاون محترم امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، مهدی مسعود شاهی رئیس محترم مرکز هنرهای نمایشی ، که بدون حمایت و یاری آن ها برگزاری جشنواره ممکن نمی شد .

حسین فرخی : دبیر جشنواره

متولد ۱۳۳۸ اراک ، فوق لیسانس بازیگری و کارگردانی از دانشگاه تربیت مدرس ، عضو هیات علمی دانشگاه هنر ، مدیر مسئول و سردبیر مجله سینما تئاتر ، نمایشنامه نویس ، بازیگر و کارگردان تئاتر

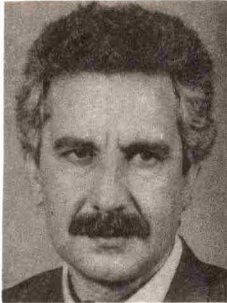
علی فتح الله زاده خویی : قائم مقام اجرایی جشنواره

متولد ۱۳۳۸ شهرستان خوی ، مدیر مسئول و سردبیر مجله روزهای زندگی ، سردبیر نشریه استقلال جوان ، معاون مدیر مسئول مجله جوانان امروز ، مشاغل قبلی : رئیس کانون ملی منتقدین تئاتر جمهوری اسلامی ایران ، مدیریت انتشارات نمایش ، سردبیر مجله نمایش ، قائم مقام دهمین ، یازدهمین و دوازدهمین جشنواره تئاتر فجر ، قائم مقام اجرایی و هماهنگ کننده کمیته های چهارمین و پنجمین فستیوال بین المللی نمایش عروسکی تهران

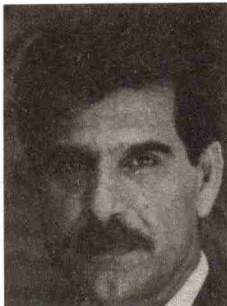
علی اصغر زعیمی : مسئول کمیته فنی

متولد ۱۳۲۴ ، فارغ التحصیل رشته مهندسی راه و ساختمان ، شروع همکاری با مرکز هنرهای نمایشی از سال ۱۳۴۶ ، سرپرست عملیات صحنه مرکز هنرهای نمایشی - معاون فنی و رئیس واحد طراحی و کارگاه ها

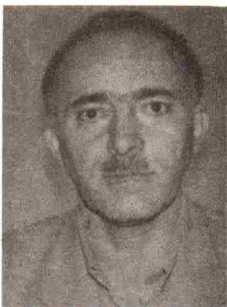
علی پویان : مسئول دبیرخانه جشنواره

متولد سال ۱۳۳۲ ملایر دانشجوی فوق لیسانس کارگردانی تئاتر ، کارشناس امور فرهنگی ، بازیگر و کارگردان سینما و تئاتر و تلویزیون ، مشاور هنری مرکز هنرهای نمایشی

عزت الله مهرآوران : مسئول روابط عمومی جشنواره

متولد ۱۳۲۸ مسجدسلیمان ، شروع کار تئاتر از سال ۱۳۴۵ . بیست و دو سال سابقه از اداره برنامه نمایش ، نمایشنامه نویس و کارگردان ، مسئول واحد هماهنگی مرکز هنرهای نمایش ، دو نمایشنامه به نام های مروارید و غربت در حال چاپ دارد

مسعود روایی : مسئول امور مالی جشنواره

متولد ۱۳۳۳ ، خلخال ، دیپلم متوسطه ، همچنین گواهینامه دوره های آزاد شبانه دانشگاه تهران در رشته حسابداری عمومی و بازرگانی ، آغاز فعالیت از سال ۱۳۵۴ ، از سال ۱۳۶۲ به عنوان مسئول مالی و عامل ذیحساب در معاونت امور هنری انجام وظیفه نموده .

مجتبی کنعانی : مسئول کمیته پشتیبانی

متولد ۱۳۲۷ تهران ، تحصیلات : لیسانس زبان و ادبیات آلمانی از دانشگاه تهران ، مسئول کمیته مالی و پشتیبانی جشنواره عروسی در سال ۷۳ ، عضو ستاد دبیرگزار جشنواره سنتی و مذهبی در سال ۷۳ ، مسئول مالی جشنواره های استانی و منطقه ای سال ۷۳ ، مسئول کمیته پشتیبانی جشنواره تئاتر فجر در سال ۷۳

مجید جعفری : مسئول امور پی گیری دفتر جشنواره

متولد ۱۳۳۴ تهران ، ۱۰ سال فعالیت در تئاتر ، نمایشنامه نویس و کارگردان ، عضو هیئت تحریریه نشریه سینما تئاتر ، همکاری در چند فیلم و تئاتر تلویزیونی

داوود فتحعلی بیگی : مسئول بخش جنبی

متولد ۱۳۲۹ ، فارغ التحصیل رشته تئاتر از دانشکده هنرهای زیبا در سال ۱۳۵۶ ، کارشناس تئاتر زنجان در سال های ۱۳۵۶ تا ۱۳۶۳ ، دبیر شش دوره نمایش های سنتی و آیینی ، نویسنده و کارگردان ، تئاتر ، معاون هنری مرکز هنرهای نمایشی در سال ۶۳

محمود فرهنگ : مسئول و داور بخش تئاتر خیابانی

متولد ۱۳۳۲ شروع فعالیت تئاتری از سال ۱۳۵۰ ، فعالیت کار عروسکی ، ماسک و مکریم ، چهار دوره دبیر جشنواره تئاتر کودک و نوجوان تهران ، عضو شورای نظارت بر نمایش و عضو مرکز اسلامی تئاتر . رئیس شورای نظارت ورزشیابی بر نمایش

محسن ابراهیمی : مسئول بخش واحد تلویزیونی

متولد ۱۳۳۶ آبادان ، مسئول واحد تلویزیونی مرکز هنرهای نمایشی ۵ سال ، قبلاً کارشناس تئاتر شهرستان ، کمیته سمعی - بصری جشنواره ، فارغ التحصیل ادبیات نمایشی ، تهیه کننده و کارگردان تلویزیونی ، چندین فیلمنامه کوتاه ، بازی در بیش از ۳۰ نمایش ،

بهروز کریمی با نام بین المللی پریستو : مسئول بخش بازی های نمایشی

متولد ۱۳۳۴ آبادان ، از سال ۱۳۴۷ با سفرهای آسیا ، اروپا و دیگر کشورها ، در سال ۱۹۹۱ شرکت در فستیوال بین المللی شعبده بازان جهان و کسب مقام دوم جهانی

مجتبی آقایی : مسئول و داور مسابقه عکاسی تئاتر

فارغ التحصیل رشته عکاسی از دانشکده هنرهای زیبا ، فوق لیسانس مدیریت امور فرهنگی از دانشگاه علامه طباطبایی ، عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران ، عضو هیئت تحریریه نشریه عکس ، مدیر اجرایی و داور نمایشگاه های عکس

داور نمینی : قائم مقام کمیته پشتیبانی

متولد ۱۳۳۲ ، تهران ، سابقه خدمت ۲۵ سال ، دارای درجه ۳ هنری ، مسئول اجرایی کمیته پشتیبانی ، سابقه همکاری با مرکز هنرهای نمایشی حدود ۱۰ سال ، مسئولیت پشتیبانی چندمین جشنواره داخلی و بین المللی

حسن ضرغامی : مشاور اجرایی قائم مقام اجرایی**داوران جشنواره جشنواره ها :**

اردشیر صالحپور : دانشجوی فوق لیسانس بازیگری ، کارگردانی در دانشگاه تربیت مدرس ، مدرس دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد هنر ، منتقد و روزنامه نگار ، مسئول تئاتر استان های کشور ، بازیگر و کارگردان ، بازی و کارگردانی چندین نمایش

داوود فتحعلی بیگی .

داوود کیانیان : متولد ۱۳۲۱ تهران ، سرپرست مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ، کارگردان ، نمایشنامه نویس و مدرس تئاتر

داوران بخش مسابقه :

مهین میهن :طراح و سرپرست واحدگریم و ماسک و استاد دانشگاه در این رشته ، تحصیلات در زمینه زیباییشناسی ، گریم صحنه ، شامل ک تئاتر ، اپرا ، باله ، گریم دوربین شامل : سینما ، تلویزیون ، عکاسی (پرتره) و ساخت انواع ماسک در کشور فرانسه ، تالیف کتاب (گریم برای تئاتر ، در سال ۶۷ به درجه دکتری هنر نائل آمد ، ۱۲ سال تدریس در دانشگاه تهران (دانشکده هنرهای زیبا) مجتبع دانشگاهی هنر ، فرهنگسرای نیاوران ، تربیت مدرس (هنر) ، دانشگاه آزاد (کارشناسی ارشد) هنر (کارشناسی ارشد) را عهده دار هستند .

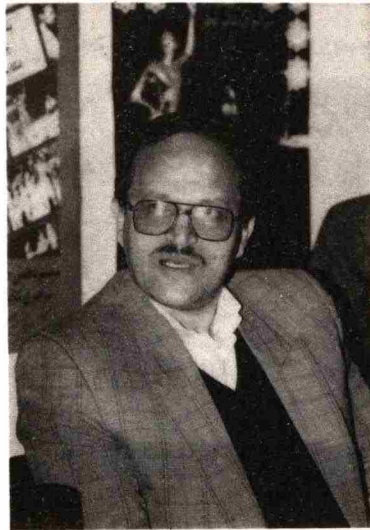
دکتر محمود عزیزی : متولد تهران ، کار تئاتر از سال ۱۳۴۵ ، تحقیق در زمینه تعزیه ، دارای مدارج لیسانس ، فوق لیسانس و دکتری از دانشگاه سوربن فرانسه ، بازگشت به ایران در سال ۱۳۶۶ ، تدریس در دانشگاه های هنرهای زیبا ، هنر ، داوری آثار جشنواره های مختلف ، ریاست اداره تئاتر ، تحقیق و آموزش در مقاطع مختلف

اکبر زنجانیپور : فارغ التحصیل کارگردانی تئاتر ، دارای حکم ارزشیابی درجه یک معادل دکتری ، بازی در حدود ۵۰ نمایش ، کارگردانی ۱۲ نمایش

سعید کشن فلاح : متولد ۱۳۳۵ فوق لیسانس
کارگردانی تربیت مدرس ، عضو هیئت علمی ،
معاون دانشکده سینما تئاتر ، عضو سازمان ملی
یونسکو ، کارگردانی : واتسلاو (مشترک) ،
روشنایی تیره (مشترک) ، حکم دادگاه ، مرگ آوا
بازی : شاه لیر ، واتسلاو ، بند ، پرده برداری ،

کامبیز روشن روان : متولد ۱۳۲۸ در تهران ،
تحصیلات در هنرستان عالی موسیقی ،
لیسانس موسیقی از تهران ، فوق لیسانس از
دانشگاه جنوب کالیفرنیا ، جایزه اول
آهنگسازی در سال ۸۰ ، عضو هیئت علمی
دانشکده صدا و سیما ، مدرس دانشگاه های
تهران ، تربیت مدرس ، هنر (سینما تئاتر و
موسیقی) ، هنرستان موسیقی ، آثار در زمینه
موسیقی سمفونیک ، مجلسی ، کودکان ، آموزشی
، برنده جایزه بهترین موسیقی متن از سومین
جشنواره فیلم فجر

داوران بخش خیابانی :

بهروز انسانی : فارغ التحصیل رشته بازیگری کارگردانی دانشکده هنرهای زیبا ، عضو شورای نظارت و ارزشیابی بر

نمایش ، بازی و کارگردانی در چند نمایش

محمد قاسمی : فارغ التحصیل ادبیات نمایشی دانشکده هنرهای زیبا و دانشجوی فوق لیسانس رشته پژوهش هنر ، نمایش

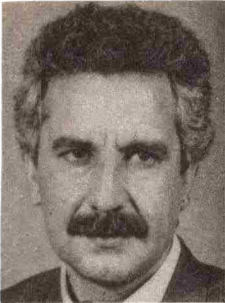
نامه نویس ، عضو هیئت بازخوانی فیلم نامه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

محمود فرهنگ

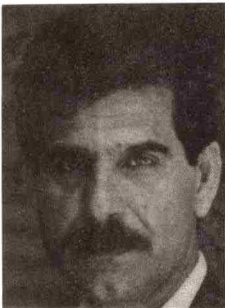
علی اصغر زعیمی : مسئول کمیته فنی

متولد ۱۳۲۴ ، فارغ التحصیل رشته مهندسی راه و ساختمان ، شروع همکاری با مرکز هنرهای نمایشی از سال ۱۳۴۶ ، سرپرست عملیات صحنه مرکز هنرهای نمایشی - معاون فنی و رئیس واحد طراحی و کارگاه ها

علی پویان : مسئول دبیرخانه جشنواره

متولد سال ۱۳۳۲ ملایر دانشجوی فوق لیسانس کارگردانی تئاتر ، کارشناس امور فرهنگی ، بازیگر و کارگردان سینما و تئاتر و تلویزیون ، مشاور هنری مرکز هنرهای نمایشی

عزت الله مهرآوران : مسئول روابط عمومی جشنواره

متولد ۱۳۲۸ مسجدسلیمان ، شروع کار تئاتر از سال ۱۳۴۵ . بیست و دو سال سابقه از اداره برنامه نمایش ، نمایشنامه نویس و کارگردان ، مسئول واحد هماهنگی مرکز هنرهای نمایش ، دو نمایشنامه به نام های مروارید و غربت در حال چاپ دارد

مسعود رویایی : مسئول امور مالی جشنواره

متولد ۱۳۳۳ ، خلخال ، دیپلم متوسطه ، همچنین گواهینامه دوره های آزاد شبانه دانشگاه تهران در رشته حسابداری عمومی و بازرگانی ، آغاز فعالیت از سال ۱۳۵۴ ، از سال ۱۳۶۲ به عنوان مسئول مالی و عامل ذیحساب در معاونت امور هنری انجام وظیفه نموده .

مجیدی کنعانی : مسئول کمیته پشتیبانی

متولد ۱۳۲۷ تهران ، تحصیلات : لیسانس زبان و ادبیات آلمانی از دانشگاه تهران ، مسئول کمیته مالی و پشتیبانی جشنواره عروسی در سال ۷۳ ، عضو ستاد دبیرگزارای جشنواره سنتی و مذهبی در سال ۷۳ ، مسئول مالی جشنواره های استانی و منطقه ای سال ۷۳ ، مسئول کمیته پشتیبانی جشنواره تئاتر فجر در سال ۷۳

مجید جعفری : مسئول امور پی گیری دفتر جشنواره

متولد ۱۳۳۴ تهران ، ۱۰ سال فعالیت در تئاتر ، نمایشنامه نویس و کارگردان ، عضو هیئت تحریریه نشریه سینما تئاتر ، همکاری در چند فیلم و تئاتر تلویزیونی

داوود فتحعلی بیگی : مسئول بخش جنبی

متولد ۱۳۲۹ ، فارغ التحصیل رشته تئاتر از دانشکده هنرهای زیبا در سال ۱۳۵۶ ، کار شناس تئاتر زنجان در سال های ۱۳۵۶ تا ۱۳۶۳ ، دبیر شش دوره نمایش های سنتی و آیینی ، نویسنده و کارگردان تئاتر ، معاون هنری مرکز هنرهای نمایشی در سال ۶۳

محمود فرهنگ : مسئول و داور بخش تئاتر خیابانی

متولد ۱۳۳۲ شروع فعالیت تئاتری از سال ۱۳۵۰ ، فعالیت کار عروسکی ، ماسک و کریم ، چهار دوره دبیر جشنواره تئاتر کودک و نوجوان تهران ، عضو شورای نظارت بر نمایش و عضو مرکز اسلامی تئاتر . رئیس شورای نظارت ورزشیابی بر نمایش

محسن ابراهیمی : مسئول بخش واحد تلویزیونی

متولد ۱۳۳۶ آبادان ، مسئول واحد تلویزیونی مرکز هنرهای نمایشی ۵ سال ، قبلاً کارشناس تئاتر شهرستان ، کمیته سمعی - بصری جشنواره ، فارغ التحصیل ادبیات نمایشی ، تهیه کننده و کارگردان تلویزیونی ، چندین فیلمنامه کوتاه ، بازی در بیش از ۳۰ نمایش ،

بهروز کریمی با نام بین المللی پرستو : مسئول بخش بازی های نمایشی

متولد ۱۳۳۴ آبادان ، از سال ۱۳۴۷ با سفرهای آسیا ، اروپا و دیگر کشورها ، در سال ۱۹۹۱ شرکت در فستیوال بین المللی شعبده بازان جهان و کسب مقام دوم جهانی

مجتبی آقایی : مسئول و داور مسابقه عکاسی تئاتر

فارغ التحصیل رشته عکاسی از دانشکده هنرهای زیبا ، فوق لیسانس مدیریت امور فرهنگی از دانشگاه علامه طباطبایی ، عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی تهران ، عضو هیئت تحریریه نشریه عکس ، مدیر اجرایی و داور نمایشگاه های عکس

داور نمینی : قائم مقام کمیته پشتیبانی

متولد ۱۳۳۲ ، تهران ، سابقه خدمت ۲۵ سال ، دارای درجه ۳ هنری ، مسئول اجرایی کمیته پشتیبانی ، سابقه همکاری با مرکز هنرهای نمایشی حدود ۱۰ سال ، مسئولیت پشتیبانی چندمین جشنواره داخلی و بین المللی

حسن ضرغامی : مشاور اجرایی قائم مقام اجرایی**داوران جشنواره جشنواره ها :**

اردشیر صالحپور : دانشجوی فوق لیسانس بازیگری ، کارگردانی در دانشگاه تربیت مدرس ، مدرس دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد هنر ، منتقد و روزنامه نگار ، مسئول تئاتر استان های کشور ، بازیگر و کارگردان ، بازی و کارگردانی چندین نمایش

داوود فتحعلی بیگی .

داوود کیانیان : متولد ۱۳۲۱ تهران ، سرپرست مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ، کارگردان ، نمایشنامه نویس و مدرس تئاتر

داوران بخش مسابقه :

مهین میهن :طراح و سرپرست واحدکریم و ماسک و استاد دانشگاه در این رشته ، تحصیلات در زمینه زیباشناسی ، کریم صحنه ، شامل ک تئاتر ، اپرا ، باله ، کریم دوربین شامل : سینما ، تلویزیون ، عکاسی (پرتره) و ساخت انواع ماسک در کشور فرانسه ، تالیف کتاب (کریم برای تئاتر ، در سال ۶۷ به درجه دکتری هنر نائل آمد ، ۱۲ سال تدریس در دانشگاه تهران (دانشکده هنرهای زیبا) مجتمع دانشگاهی هنر ، فرهنگسرای نیاوران ، تربیت مدرس (هنر) ، دانشگاه آزاد (کارشناسی ارشد) هنر (کارشناسی ارشد) را عهده دارهستند .

دکتر محمود عزیزی : متولد تهران ، کار تئاتر از سال ۱۳۴۵ ، تحقیق در زمینه تعزیه ، دارای مدارج لیسانس ، فوق لیسانس ودکتری از دانشگاه سوربن فرانسه ، بازگشت به ایران در سال ۱۳۶۶ ، تدریس در دانشگاه های هنرهای زیبا ، هنر ، داوری آثار جشنواره های مختلف ، ریاست اداره تئاتر ، تحقیق و آموزش در مقاطع مختلف

اکبر زنجانیور : فارغ التحصیل کارگردانی تئاتر، دارای حکم ارزشیابی درجه یک معادل دکتری ، بازی در حدود ۵۰ نمایش، کارگردانی ۱۲ نمایش

سعید کشن فلاح : متولد ۱۳۳۵ فوق لیسانس کارگردانی تربیت مدرس ، عضو هیئت علمی ، معاون دانشکده سینما تئاتر ، عضو سازمان ملی یونسکو ، کارگردانی : واتسلاو (مشترک) ، روشنایی تیره (مشترک) ، حکم دادگاه ، مرگ آوا بازی : شاه لیر ، واتسلاو ، بند ، پرده برداری ،

کامبیز روشن روان : متولد ۱۳۲۸ در تهران ، تحصیلات در هنرستان عالی موسیقی ، لیسانس موسیقی از تهران ، فوق لیسانس از دانشگاه جنوب کالیفرنیا ، جایزه اول آهنگسازی در سال ۸۰ ، عضو هیئت علمی دانشکده صدا و سیما ، مدرس دانشگاه های تهران ، تربیت مدرس ، هنر (سینما تئاتر و موسیقی) ، هنرستان موسیقی ، آثار در زمینه موسیقی سمفونیک ، مجلسی ، کودکان ، آموزشی ، برنده جایزه بهترین موسیقی متن از سومین جشنواره فیلم فجر

داوران بخش خیابانی :

بهروز انسانی : فارغ التحصیل رشته بازیگری کارگردانی دانشکده هنرهای زیبا ، عضو شورای نظارت و ارزشیابی بر

نمایش ، بازی و کارگردانی در چند نمایش

محمد قاسمی : فارغ التحصیل ادبیات نمایشی دانشکده هنرهای زیبا و دانشجوی فوق لیسانس رشته پژوهش هنر ، نمایش

نامه نویس ، عضو هیئت بازخوانی فیلم نامه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

محمود فرهنگ

داوران بخش عکاسی :

مجید خمسه :متولد ۱۳۴۳ در تهران ، فارغ التحصیل رشته عکاسی از دانشکده هنرهای زیبا ، برگزیده مسابقات نمایشگاه های المپیاد دانشجویان ، دومین جشنواره عکس سوره ، سومین نمایشگاه عکس گل و گیاه و چهارمین نمایشگاه سالانه عکس

حسین فرخی

مجتبی آقایی

داوران بخش پوستر :

سید محمد فدوی متولد ۱۳۳۵ ، عضو هیئت علمی و مدیر گروه هنرهای تجسمی دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران ، عضو شورای بررسی پوستر های سینمایی وزارت ارشاد اسلامی ، عضو هیئت داوران پوسترهای سینمایی جشنواره بین المللی

فیلم فجر سال ۱۳۷۲ ، مدرس دروس ارتباط تصویری در دانشکده هنرهای زیبا

علی اصغر شیرازی : متولد ۱۳۴۱ فارغ التحصیل دانشکده هنر ، دانشگاه تربیت مدرس ، عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد و مدیر گروه نقاشی ، سرپرست دانشکده هنر دانشگاه شاهد

حسین فرخی

بازخوانی متون :

عبدالحی شماسی :متولد سال ۱۳۳۳ در شیراز ، نمایشنامه نویس ، کارشناس تئاتر تهران ، قصه نویس و فیلمنامه نویس نصرالله قادری : متولد ۱۳۴۰ فارغ التحصیل کارگردانی سینما از دانشگاه هنر ، دانشجوی کارشناسی ارشد تربیت مدرس رشته تئاتر ، معلم تئاتر دانشکده هنر ، دانشگاه آزاد ، عضو هیئت مؤسس کانون منتقدین تئاتر ایران ، عضو کانون منتقدین تئاتر یونسکو ، نویسنده ، کارگردان تئاتر و سینما ، منتقد ، آثار تالیفی ۱۱ نمایشنامه چاپ شده و ۳ مجلد تحقیقاتی ، داور دوازدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر

سعید کشن فلاح :

حسین فرخی :

حسین راضی :متولد ۱۳۲۳ شیراز ، کارشناس تئاتر در تهران ، عضو هیئت بازبینی نمایش های مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسی

هیئت بازبینی :

اصغر همت : متولد ۱۳۳۱ شیراز ، بازیگر سینما و تئاتر کریمور در سینما

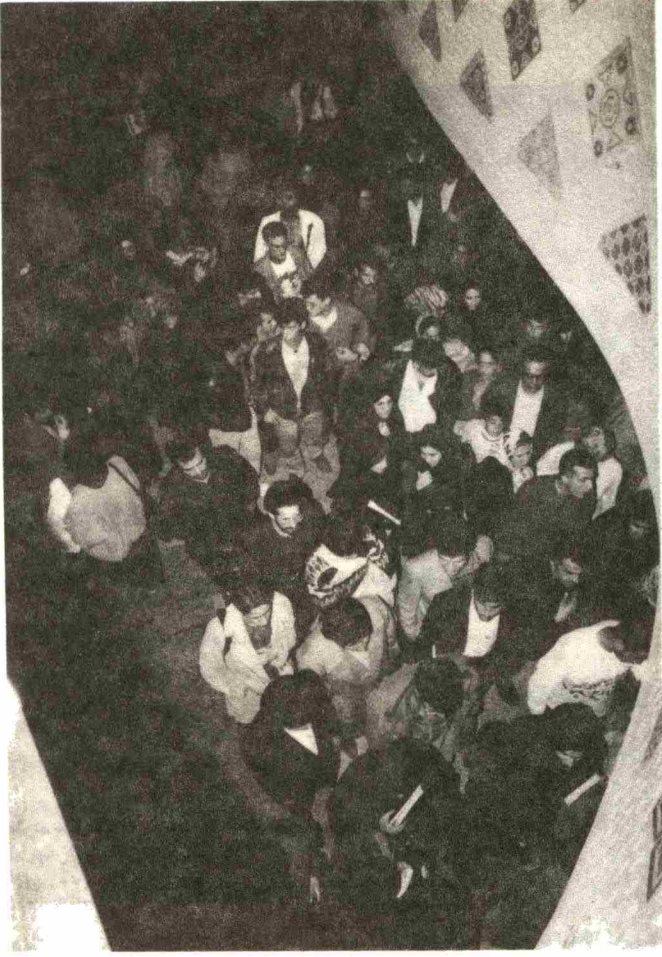
قدرت الله پدیدار : متولد ۱۳۲۷ شیراز ، نمایشنامه نویس ، دستیار کارگردان و برنامه ریز چند فیلم سینمایی

سعید کشن فلاح :

حسین فرخی

حسین راضی

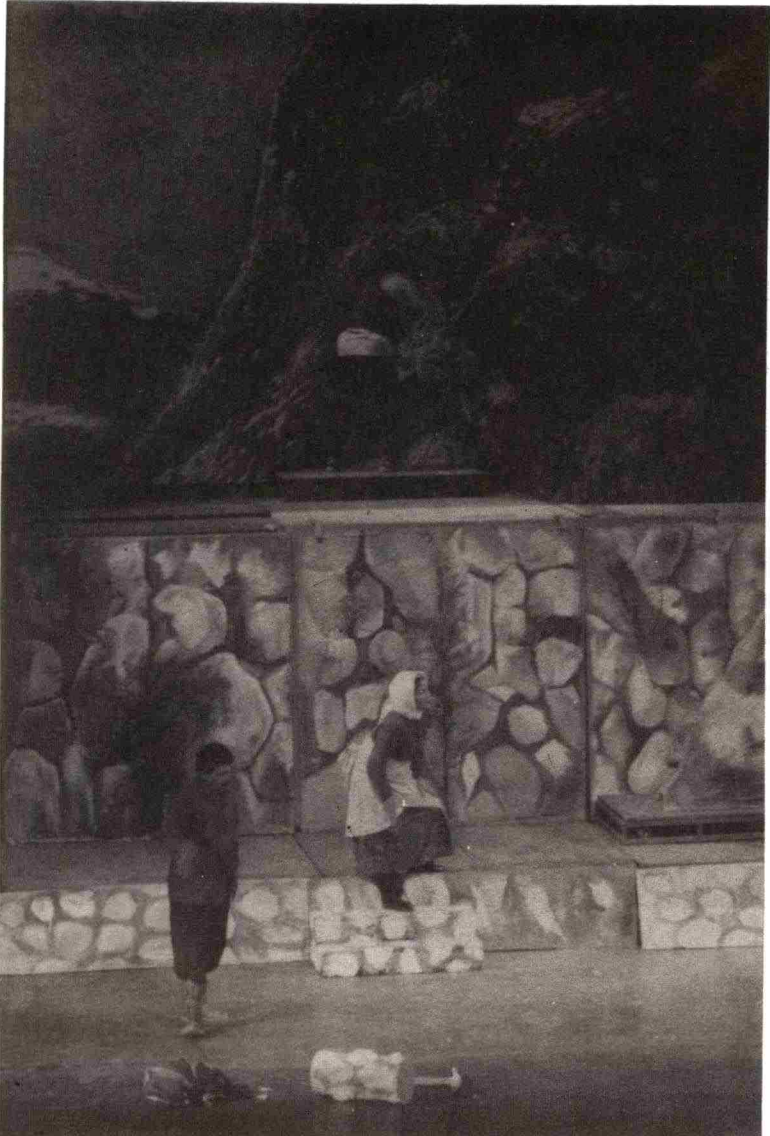
وبا تشکر از یاری بی دریغ اعضای دفتر جشنواره ، کمیته های پشتیبانی ، فنی ، روابط عمومی ، دبیرخانه ، امور مالی ، و همکاران واحد حراست ، بخش جنبی ، تئاتر خیابانی ، مدیران سالن ها و کارکنان سالن های تئاتری و کلیه عزیزانی که در امر برگزاری سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر ماریاری دادند .

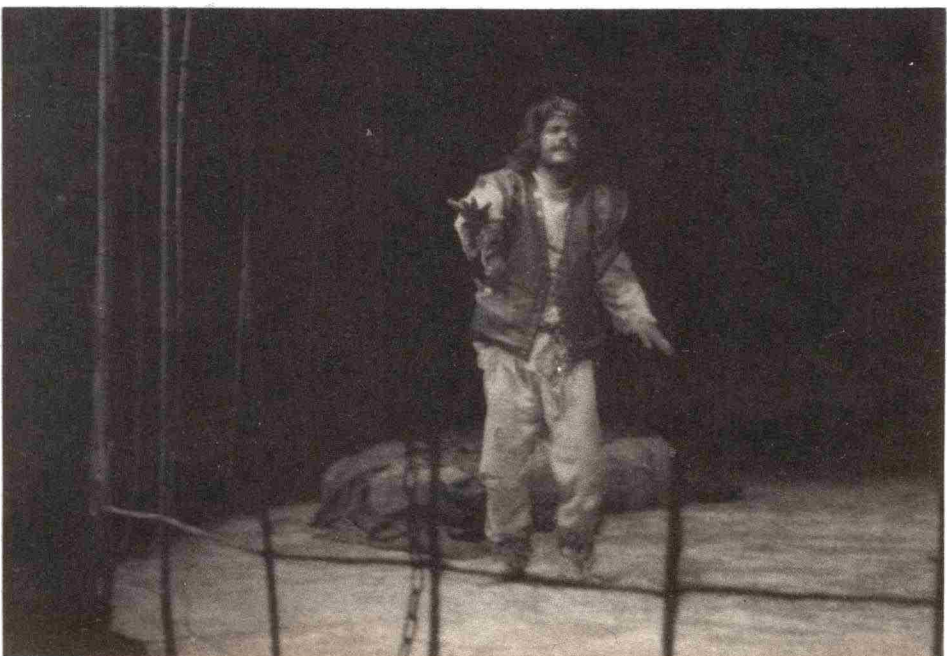

سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر فجر

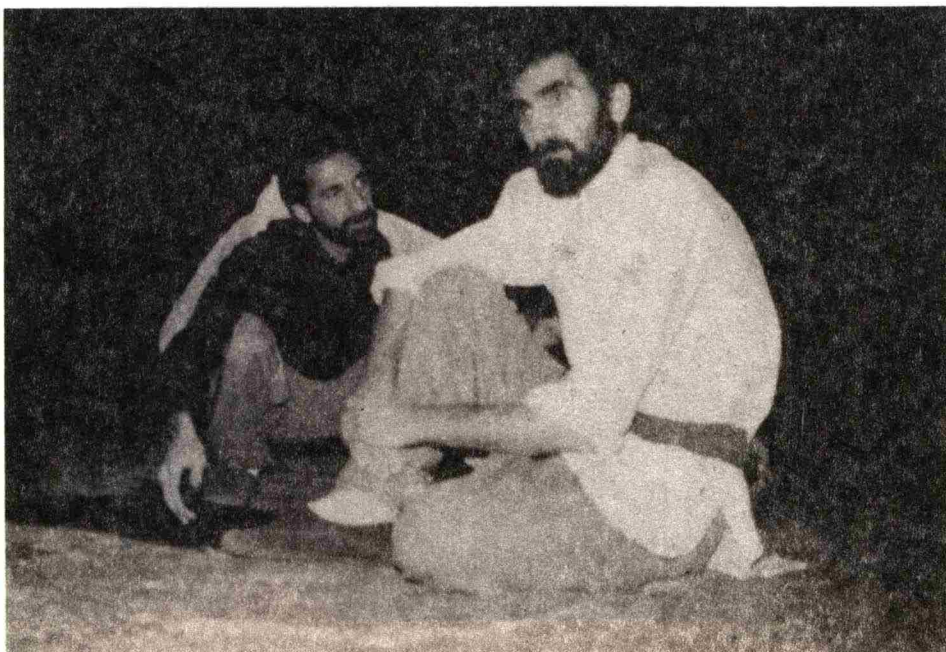
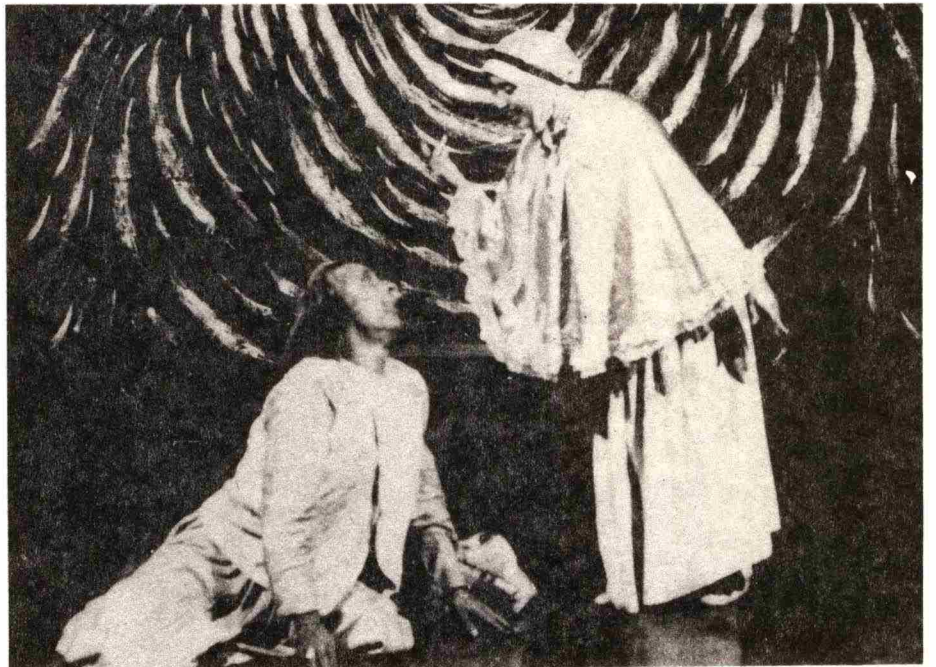
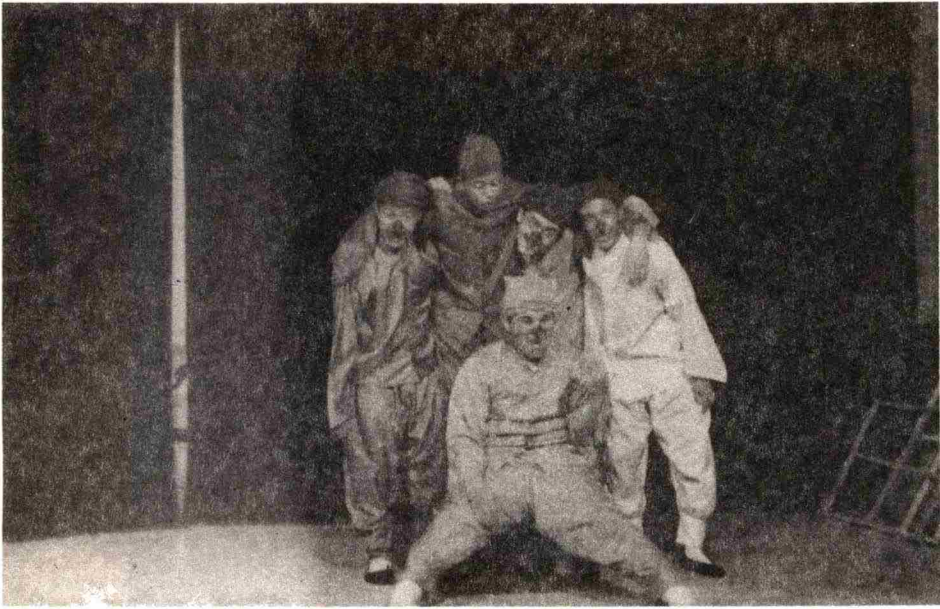
دشت سنگی

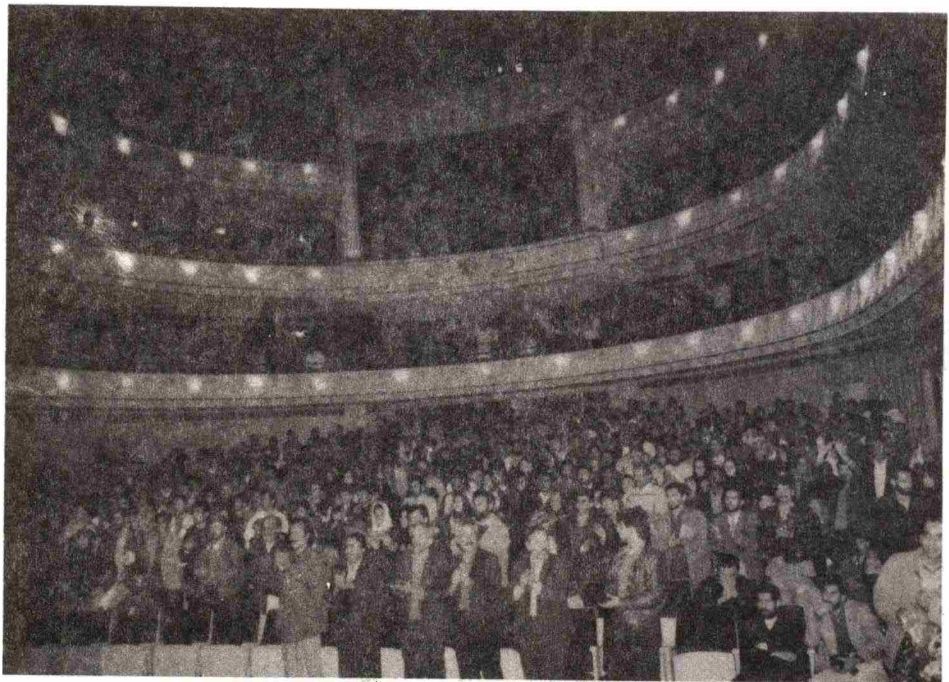
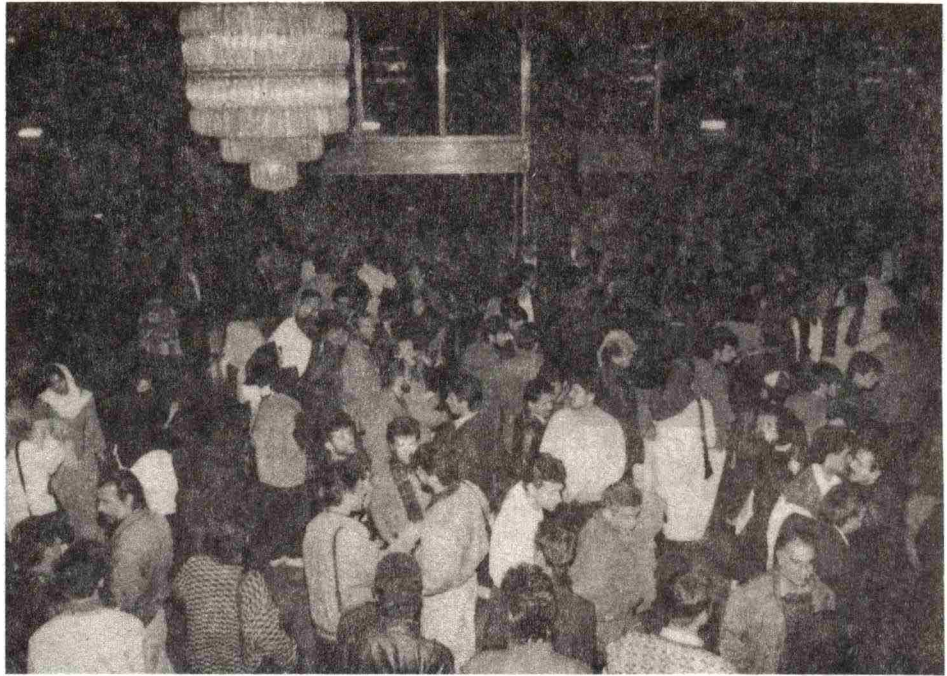

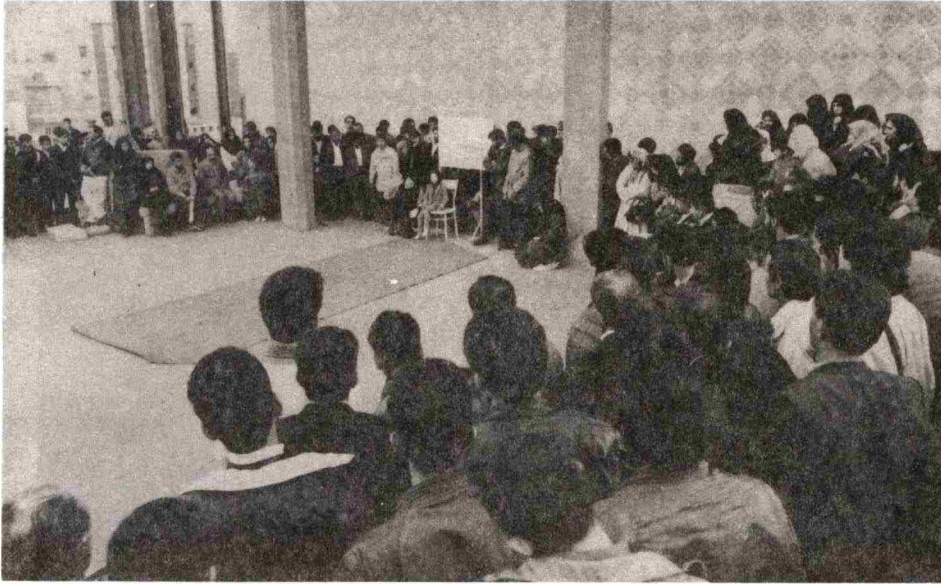
گوردن و سفیدپار

معرفی گروه های نمایشی

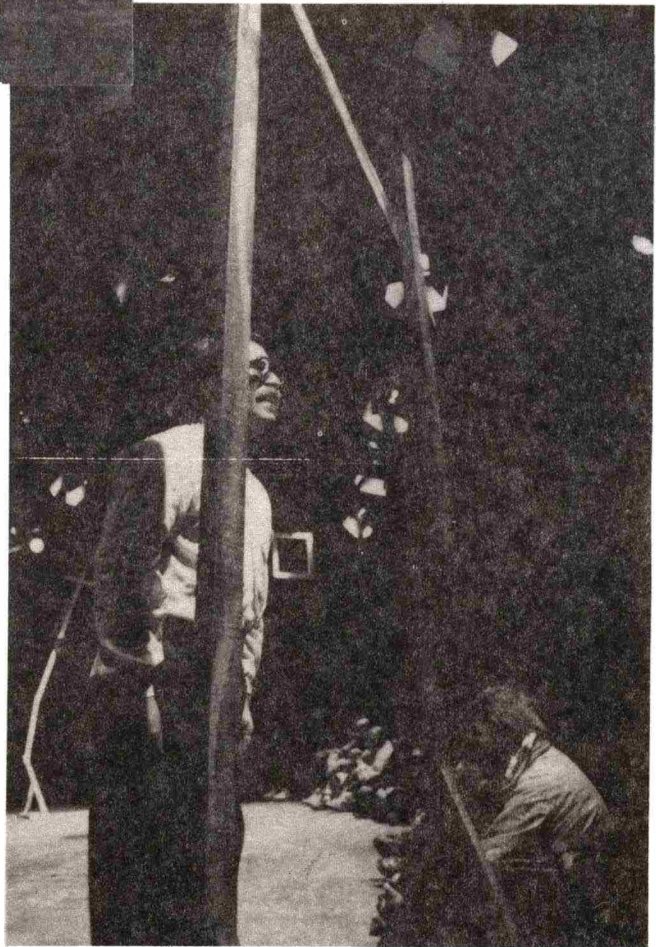

قلعه زمان

خوان هشتم

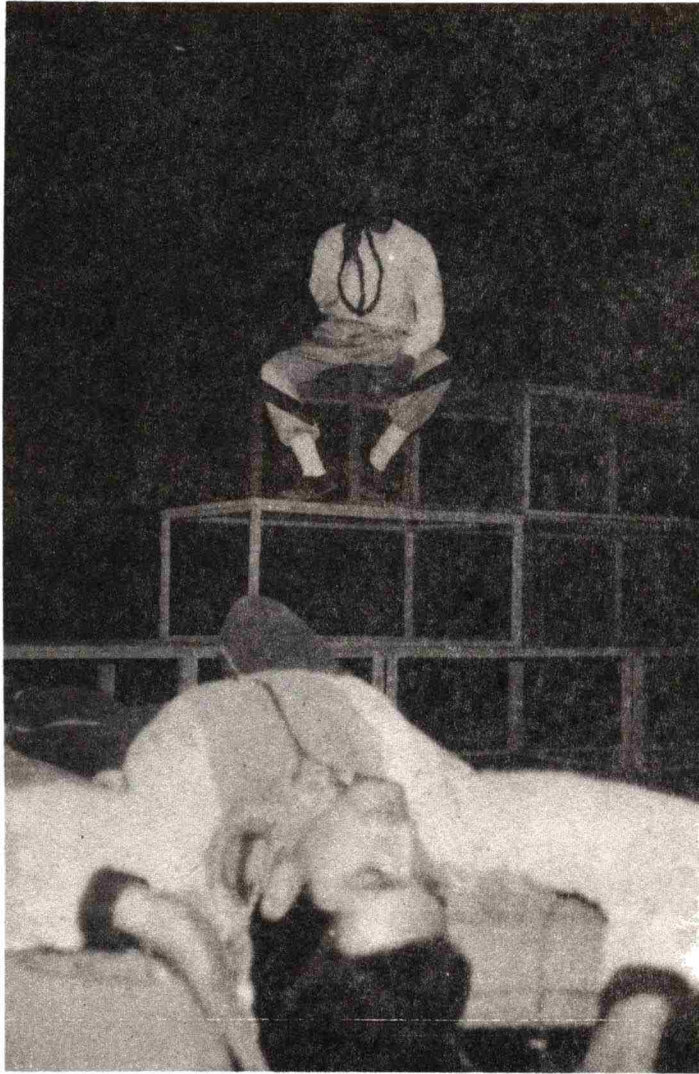
مړتیه

ساعت مگاشقه

مرگ من مړتیه ندارد

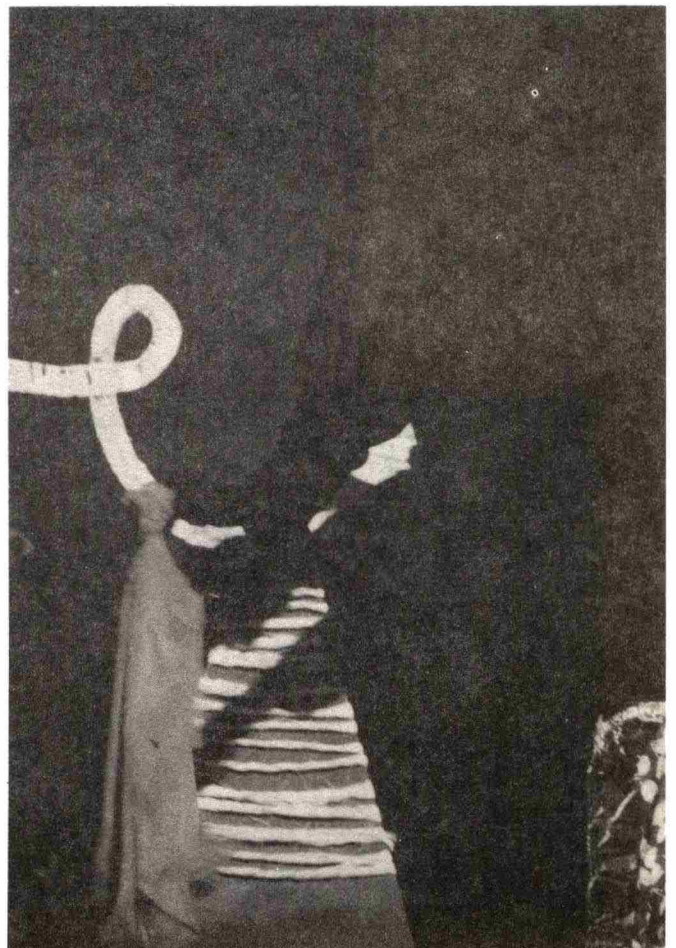

دزد و مهتاب

جمعه ، دو غروب

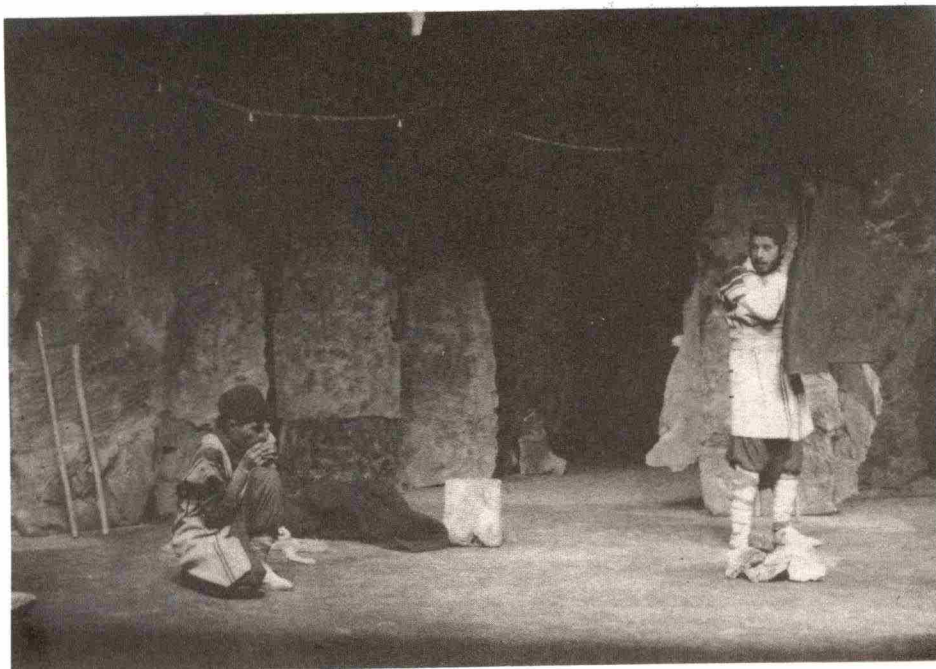
پارچه و حرکت

نگار

ثانیہ ما

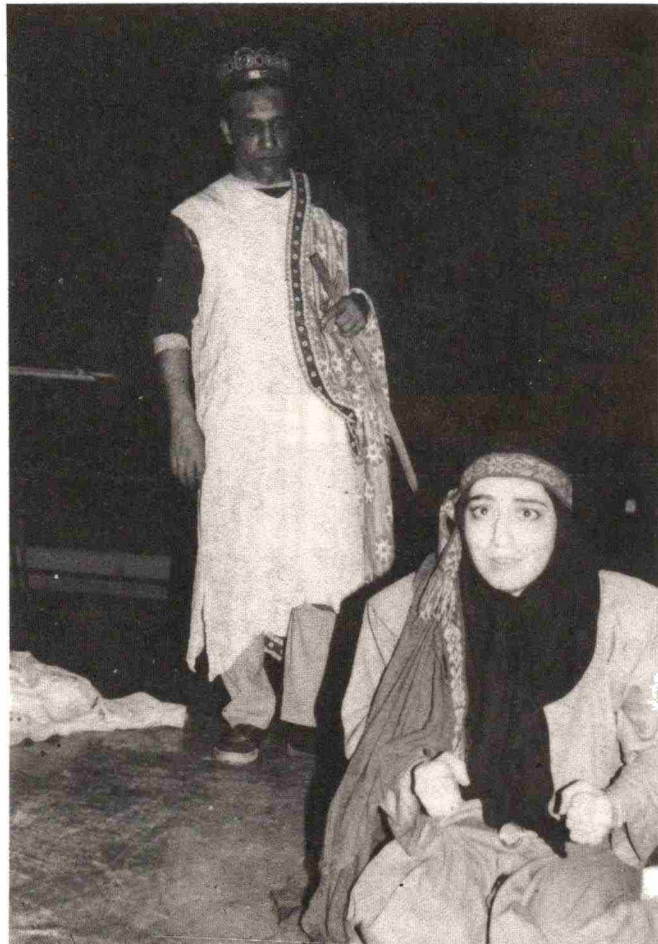
تاش

ماشین نشین ها

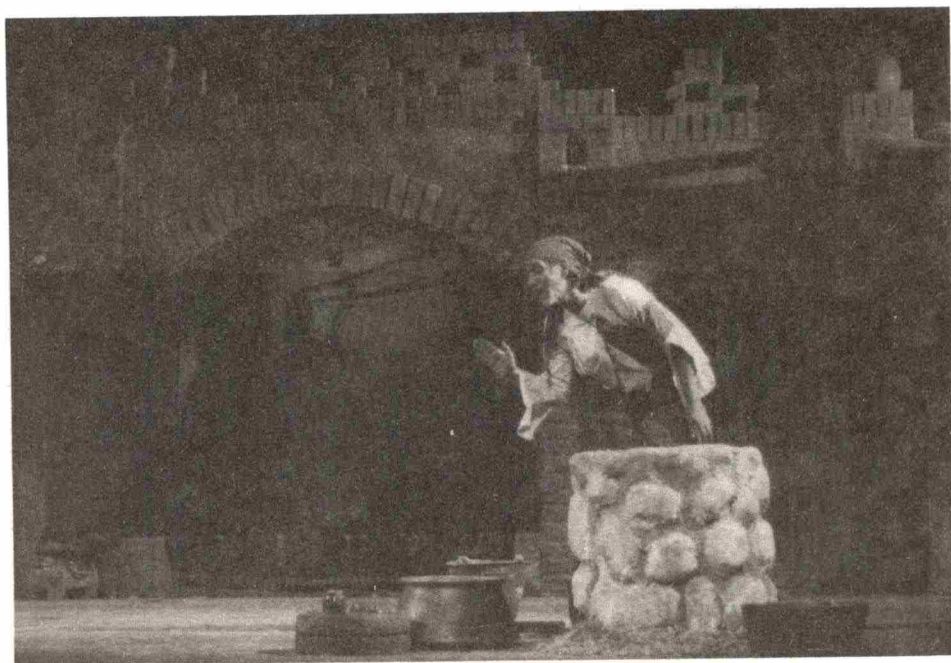
مرواريد

چندو چون به چاه رفتن چوپان

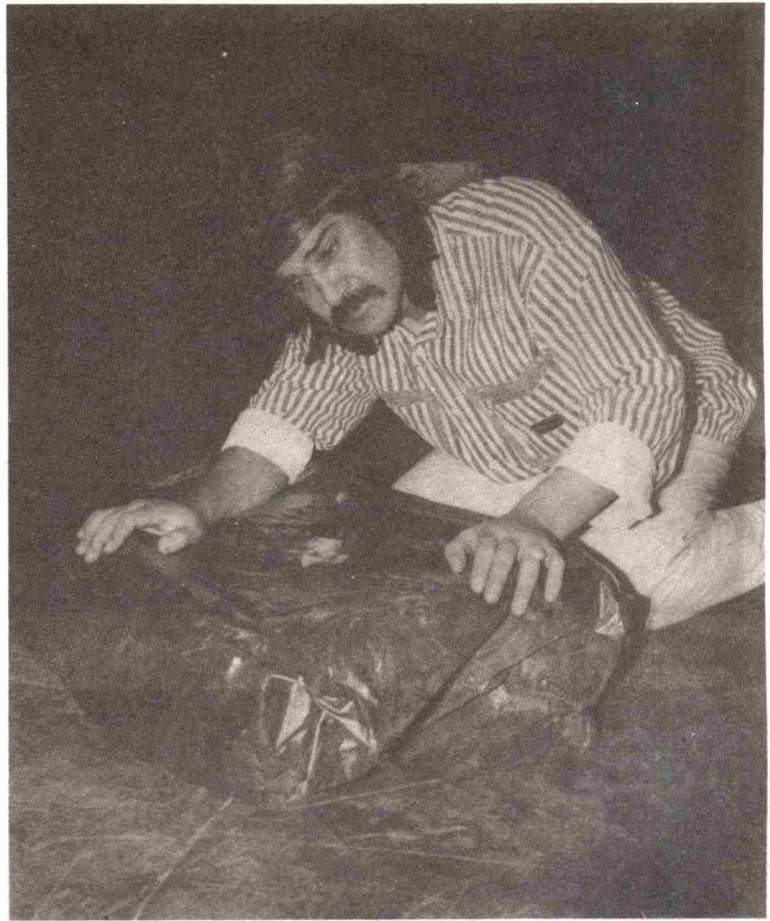
بندیر

سر بخش

شوپه

بازمانده

به من دروغ بگو

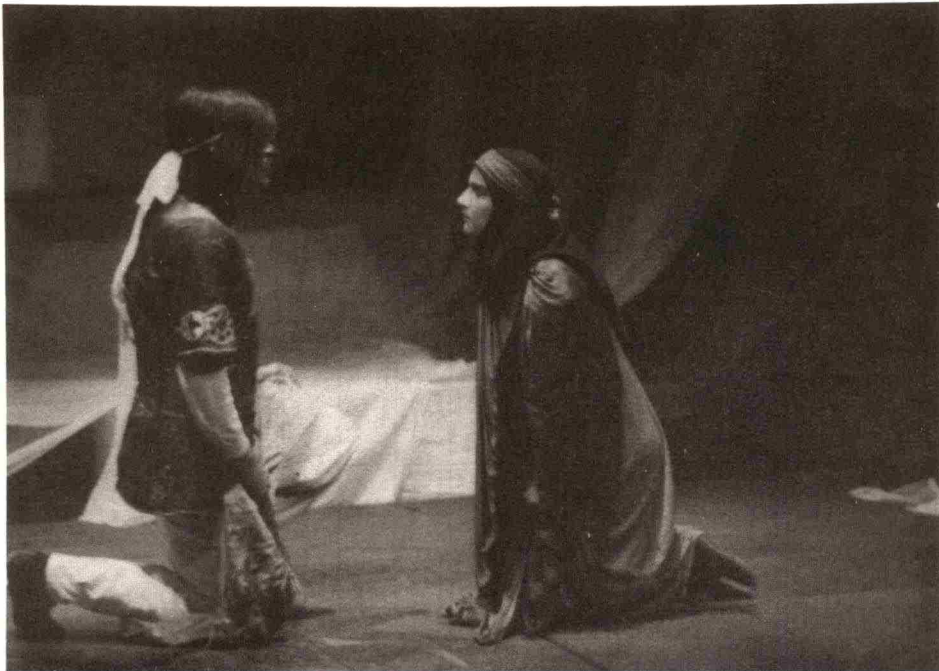
حاشیه نشین

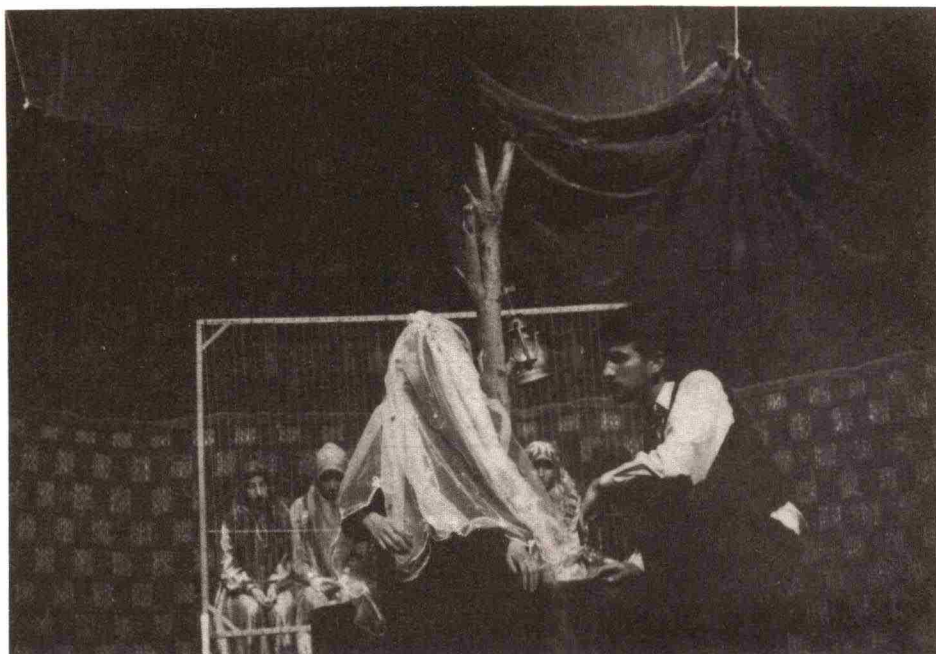
در تندر باران

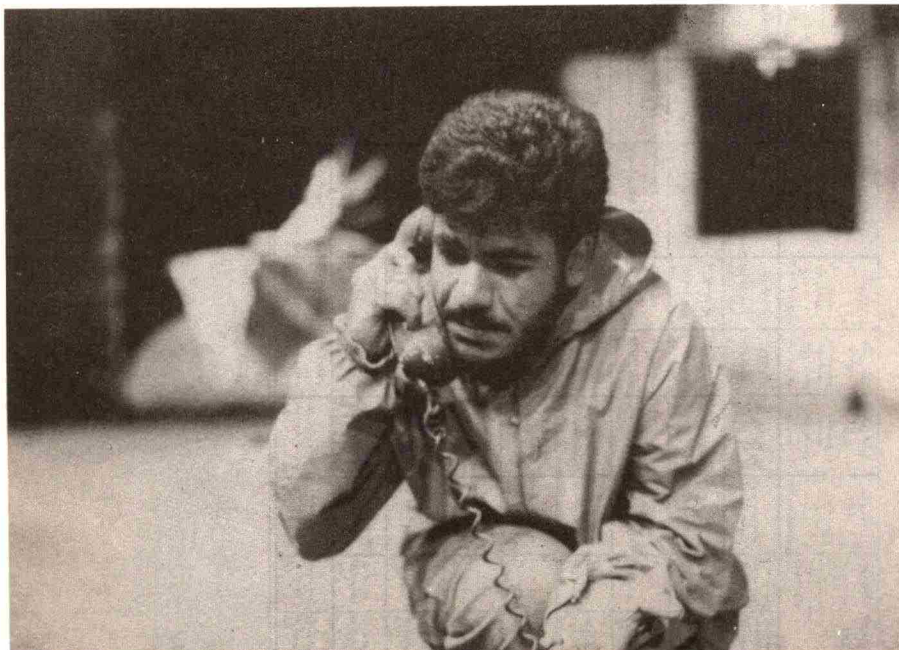
خانه تلخ

ترانه دختر شاه پریان

بانو

با من مثل دریا

MINISTRY OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE
C.D.A.
The Center of Dramatic Arts

تهران • خیابان حافظ • خیابان استاد شهیدریز • تالار وحدت • مرکز هنرهای نمایشی • کد پستی ۱۱۳۳۲ • تلفن ۷۷۵۱۰۱-۷ • پست تصویری ۶۷۳۳۸۵
VANDAT HALL • HAFEZ AV. OSTAD SHAHRYAR ST. • TEHRAN • ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN • TEL: 021 878478 - 875101-5 • TELEFAX: 873485

قیمت ۲۵۰۰ ریال